

.....

.....
.....
.....
.....
.....

1900. januar 1-til
1900. marts 31-til

11

.....

Szolgálataim. . .

XV.kötet: Diakóniai szolgálatban a kere-
pestaressai (kistaressai) Evan-
gélikus Özveggy Papnék Otthonában.

1980.január 1-től

1982.március 3-ig.

"Minderre van eröm a
Krisztusban, aki en-
gem megerősít".

Filp. 4:13

I.

Igehirdetések gyülekezeti közösségben.

Hévizgyörk, 1980. jan. 14.
Ige: János ev. 1:44-52.
Ének: 9. 414.

"Jer és láss!"

Vizker. u. 2. vasárnap.

Nincs érdekesebb és igézetesebb látvány, mint a kicsiny kezdetben szemlélni a nagy dolgokat: víz-cseppben az oceánt, hópehelyben a lavinát. Ez az érzés támad bennem, valahányszor az első tanítványok elhívásának története tárul elém az igében s ezzel együtt a keresztyénség kezdete. Ugy-e, olyan kicsinynek, jelentéktelennek látszik az egész s a világ legnagyobb dolga lett belőle.

Ebben a felolvasott igében, sőt! már a megelőző szakaszban János apostol nem tesz mást, minthogy 50-60 év távlatából megeleveníti az első tanítványok elhívásának a történetét. És az a különös, hogy ezekben a hiradásokban van egy feltűnő vonás, az, hogy ezek az emberek - legyen az András vagy Filöp, Péter vagy Tamás - igen: ezek az emberek találkoznak Jézussal és az első szora követik őt! Nyoma sincs náluk annak, hogy tanácskoznának testtel és vérrel, semmi huza-vona nem akadályozza őket cselekedetükben. Elhangzik Jézus ajkáról a felhívás: "Kövess engem!" s ez elég nekik arra, hogy elszakíthatatlanul örökre tanítványai legyenek a Mesternek... Nálunk, közöttünk nem megy ilyen simán, ilyen egyszerűen a Krisztus követése. Ugy-e, nem minden lélek enged az első szonak és követi Jézust, amint azt Filöp is tette...

Ne is időzzünk most nála, ennél a könnyen engedő léleknél. Inkább nézzük azt a Natanaelt, akinek a története, magatartása - már az első hallomásra

is - sokban hasonlít hozzánk. Igaz, hogy személyéről nem sokat tudunk. Elhivatásának történetén kívül még csak egyszer fordul elő a neve az evangéliumban, akkor, amikor jelen van a Genezáret tavánál, mint a feltámadott Krisztus megjelenésének egyik szemtanúja. Egyébként egy tipikusan kételkedő ember, akinél azonban figyelemre méltó éppen az, hogy mégis Jézus tanítványává lesz. Hogy milyen uton-modon, - legyen ma ez a feladatunk, hiszen mi mostanság élő emberek olyan kételkedő, cinikusok vagyunk.

A Krisztussal való találkozásnak nincs általánosan érvényes szabálya. Natanaelre is csak azért figyeljünk, mert sok tekintetben olyan, mint mi vagyunk: kételkedő, akinek előítéletei vannak. S ha ez a helyzet, akkor tanuljunk tőle, hiszen közöttünk olyan sok az egyhelyben topogó, akik nem jutnak közelebb Krisztushoz éppen előítéleteik és kételyeik miatt.

Elismerem, hogy előítéleteidnek van alapja. Aminthogy minden kritikának van valami alapja. Lásd, annak a Natanaelnek ajkáról felhangzó, részben gúnyos kérdésnek: "Názáretből támadhat-e valami jó?" megvált a maga alapja. Ő nagyon jól tudta, hogy az, akiről Mózes és a proféták irtak, a Messiás, a szent irások szerint Dávid háznépéből származik, tehát Judea szülőltje kell hogy legyen, a tiszta, zsidóság földjéről való. Hogyan jöhetne akkor szoba éppen Názáret, ez a hirhedt erkölcsü galileai falucska?... Lehet a Messiásnak ilyen homályos, szegényes a származása?... Vegyük észre: Natanaelnek ösztinte a kételkedése és indokoltnak látszik a megbotránkozása.

Nem is mondhatott Jézus mást róla, mint amit feljegyzett János apostol: "Íme, egy igazán izraelita, akiben hamisság nincsen!"... Ez pedig csak azt akarja jelenteni, hogy Natanael becsületes kételke-

dő. Nem hamiskodik, nem színészkedik, nemeszinleli a kételkedést. Igazán izraelita, tehát megbotránkozik Öbenne, minthogy egész Izrael megbotránkozott Öbenne. S mindezt őszintén megvallja. Éppen ezért néhez volna a tiszteletet megtagadni tőle.

Ha pedig kételkedésének, elöitéleteinek okai után kutatunk rádöbbenünk minden vallásos kételkedés és elöitélet gyökerére s ez az, hogy nem tartjuk Jézust hozzánk illőnek, nekünk valonak. Mászszoval: az egyiknek teológiai kifogásai vannak vele szemben. A másik úgy találja, hogy csak naiv lelkek számára való ez a mezitlábás álmodozó... Van azután olyan, aki sokalja a ragyogást, amit évezredek hite lát rajta s ezért inkább természettudományos profétákat keres... És hányan vannak, akik azt hiszik, hogy birják Krisztust, pedig csak egy nevet ismernek s nem egy élő személyt. Mások meg idegesek lesznek, amikor arról van szó, hogy valaki megtalálja Jézust, velük szemben képmutatást emlegetnek... És ki tudná csak hozzávetőlegesen is felsorolni azt a sok kételyt, elöitéletet, amely léptenyomon megcsendül ma is az ajkakon!... És gondoldj most a magad kételyeire, elöitéleteire, amit szüntelenül hangoztatsz, ha hívogató szó keres téged!..

Ez nem is lehetne panasz tárgya, ha e mögött ugyanaz a lélek húzódna meg, amely élt Natanaelben. Figyeld csak meg, ő, Natanael nem kéjeleg a kételkedésében. Nem üz belőle sportot. Nem kibúvó a számára. Nem takarozik vele. Nem telik öröme és gyönyöre a hitetlenségben. Nem keresi vele a nagy nyilvánosságot sem. Senkire rá nem kényszeríti. De készségesen elfogadja Filöp ajánlatát, aki kételkedésére mindössze csak annyit felel s ezt is hívogatóan, szeliden mondja: "Jer és láss!"

S Natanael kész a vizsgálódásra. Elindul tehát és eljut Jézushoz. Logikai levezetésekkel,

észokokkal még nem tettek soha senkit sem hívóvé. Nem pedig azért, mert a kételkedőkkel szemben csak egy eredményes magatartás lehetséges, s ez a Fülöpé! Nem fejtegetni, nem vitatkozni kell, hanem megmutatni! A többi azután már egészen Jézus dolga. A hit gyökere ugyanis az a belső megrendülés, amelyet Natanael akkor érzett, élt át, amikor szembe került Jézussal és megdöbbenve látta, hogy ismeri őt!

Ezt a jelenetet János apostol a felolvasott drámai sorokban mondja el. Nem állapítható meg semmi különös. Nem történik semmi világrengető esemény. Még csak jelet és csodát sem tesz messiási nivoltának bizonyítására. A külvilágban tehát nincs semmi. De annál több van bent, Natanael lelkében. Igaz, hogy ezt nem tudjuk 2x2-4 módjára bemutatni, éppen csak sejtjük, de ez is elég. Lényege pedig az, hogy valami történt ott a fügefa alatt, annak vastag, széles levelei mögött. Hogy mit csinált ott ez az igaz izraelita? - Jézus szavaiból olvasunk ki annyit: szentírást olvasott, imádkozott, tusakodott, mint egykor Jákob az Istennel. Az a Natanael, aki Fülöp előtt csak kételkedését mutatja, az az igazság után való szomjúságban él, azt az Isten keresése üzi-hajtja.

És ezt látta Jézus a fügefa alatt azon a csendes, árnyas helyen, ahová nem hatott el a tömeg lármája, az élet hangos moraja, az írástudók pörpatvara, a sadduceusok bántó kacagása, ahol a szívét tárta ki Natanael és önmagával számolgatott: - igen: már ott látta őt Jézus. Ha ez igaz, hát ki is lehetne Ő más, mint az a megígért Szabadító, Izrael királya!

Tudod-e, Testvérem, hogy ennek a drámai jelenetnek a hatása egészen napjainkig tart, egészen hozzád és hozzám ér. Mondd csak, nem érezted még sohasem itt, ebben a templomban, hogy a prédikáció rolad szol, Isten üzenete neked szol? Natanael

Natanael története is azt tanítja, hogy Isten Fia mindent tud rólad: ismeri állhatatlanságodat, mint Péterét, - ismeri pénz-szeretetedet, mint a gazdag ifjuét, - ismeri bűnös múltadat, mint a samáriai asszonyét, - ismeri gyászodat, mint a naini özvegyét, - ismeri gyűlöletedet, mint Judásét, - ismeri kételkedéseidet, mint Tamásét, - tudja, hogy bűnbocsánatra van szükséged, mint a tékozló fiúnak, - tudja, hogy Megváltódat várod, akár csak Natanael.. Közben szeliden szól, örömhírrrel tér be hozzád csakhogy láss és higgy és még nagyobbakat láss! Nem is Natanael áll ennek a történetnek a közép-pontjában, nem a tanítványok, hanem maga Jézus, aki előtt nincs zárva a mennynek kapuja, aki az Atyával állandó közösségben van. Az egész mennyei világ benne Tárul fel. Csak az nem látott megnyilatkozott eget, aki Jézuson kívül kereste azt.

Sok vonását ragadhatnánk ki még történetünknek. De térjünk vissza oda, ahonnan kiindultunk. Ugy-e, abból a tényből indultunk el, azért figyeltünk különösen is Natanaelre, mert ő egy olyan husból és vérből való ember, mint amilyenek mi vagyunk mostanság: kételkedők, cinikusok. S én vallo, hogy ez az ige ma különösképen a kételkedőket hívja, a testi és szellemi dolgozókat hívja, mindazokat, akiknek nagy betegsége a gyanu, az előítélet.

Testvérem! Ne félj hát a kétejeidtől, táplálja azt a saját gondolatod vagy a biológia vagy a történelem vagy a természettudomány... Krisztus dolgai először mindig szegényesnek látszanak, szüntelen találni benne okot a megbotránkozásra...

De légy hasonló Natanaelhez: légy becsületes kételkedő! Vizsgáld meg magad őszintén: nem csinált problémák-e kérdéseid, melyek mögött egyszerűen az rejtőzik, hogy nem akarsz tanítvánnyá lenni és keresztyén modra élni?... Tudod mit? -

Valld meg ezt nyíltan... légy istentagadó nyíltan és ne éld a kételkedők kétlaki életét, azt az elhordozhatatlant, ... hidd el, Isten így többre becsül, mint színjátszásoddal!...

Légy becsületes hát... Lépj ki a fűgefa mögül és hallgass a bizonyágtevő szóra: "Jer és láss!"... Jer, tapasztald meg Krisztus jelenlétét. Hallgasd Őt az igében, ... vedd az Ur szent vacsorájában, érezd meg a gyülekezet közösségében, hiszen minden bűnünk ellenére mégis csak mások vagyunk itt együtt, mint egyebütt szerte-szét. S ezt Krisztus jelenléte munkálja bennünk.

Igen! Jöjj hát mindenkor ide az Ur házába és oda az Ur asztalához ... és l á s s ! Ne gondold, hogy a te akadályaidat: a fájdalmat, a gyászt, az összetört életet, a magányosságot nem tudja meggyözni, - hogy téged nem bír el úgy, amint vagy... Nézd, nyájasan szol, ... szánakozik rajtad.. Örömhírrrel keres téged, csak hogy jer és higgy és láss, és m é g nagyobbakat láss: bocsánatot, irgalmat, kegyelmet, szeretetet, új örök életet, földön a mennyet, emberben az örökkévalóságot, csodadolgot, csodálatos kinél-kinél n a g y történetet.

Amen.

Kerepestarcsa, 1980. ápr. 6.

Husvét - Isten tette!..

Ige: I. Kor. 15:11-20.

Ének: 1.216.308.

Husvét ünnepén.

Husvét ünnepének nincs közöttünk vonzereje.
Husvét ünnepének nincs közöttünk különös
melegsége, bája, varázsa.

Ha figyelmesen nézed környező világunkat
vagy a maga szűk családi életét, - ugye, megállapítható az a mindenekre jellemző igazság, hogy se faluhelyen, se városban nincs most az az ünnepi níz, azaz ellenállhatatlan készülődés, amely karácsonykor keríti hatalmába a szíveket, akár a gyermekét és az öregeket, akár hivökét meg hitetlenekét... Husvétot nem mindenki ünnepel!

Sőt! még azt is megállapíthatjuk, hogy a husvéti ünnep még élő szokásai - akár a festett tojás, akár a másodünnepi locsolás - igazán mitsem hordoz a husvéti örömmüzenetből, egyáltalában nem tükrözi azt az ajándékot, amivel Isten lepi meg az övéit Krisztus Urunk feltámasztásával.

Aki pedig figyelemmel hallgatta az imént felolvasott levélbeli szent ígét, az bizonytal felfigyelt arra a szenvedélyes okfejtésre, amellyel Pál apostol szol Krisztus feltámasztásáról. És méltán...

Méltán, mert akkor sem volt könnyű elfogadni a Krisztus feltámasztásáról szoló hirt. Nem volt könnyű elfogadni az üres sírtól visszatérő asszonyok híradását... Nem volt könnyű elfogadni a tanítványok bizonyosságételét vagy a lepecsételt sir örzésére ki-rendelt romai katona vallomását, - igen: még az első tanítványoknak sem volt könnyű, mert nem volt termé-

szetes!

És ma talán megváltozott a helyzet?... Ma talán magától értetődő lett a Krisztus feltámadásáról szolo örömhír?... Semmiképpen! - Sőt! még magukat keresztyéneknek tartó emberek társaságában is ez az a tanítás, ami nagyon megosztja a véleményeket. A büneset ota az ember örökké kételkedő teremtmény! Amit az Isten egyszeri mondatban kijelent neki, azt ő szívesen megkontrázza, mert nem egyszer ellentmond a józan észnek.

Nem is csoda akkor az, hogy a legutóbbi száz- esztendőben még a keresztyén anyaszentegyház tudosai között is akadtak jó páran, akik arra fordították minden erejüket, hogy a keresztyénségből, a Biblia tanításából lealkudjanak mindent, ami az emberi észnek ellentmond és a természetfeletti világrendet feltételezi. És ök ezt azért tették, hogy megmentsek vele a keresztyénséget, mert az volt a meggyőződésünk, hogy egy vallást csak akkor lehet hinni, elfogadni, ha az teljes mértékben racionális azaz észszerű. És mi lett a törekvésük következménye?... Sokakban aláásták a hitet, másokat szembeállítottak a Bibliával, a keresztyénség pedig nem lett népszerűbb, nem hódította meg egy csapásra a kételkedő embert, - de meghamisították a keresztyénséget, mert megölték benne a természetfölöttit, épen azt, ami a lényege.

Tudom és vallom is, hogy a mai ember számára éppenny, mint Pál apostol korában - nem könnyű elfogadni és hinni a Krisztus feltámadásáról szolo hirt. Nehéz pedig különösen is azért, mert a mai ember a maga szerteágazó tudományával és szédítő technikájával megépítette a maga bábeli tornyát és Istennel teszi egyenlővé magát, hiszen fennem hirdeti, hogy ennek a világnak ő, az ember a korlátlan ura. Az igaz - és ezt senki nem vonja kétségbe - hogy, a mélybe száll vagy a magasba szárnyal, hogy alkoto

elemeire bontja ezt a földet, de nem veszi észre - vagy talán nem akarja észrevenni - hogy határtalan törekvéseivel alaposan beszűkítette az életét, börtönbe zárta saját magát. A börtön ajtaja pedig ki nyithatatlan, mert ott áll ört a mindeneket markában tartó halál. A halál pedig - ki az közöttünk, aki ne tudná? - ráütötte mindenekre a maga bélyegét, zsarnoki módon uralkodik közöttünk és rajtunk, ronthat és teremthet, csirájában folyt meg életeket vagy fordít' visszájára igaz emberi törekvéseket. Urnak, egyedüli kegyetlen urnak látszik a halál.

Ettől az öntelt és tragikus helyzetben vergődő büszke embertől hadd kérdezzük: ha csak az igaz és ha csak az van, ami kétszerkettőnégy módjára igazolható, - igen: ha csak annak létezését fogadhatom el, ami kézzel fogható, tapintható - és nincs husvéti csoda, nincs Krisztus feltámadása és nincs örökélet, - akkor mit mondhatsz, Testvérem, annak, aki igaz és szenved, mivel fenyegeted meg azt, aki gonosz és fuldoklik az örömben?... Minek nézed a bölcsöt és minek látod a halált, mi a vigasztalásod gyermeked, hitvesed, szülőd koporsojánál vagy a saját halálod pillanatában, ha Krisztus fel nem támadt és zsengeje nem lett azoknak, akik elaludtak?...

A szembesítést még folytathatnánk tovább... a képeket is fokozhatnánk jobban,.. Megítélésem szerint azonban ez is elég ahhoz, hogy felismerd és belásd: a Krisztus feltámadásáról szóló hír nem észellenes, csak é s z f ö l ö t t i, nem is ész-igazság, hanem h i t - i g a z s á g! A mi értelmünk világa szlik, kicsi ahhoz, hogy befogadja és megmérje Isten bölcsességét és nagyságát. Az emberi észnek mindennel meg lehet alkudni, mindent lehet vitatni és bizonyítani - egyedül a husvéti csoda, a Krisztus feltámadása áll felül minden ésszerűségeken és min-

den vitathatóságon. Ezt nem lehet megmagyarázni. Ennek elfogadására senkit sem lehet rákényszeríteni. A húsvéti örömhirt, a Krisztus feltámadásáról szóló vallomást csak hinni lehet, hinni szabad, - még hozzá egyszerűen, boldogan, fenntartás nélkül, mert az nem az ember munkája, hanem az Isten döntése!

Ha pedig Krisztus feltámadása nem az ember műve, hanem kizárólag az Istené, akkor a húsvéti örömhízenetben eltörpül minden emberi alkotás, porszemmé válnak a nagy felfedezők, megszégyenülnek az élejt járó tudósok, szerénységet kell tanuljon minden világhíresség és fényét veszti minden emberi dicsőség.

Ne feledd, Testvérem, Krisztus feltámadása Istenről beszél. S ez olyan eseménye világunknak, amely téled és tölem is döntést kíván. Lehet ugyan róla hallgatni, lehet vele perbeszállni, lehet gúnyolni, fumigálni, belőle csufot üzni, de nem lehet előle kitérni! Nem pedig azért, mert az egész kereszténység azon a tényen épül fel, hogy a Krisztus feltámadott! Feltámadott az Ur bizonynyal! - Ez volt az első keresztény prédikáció... Ez a vallomás indult hódító útra keletfelé és nyugatfelé... Ezt tagadták a zsidók és gyűlölték a pogányok. S támadták azért, mert ha igaz a bizonyágtétel, akkor egy új törvényadó van a világban s akkor a zsinagogának vége... Ha igaz, hogy feltámadott az Ur, akkor egy új tronkövetelő van a világban és akkor a császár hatalmának örökre vége...

A kereszténységnek az volt az alfája és az omegája, hogy feltámadott az Ur bizonynyal!... Ezért haltak meg a mártírok... Innen táplálkozott minden hősiesség és áldozat, amely mindenkor dacolt gonosz indulattal és sötét ármánnyal!... Micsoda nyomorult dolog akkor kétezeresztendő milva annak az egyház-

nak tagja lenni, gyülekezetében résztvenni, igéjével, szentségeivel élni annak, aki nem hisz a Krisztus feltámadásában és csak ebben az életben reménykedik a Krisztusban... És az önvizsgálatot ki-ki folytathatja is tovább.

Egy bizonyos: aki így áll meg Isten színe előtt húsvét ünnepén, azt mélyen érinti felolvasott ígénkek az a szenvedélyes okfejtése, amellyel Pál apostol szól a Krisztus feltámadásáról... És ugy-e, méltán!... Mert ha azok közé tartozunk, akik csak ebben az életben reménykednek a Krisztusban, akkor minden embernél nyomorultabbak vagyunk, hiszen a hitünk lassan hazugsággá és áruhássá válik.

Kérdezhetné ezek után valaki: honnan tudom, hogy van húsvét, hogy Krisztus feltámadott a halottak közül és zsongéje lön azoknak, akik feltámadtak?...

Testvérem! Halld meg, tanuld meg - ez nem következtetés, ez nem okoskodás, ez nem hagyomány és még csak tekintély dolga sem... Ez a Szentlélek műve bennem! Tehát egy belső csoda, amely életté, valósággá válik a húsvét természetfeletti csodája!

Ez az a boldog tudomány, amelyről egyszer Jézus úgy beszélt, hogy "eltejtetett a bölcsék és nagyok elöl, de megjelentetett a kicsinyeknek és az együgyűeknek" ...

Ez a tudomány túl van az ész-okokon, túl a történelmi körülmények ismeretén, - tehát sohasem lehet megcáfolni és nem szükséges revideálni sem. Eszünk ugyan egy ideig-oráig ellene mondhat, de egy új világtörténelem, egy új világbölcsesség fénye bontakozik ki belőle, - igen: egy új élet - az örök élet, amely lehet a tied is meg az enyém is...

Lehet, hogy húsvét ünnepének manapság

nincs közöttünk vonzereje és nincs különös melegsége, varázsa, ígérete... Nagyon hatalmába kerített minket ez a világ!

Én azonban vallom, hogy a húsvéti csoda híre, az első keresztyén prédikáció üzenete azért hangzott most közöttünk újra - az is lehet, hogy sokaknak utoljára - hogy a Krisztus feltámadása rajtunk ne vesszen kárba!... Ámen.

Szuplikáció, 1980 őszén. "Te is akként cselekedjél!"
Ige: Luk.ev. 10:25-37.
Ének: 446.

Nem olyan régen - országszerte minden evangélikus templomban - oltár előtt hangzott ez az ige. Olyan üzenet keresi benne az Egyház népét, amire napról-napra rászorulunk.

Legsúlyosabb mondanivalója kétségtelenül Jézus záró-szava: "eredj el és te is akként cselekedjél!" Ezt kell felismerjünk és magunkévá tegyük. Akkor lesz áldott, gyümölcsöző ez az együtt töltött óra!

Nem ismeretlen a gyülekezet előtt az 50 éves jubileumához érkezett kistarcsai szeretetotthonunk, hiszen szívük szolgáló szeretete hordozza évtizedek óta...

Talán az sem ismeretlen, hogy Otthonunk az elmúlt hét napjaiban országos méretű diakoniai konferenciának volt a színhelye, - a csömöri gyülekezet több családja szállásadó szolgálatot vállalt magára a konferenciára érkezett testvérek elhelyezésében.

De úgy hiszem, nem ismeretlen ez a most felolvasott jézusi példázat sem s benne az a tanítás, amely a keresztyén élet elhivatásáról szól.

Mindez akkor keres minket, amikor a mai embert csaknem kizárólagosan az étel, az ital, a szórakozás, a sport s a gépkocsi érdekli és kevesen vannak olyanok, akik eszméért lelkesülnek, az örökkévalósággal pedig elenyészően törődnek...

Es a mai életszemlélethez az is hozzátartozik, hogy az ember csak azt veszi észre, akinek nálánál jobb a módja, fényesebb az otthona, több a keresete, - de senki sem gondol szívesen embertársára, arra, aki nálánál mostohább körülmények között él

vagy éppenséggel bajban van.

És az is idetartozik, hogy temetőben, koporsók mellett, ahol minden: gyászlepel, gyertyaláng, pompázó virág, hulló kömny, sajgó szív, fiatalon ketté tört élet vagy fáradt vándor kezéből kihullott vándorbot mind-mind arról tanuskodik, hogy abban a koporsóban egy világ dőlt össze, az a világ, amelyet az ember tervezett magának. Világok pusztulása felett pedig mindig az Isten szava hangzik: "Most lássátok meg, hogy én vagyok az Ur!" vagyis - s ezt tanuld meg, Testvérem, amíg nem késő - az Isten nem valami tologatható bábuja életünknek, hanem Az, Aki cselekszik, Aki feltétlen ura és irányítója világoknak és eseményeknek!

Igy lép közénk most az irgalmas samaritánus példázata a bajba jutott emberről.

Van-e közöttünk csak egy is, aki ne gyermekkori emlékként özíné ennek a szép elbeszélésnek a képét?... Ki az, aki nem lelkesedett azért a samaritánusért és nem magasztalta tettéért?... S ma, amikor olyan sok és egyre több lesz az utszélre sodródott élet - oh micsoda döbbenetes képeket rajzolt elénk a konferencián egy ideg orvos - snki sem akarja átvállalni az irgalmas samaritánus szerepét, - hanem szivesebben lesz a pap vagy a levita. Mert ugy-e, lépten-nyomon azt találni, hogy a személyhez szóló felhívásra elhangzik az örök kairni kérdés: miért éppen én?... miért éppen ezt az embert emeljem fel, amikor annyi ezer más van körülöttem, akin úgy sem segíthetek, s amikor annyi millió inkább segíthetne rajta, mint éppen én. Igen - a ma embere is mindent elmond, csak azt nem, amit a samaritánus érzett: ez a bajba jutott ember az én felebarátom, aki az én segítségemre szorul!

Tudom, hogy ezt soha sem fogja elmondani, az, aki csak a kényelmet keresi és a pénzt vagy a

dus jövedelmet igényli. Erre csak annak nyílik meg az ajka és mozdul meg a keze, aki az Isten közelében él, akire mindenfelől az Isten néz, akihez mindenből az Isten szól, akinek minden ajándék és felülről alászálló adomány - bizonyosság arról, hogy ime ezt teszi értem az Isten, aki szeret. Csak az ilyen szív tudja: a könny arra való, hogy felszáritsák, a gond, hogy megosszák, az éhező, hogy meglégítsék, a beteg, hogy meglátogassák, a meztelen, hogy felruhássák, a gyászoló, hogy megvigasztalják. Csak azzal mentjük az életet, ha a samaritánus útján járunk azaz jóval győzzük meg a gonoszt, azt áldjuk, aki átkoz, azért hozunk legtöbb áldozatot, aki üldöz, - hogy gyűlöletre szeretettel felelünk, nem uralkodunk, hanem szolgálunk, nem követelünk, hanem adunk, nem zúgolódunk, hanem imádkozunk, nem beszélünk, hanem cselekszünk, - igen: cselekedjünk az Isten akaratát!

Ehhez pedig nem kell semmi egyéb csak egy gyengéd kéz, jó szó, bizo szív és szolgáló szeretet! Erre csak a h i t készíti az embert, mert csak az Istenen keresztül juthatok olyan közel a bajba jutott emberhez, hogy a testvért lássam meg benne.

Vallom, Testvérek, hogy ez az evangéliumi tanítás ma elsősorban minket keres, templomozó keresztyéneket, olyanokat, akik nem adják fel keresztyén mivoltukat. Figyeljünk csak erre a farizeusra! Az ő ajkán hangzott el a legkomolyabb kérdés, amit az ember egyáltalában felvethet ezen a földön. "Mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?" Nincs okunk lenézni vagy megvetni őt! Csak tanulhatunk tőle. Ez egy olyan ember, aki jól forgatja a Szentírást és nem marad meg egyes megkapó részleteknél... Megvan a bátorsága ahhoz, hogy kiragadja a lényegét és két rövid mondatba összegezze az e-

gész kijelentést s ez szerinte mindössze annyi: ember! szeresd Istenedet és szeresd felebarátodat! - És ehhez a vallomáshoz Jézus nem tett hozzá semmit. Sőt! azt mondja, hogy ebben benne van az egész törvény és az egész proféták. Pál apostol is azért mondja, hogy a törvény betöltése a szeretet. Ez tehát minden!... Ez az a bibliai alap, amelyet szívükbe vésní égetően sürgös és szükséges! -

De így jutunk el példázatunk üzenetének a mélyére. A hiba annál a farizeusnál csakugy, mint nálunk nem annyira a tudásban van, hanem az a k a r á s b a n . Beszédes számok sokaságát sorolhatnánk fel annak bizonyására, hogy még mi templombajárok sem akarunk szeretni, ha éppen nem muszáj! A példázatbeli pap és lévita is nagyon jól tudta az Isten parancsát, azt, hogy mit kellene cselekednie, csak nem akart szolgálni, mert tanácskozott testtel-vérrel, faji göggel, népi hiúsággal és helyet adott évszázados gyűlöletnek.

Az embernek ez a megátalkodottsága azért tragikus, mert Isten nem ismer különbséget a szükségállapotban! Ahol nyomorúság, baj, inség, elesettség, kifosztottság, kolduló éhség és fázo meztelenség van ott Isten szerint nincs hívő vagy hitetlen, barát vagy ellenség, katolikus vagy protestáns, testi dolgozó vagy értelmiséghez tartozó, fehér és fekete ember vagy bárki más, - ott c s a k e m b e r van, akit Isten a maga képére teremtett, aki neked is és énnekem is minden körülmények között f e l e b a r á t!... Isten az utolsó ítélet napján nem a teológiai felfogásunkat, bibliai ismeretünket, műveltségünket, oklevelünket, iskolai végzettségünket vagy világnézetünket fogja kutatni, - Ő nem azt nézi, hogy melyik társadalmi osztályhoz, fajhoz, néphez, egyházhoz tartoztunk, hanem csak azt,

hogy szerettük-e Öt annyira, hogy Benne és Általa szeretni tudtuk a bajba jutott embert.

A jézusi üzenet teljességéhez azonban még az is hozzátartozik, hogy a segítség, amit a példázatbeli samaritánus nyújt, az nem valami szenzációs és nagy stili, nem is készülgetett rá, hanem a legkézenfekvőbb. Ő annak az árokba lökött félholtak nem kezd el prédikálni, nem akarja mindenekelőtt megtéríteni, hanem egészen egyszerűen azt teszi, amire annak ott és akkor szüksége van! Hogy testi-é az a szükséglet vagy pedig lelki - az neki mindegy, ő a hívő szeretetszolgálatát teljesíti.

Lásd, így szövegezte át Jézus a farizeusnak azt a kérdését, hogy "ki az én felebarátom?" akként, hogy te kinek vagy a felebarátja!... A példázat szerint a felelet világos. Ugy-e, mindig annak, aki mellett, körülöttem bajban van, szükségben szenved!

A neked és nekem szóló tanúság világos...

Engedd, Testvérem, hogy eljusson hozzád minden sohaj, panasz... Lásd meg az özvegyet és árvát, a beteget, a kifosztottat, az éhezőt, a ruhátalant... Vedd észre a hitvest, a gyermeket, a testvért, a barátot, az öreg szülét, - minden rád bízott lelket, akinek melletted szenvedéssel teljes az élete...

Tekints hát az elhagyottakra, a magányos lelkekre, a tanácstalanul ödöngőkre, a gyötrődő embe-
rekre, a fiatalokra csakugy, mint az öregekre, az i-
szakosokra és az önmagukkal meghasonlott életekre..
és h a l l d m e g bennük az örökkévalóság Urát,
aki felebaráti szolgálatra hív, amikor itt is, most
is, neked is énnékem is újra mondja az irgalmas sa-
maritánusról szóló példázat legsúlyosabb üzenetét:
"eredj el és te is akként cselekedjél!"

Hidd el, Testvérem, - ezen az uton más lesz az élet ott kint is, de itt bent is, - más lesz a

munka, az öröm, - más lesz a koporsó terhe, - más a ma meg a holnap, ... más neked is, más ennek a községnek is és vele ennek a nemzetnek is...

.... kistarcsai Otthonunk 50 éves történetéből is ez keres most minket... és az országos diakóniai konferenciánkra összegyülekezett testvéreinkben is ez a tűz kapott erőteljesebb lángot... Világítani kell, ... meleget sugározni ebben a hideg, ideg, önző világban, mert sok, nagyon sok, egyre több a bajba jutott ember, - kicsi - nagy, - férfi - nő, ifju és öreg ember... Nem hiszem, hogy nem vedszed észre, hiszen körülötted élnek!...

Tedd hát ezt te is, ... így cselekedjünk együtt, ... az Otthon is... meg a gyülekezet is... Hadd éljünk, - igen: hadd éljünk emberhez méltó... Istennek tetsző életet, amíg időnk van, - van alkalmunk rá!

Igen: a m i g időnk van... cselekedjünk jót, - Isten tetszése szerint valót!...

M a még van időnk!...

M a még van alkalmunk rá!... Amen.

Nagytarcsa, 1980. okt. 12.
Ige: I. Tim. 6:6-12.

Kenyérbünök!..

Szuplikáció.

Ez a mai vasárnap - a gyülekezet régi szokása szerint - az aratási hálaadás napja, - mondhatnám ugyanis: a kenyér ünnepe!

Ugy-e, ezért ékesíti ma - a megszokott virág mellett - kalász is az oltárt... Luther - a bibliai tanítás szerint - a mindennapi kenyér alatt mindazt érti, ami a test táplálására és szükségleteire tartozik... Ugy-e, ezért is került külön kis asztalkára mindaz a termés - legyen az burgonya, káposzta, hagyma, zöldségféle vagy gyümölcs - ami testi életünket táplálja. - És jól van ez így. Szükséges a dolgokat egyittlátni!

A megemlékezésnek ezen az óráján mi azonban nem feledhetjük el azt a valóságot, hogy az emberé csak a munka - az áldás pedig onnan felülről, Istentől száll alá. S ez igaz akkor is, ha nagyon fejlett az agrotechnikánk, ha csodálatos gépek vagy gépsorok, tudományos természetrendszerek segítik is a dolgozó embert, - azonban érlelő napsugarat, tápláló esőt, kedvező időjárást nem biztosíthatunk soha...

És mert az is a valóság, hogy mi emberek a tudomány és technika alapján nagyon elbizakodtunk, - iggza van Luthernek, amikor azt mondja, hogy Istennek mindig van vize, tüze, köve arra, hogy kijozanítsa az embert azaz rávezesse annak felismerésére, hogy minden, amit arathatunk, begyűjthetünk, magtárba hordhatunk, konzervnek feldolgozhatunk - adomány, ajándék, amely hálaadásra kell indítsa az embert. Így lesz ez a mai alkalom: a kenyér-ünnepe a hálaadás

alkalma. Ez pedig nagyon is ebbe a felújított templomba való.-

Mindnyájan egy véleményen vagyunk afelől, hogy a kenyér Isten egyik legnagyobb ajándéka. Isten pedig azért adja nekünk a kenyeret, hogy azt javunkra fordítsuk.

Az ember azonban a bűn rabságában szenved, amyira gonosz, hogy Isten legnagyobb áldásaival is tud vétkezni. Tud visszaélni az eszével, tud vétkezni az erejével, a pénzével és tud vétkezni a kenyérral is. Vannak tipikusan kenyérbűnösök. Most a kenyérünnepén, az aratási hálaadás napján, talán nem árt, ha a felolvasott páli ige alapján éppen a kenyér-bűnökről vesszük az Isten minket kereső tanítását.

Az első ebben a sorban az elégedetlenség!

Ki ne tudná, hogy milyen sovárogra tudjuk várni a kenyeret?... Ugy-e, tavasszal, amikor a vetés zsendül, megállunk a gabonatóbla szélén és úgy sohajtunk: Uram, Istenem! Vajjon lesz-e ebből kenyér valaha?... És nem kér sokat az Istentől a sohajtozó ember, csak azt, hogy annyit tartson meg a termésből, amennyi a megélhetéshez elég!

De amikor azután eljön az aratás ideje, amikor a gépek ontják a buzaszemeket, amikor telnek a zsákok, meg a raktár, akkor egyszerre megkezdődik a zugolódás: "Hát csak ennyit adott az Isten?" S igaz ez akkor is, ha terven felül takarítottunk be. Kiszül, hogy mindenki többet várt, hogy senki sincs Isten áldásával megelégedve! Igen - az ember talán sohasem vétkezik annyit Isten ellen, mint akkor, amikor Isten az új kenyeret adja szeretettel a kézbe!

Pál apostol nagyon jól ismerte ezt a kenyér-bűnt: az elégedetlenséget! Tudta, hogy az ember vele nemcsak az Istent bántja, hanem önmagát is emészti, boldogtalanságba dönti s ezért mondja felol-

vasott igénkben: "nagy nyereség az istenfélelem megelégedéssel". A keresztyén ember hite nem annyira a templombajárásban, mint inkább az Isten áldásaival való megelégedésben mutatkozik meg legvilágosabban. Ma különösen is nagy szükségünk van erre a lelket pihentető megelégedésre. Nem követhetünk, hanem ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele. -

Az elégedetlenségből folyik azután a másik kenyérbűn: a hálátlanság! Valami ijesztő, hogy mennyire hálátlan tud lenni az ember. Ösztől tavaszig állandóan sohajtozunk az Istenhez. Ha eső esik - napfényt kérünk, ha sűt a nap - esőért rimánkodunk. Ha jégfelhő jelenik meg a láthatáron - hangosan kiáltunk az eget Urához. Egész éven át szakadtlanul ostromoljuk Istent a legjobban megtanult kéréssel: "A mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!" És amikor azután megvan a kenyér, amikor már megkaptuk azt, amit kívántunk, mégis hány ebéd és lakoma folyik le úgy, hogy az asztal mellett ülők közül senki sem kulcsolja össze a kezét zét hálaadásra az elvett kenyérért. A legtöbb embernek eszébe se jut, hogy meg is kellene köszönni Istennek az elfogadott áldást, sőt! inkább szemrehányásokat tesz neki, amiért csak kenyeret adott.

Bizony ritka virág a földön az Isten iránti hála!... Hát nem így van?...

Egy kegyes mese szerint az Isten minden nap két angyalt küld le az égből a földre egy-egy kosárral a kezükben. Az egyik angyalnak az a feladata, hogy összegyűjtse kosarába az emberek ajkán felhangzó kéréseket. A másiknak pedig az aznapi hálaimákat kellene összegyűjtve az Isten elé felvinnie. Kérésekben nincs is hiány. A kéréseket gyűjtő angyal minden este roskadozva cipeli a sok-

sok kívánságot a földről az égbe, - a hálainákat, a köszöneteket gyűjtő angyal azonban rendszerint üres kosárral tér vissza az Ur színe elé... S a 10 belpoklos meggyógyításáról szoló történetben Jézus nem ugyanezt tanítja?...

De hát - kérdezhetné valaki - mi az oka ennek a nagyfoku hálátlanságnak?... Ugy-e, nem járunk messze az igazságtól, ha azt mondjuk, hogy a kapzsiság, a telhetetlenség! Csodálatos, hogy az ember mennyire nem tudja fékezni szívében a szerzési vágyat... Eleinte ugy-e, nem sokat kér az Istentől. Csak annyit amennyi éppen kell. De amint ezt megkapta azonnal többet akar. Többet akar az örömből, a kényelemből, a pénzből és mindig többet akar a kenyérből is. A kalács sem elégíti ki. Nemcsak annyit kér, amennyire szüksége van, hanem fölösen is. Valahogy úgy van a mai ember, mint a pusztában vándorló zsidók. Az Isten mannával etette őket. Megmondta nekik, ne féljenek, mindenkinek minden nap jut elég, - csak annyit szedjenek tehát, amennyi az azt napi elegendőséghez szükséges. A nép azonban nem tudott ellenállni a telhetetlenségnek. Egymás elöl kapkodták el a mannat, mindenáron tartalékolni igyekeztek a következő napokra is. Isten azonban megbüntette őket azzal, hogy ez a tartalékolt fölösleg másnapra mind megbúzhódott, élvezhetetlenné vált.

Bizony a mai ember nem sokat törődik azzal, hogy jut-e a kenyérből másnak is, csak az a fontos, hogy neki fölösen legyen. Nagy kísértés ez, amely megöli az emberben a lelket és pokollá teszi a világ életét. Az emberiség egyharmada ma éhezik! Ezért int az apostol igénkben szeretettel: "Akik pedig meg akarnak gazdagodni, kísértetbe meg törbe esnek... melyek az embereket veszedelembe és romlásba merítik". Testvérek! Jegyezzük meg jól: a tehetetlenség, a kapzsiság nem szépséghiba csupán az

emberben, hanem halálos bűn, amely kárhozatba dönti a lelket.

A telhetetlenséggel, a kapzsisággal homlok-egyenest ellentétes kenyérbűn a t é k o z l á s , vagyis az az eset, amikor valaki nem becsüli meg a kenyeret, hanem dobálja. Akármennyit is adott neki belőle az Isten, nem vigyáz reá, hanem pazarolja. Nemcsak annyit szel belőle, amennyi a megélhetéséhez kell, hanem, mindig többet s azt a többet azután csak úgy szétszorja a világban. Ugy tesz, mint a tékozló fiú cselekedett, akinek Isten egész életre szóló kenyeret adott és az mégis rövid idő alatt lezúllott a disznóvályuig. Nem másért, hanem csak a tékozlás miatt. ..

Vagyis: a kenyér érték, amelyet Isten nem azért ad, hogy valaki azonnal felfalja vagy szétdobálja, hanem azért, hogy józanul éljen vele s másnak is jusson belőle. A kenyér nemcsak a miénk, hanem mindenkié. Ugy kell tehát bálnunk vele, mint közös kincsel, amelybe másnak is van beleszolása. -

Tanításból legyen most ennyi elég. Tanuljunk meg éppen az aratási hálaadás ünnepén azt a nekünk szóló üzenetet: a kenyér nem zsákmány, nem ragadomány, amelyet erőszakkal vagy fortéllyal, tudományal és technikával kell eloroznunk ünnepnapokon az Istentől, hanem a kenyér á l d á s, melyet az édesapa önként, szeretetből ad a maga gyermekeinek...

Ugy-e, tudod, Testvérem, hogy a kenyér nagy áldás. Ha porba hull felemelhetjük... Inádkozunk is érte, mert életet jelent a számunkra... De ha nem vigyázunk átokká lesz és romlásba dönt!

Ma aratási hálaadás napján kenyérbűnökről szolt nekünk az ige... Méltán?... joggal?... A sziveket vizsgáló Isten tudja, hogy miért! Óvakodjunk a kenyérbűnöktől, - te is, én is, hogy jusson

a kenyérből másnak is, - mert sokan vannak az éhez-
zők, akik mind-mind megelégitésre várnak.

Jézus szerint örök kárhozát lesz osztályos
része annak, akit ítélet napján méltán illet a vád:
"Éheztem és nem adtatok ennem!" Ámen.

Acsa, 1980. nov. 2.
Ige: I. Péter 2:5.
Ének: 289.

Mi a templom szolgálata.

Templomszentelés napján.

Ünneplő Gyülekezet!

Talán észrevettétek, hogy az emlékezések napjait éljük!

Ugy-e, mint az evangélium népe, az elmúlt napokban a reformáció évfordulójára emlékeztünk.

... mint a halál árnyékának völgyében járó emberek, elhunyt szeretteink sírját keressük csendes temetőkben és visszük a kegyelet fehér virágait...

Ma pedig az acsai gyülekezet emlékezik a több emberöltővel ezelőtt történt templomszentelésre!

Ugy-e, ezért tértek most is haza sokan azok közül, akik e községből elszakadtak, más városba, új munkahelyre települtek s most visszajöttek, hazajöttek, hogy megerősödjék a szívben a szeretet, az a kötelék, amely örökre egybefűzhet életeteket.

És hát itt vagyunk mind, Testvérek?... a hazatértek is, meg az ittmaradtok is?... Hát eltölt valamennyiünket az örvendező hála?...

Ezt pedig azért kérdezem, mert a határvégek mellett nem mehetünk el szónéklül! Nem pedig azért, mert ha érzéketlen volna a szívünk és ha néma maradna az ajkunk, akkor ezek a kövek kiáltának és hirdetnék köztünk és nekünk a rajtunk nyilvánvalóvá lett isteni kegyelem gazdagságának aján-

dékait.

A mi hálaadásunkban nincs semmi hiyalkodás. Nem megyünk ki vele az utcára... Nem keressük az ünnepeles gyűlések külsőségét... Az ujság betűinek a nyilvánosságával sem élünk... Hanem - Istent keressük! Isten előtt csendesedünk el, mert csak Ő általa lesz áldott ez a mi mostani megemlékezésünk.

És én vallom is, hogy ez a mai nap életünkben az az alkalom, amit maga Isten szerzett számunkra előttünk járó nemzedékek hite által.

De azt is vallom, hogy ami e templomban látható, ami itt körülvesz - legyen az oltár, oltárkép, orgona, padok, szoszék és csillárok - abban mind-mind a szolgálatra elhívó Isten szava szól hozzánk, amit meghallani és akinek engedelmeskedni mindig súlyos feladatot jelent. Különösen is manapság, amikor a felnövekvő új nemzedék ajkán minduntalan felhangzik nyilvánosan a kérdés: minek is mostanság a templom?... ezen már túl vagyunk!...

Tudom, hogy ez az ige nem először hangzik ebben a templomban. Olyan sincs köztünk, aki ne ismerte volna. Figyeljünk hát rá! S tegyük ezt annál is inkább, mivel csak azt mondja el Péter apostol nagyon egyszerű szóval, hogy mi a templom szolgálata az emberek között.

A templom elengedhetetlen tartozéka az emberi életnek ezen a földön, a bűn és halál világában. Erről nemcsak a bibliai elbeszélések tanuszkodnak. Ott királyok, proféták buzgolkodtak a templom megépítésén. Nálunk földesurak és zsellérek fáradoztak rajta... Ma is épülnek templomok, még itt miközöttünk is! - Az egész emberiség életében ez tükröződik mind e mai napig. Legyen az fehér vagy szinesbőrű ember, kulturált vagy pri-

mitiv lény, afrikai vagy európai lélek - a templom kitérőnélhetetlen nyomait viseli élete. Nem is különös, hogy a kicsiny falvak csendes élete csak úgy, mint a nyüzsgő nagyvárosok hatalmas forgataga mind-mind a templom körül alakult ki. S ez azért van így, mert az élet akkor lesz áldott, igaz és szép, ha az emberi életben az Isten akarata valósul meg! -

A templom azonban sohasem úgy épül, mint a ház, a gyár, az üzem vagy a sporttelep. Sőt! a célja, a hivatása is más. Amaz csak a földet nézi. A templom viszont úgy, amint égbenyülő tornyával elöttünk áll, szüntelenül arra figyelmeztet, hogy van az életnek egy másik lehetősége is, nemcsak az, amelyik lealáz, állattá aljasít, nemcsak az, amelyik reménytelen harc és küzdelem bölcső és koporso közé szorított életuton...

A templom megépítéséhez is kell terv, részletes elgondolás, majd sok-sok testi munka. Ez a templom is bizonyosság arról, hogy mennyi gond, mennyi törődés, mennyi akarás, mennyi csalódás jár minden ilyen munkával együtt. Nincs emberi szó, amely itt most elmondhatná, nincs emberi szív, amely itt most felmérhetné azt az utat, amit ennek az acsai templomnak a megépítése jelentett akkor... De semmi sem volt sok és drága ahhoz, hogy elérje célját: élő kövekként épüljön lelki házzá mindaz, aki ebben a községben, ezen a vidéken evangélikusnak tudja és vallja magát!

És én állítom, hogy ez a faladata ma még időszerűbb, mint akkor volt a templomszentelés ünnepe!... Vajjon az a sok üres hely itt a templomban vasárnapról-vasárnapra vagy a felnövekvő új nemzedék távolmaradása - nem ezt hangsúlyozza?...

A lelkiházzá épülés módja ugyanaz, mint a látható templom építése volt. Ugy-e, aki épít, az

a követ, a téglát, a fát kiszakítja a természet szerinti környezetéből és egy magasabb cél szolgálatába állítja... A lelkiházzá épülés is ott kezdődik, hogy kiszakítottunk régi, bűnös természetünkből... Hogy ez elengedhetetlenül szükséges? - ugy-e, nincs itt közöttünk senki, aki ne tapasztalta volna, hogy élnünk és életünk a bűnnek hálojában vergődik. Ugy-e, köt a szenvedély, hajt a harag és mindent megmérgez az irigység... Keres a bűn hétköznapi és ünnepi órákban, nem nyugszik sem éjjel, sem nappal... Neked pedig ujjá, m á s s á kell lenned ahhoz, hogy a teremtő Isten dicsősége tükröződjék rajtad és életed lehessen igaz, áldott és emberhez méltó!

Lásd, ennek szolgálatába hív téged ide minden ünnepi óra, hogy a megváltó kegyelem a maga új életet teremtő sugarával máthevitsen... Hív, mert kezded, arcodat, lelked ruháját megüli a szenny, a bűn vétkes tartozása, - itt vár téged a bűnbocsánat tisztító fürdője!

Ugy-e, a tékozló fiút is megkötözte a vidám és gonosz cimborák társasága, majd vályuhoz láncolta a vigasztalan züllés, - mégis: kiszabadult, mert hívta, várta az atyai ház!...

Zákeust - tudod - megkötözte az arany, a gazdagodás vágya, miközben milderre ráment a lelke - mégis új életre talált Jézusnál!...

Sault is megkötözte a dogma, az előítélet, az átöröklött nagy gyűlölködés - mégis mássá lett benne minden...

Ez a templom, amely itt áll a maga kemény falaival, mint egy kővé vállt hitvallás, ez a templom is ugy-e azt hirdeti évek óta, hogy akik idejöttek és itt letelepedtek, azok nem azért jöttek, hogy itt a kenyér- és ruhagondok harcában emésződjenek...

Ugy-e, az a sok száz meg száz gyermek, akít

itt megkereszteltek, - az az ezernél is több ifju, akit itt konfirmáltak, - az a sok egymásra talált sziv, amely frigykötésére áldásért itt könyörgött, - az az előszámlálhatatlan sok özvegy, árva, megfáradt, összetört lélek és békességre vágyodo sziv, aki az uj élet eledelét vette abban a megtört testben és kiontott vérben ott az Ur oltáránál, - ugy-e, az mind annak az Istennek a közelébe vágyakozott, aki nem is kézzel csinált templomokban tisztelhető, hanem az emberi szivekben vesz lakozást.

Ez a nagy építömester ebben a gyülekezetben is csak Jézus!..

Oh, Testvéreim, hadd mondjam itt ma újra: Jézus nem azt nézi rajtunk, ami szép, ami földi pompa vagy gazdagság, hanem azt keresi, hogy fel tud-e használni az ő országában?... Tud-e belőlünk faragni élő követ a láthatatlan templom számára, Istennek tetsző életet alakítani az Ő dicsőségére...

Hidd el, ez a templom ugy amint van, valahányszor megkondul a harangszava mindannyiszor Ő szolongat!... Ő hiv az orgonajátékával, az ének szavával, az imádság csendjében, a megváltó kegyelem drága igéjében, - hidd el, Ő hiv, soha ugy, mint ott az oltár előtt, bünbocsánatra letérdelve, amikor egészen közel lép hozzád, ugyhogy kenyeredé és italoddá, válik neked bünös, megfáradt, önnagaddal viaskodo embernek... Igen: csak azért hiv, hogy átformálja életünket, hogy élő kövek legyünk, szent templommá váljunk a Jézus Krisztus által.

Hogy ez az átalakulás nem könnyű és nincs fájdalom meg könny nélkül - azt tudod te is, vallom én is. A fát nagyon meg kell faragni, hogy gerendává legyen... A kö meg az érc is sir a kalapács sulya alatt, amig fel nem veszi azt a for-

mát, amit a művész akarata szabott rá.

Igy alakulhat át itt a templomban a mi életünk. Jézus iskolája ez, ahol kicsinynek-nagynak, öregnek - ifjunak, férfinak - nőnek megvan a maga helye. Itt leülhetünk mindenkor az Ő lábai elé és megtanulhatjuk tőle, hogy aki első akar lenni, az legyen az utolsó, - aki parancsolni szeretne, az szolgáljon mindenkinek, - aki az Ő jobb és balkeze felől kíván ülni az Ő dicsőségében, az igya ki az Ő poharát... Így emeli tekintetünket a földről a mennyre, a mulandóság honáról az örök dicsőség világába, a látható templomról a láthatatlan templomra... És az is a valóság, hogy csak itt, az Ő közelében leszünk szelid és alázatos szívű emberek és találunk nyugalmat a mi lelkünknek!...

Az emlékezésnek és hálaadásnak ezen az óráján, amikor örvendez a lelkünk ezért a nekünk kedves és drága templomért - zárjuk szívünkbe az apostol üzenetét, amíg nem késő: ez a templom csak úgy mint minden templom itt a halál árnyékának völgyében boldog és nagy kezelet, áldott alkalom, szent lépcső, láthatatlan pitvar valami nagyobb és dicsőségesebb számára, ama lelki háza számára, amelynek itt is meg kell épülnie, hogy el ne vesszünk.

Evangélium népe! Te ünneplő acsai Gyülekezet! Értsd meg az igét... Véd szivedbe a tanítást. El ne alkudd az Isten akaratát: "Épüljetek fel lelki házzá!"

Eznek a templomnak ez a köztetek való szolgálata ma is, holnap is és mindaddig, amíg el nem jutunk oda a templom nélküli városba, ahol nincs többé sirás és nincs többé fogcsikorgatás, de van teljes öröm, van békesség és mindeneket betölt az Isten dicsősége! Ámen.

Hévizgyörk, 1980. nov. 23.
Ige: Luk. ev. 10:25-37.

Vádlottak padján.

Az egyházi esztendő utolsó vasárnapja.

Kényelmetlen dolog a vádlottak padján ülni!
Nagyon kínos egy rovancsolás részesévé lenni!... Pedig mi ma, az egyházi esztendő utolsó vasárnapján ennek a kellemetlen helyzetnek vagyunk az osztályrészesei.

Aki csak egy kicsit is figyelő lélekkel vesz részt a gyülekezeti istentiszteleteken az évekre visszamenően megállapíthatja, hogy az egyházi esztendő utolsó vasárnapjai különös hangsúllyal szólnak a halálról, az ítéletről, az örökéletről, az üdvösségről és a kárhozatról vagyis a végső dolgokról.

Tévedés lenne azt állítani, hogy ezek a keresztyén hit és élet világában csak amolyan mellékes kérdések. Jézus elszakíthatatlanul egyittnézte mindennapi életünket az örökélet kérdéseivel.

Nagyon jónak és szükségesnek is tartom, ha most odakényszerülünk mindannyian - fiatalok és öregek is, férfiak és nők is, presbiterek és egyháztagok is - az élő Isten színe előtt mindennapos keresztyén életünkről való őszinte számadásra.

Ez a közismert evangéliumi szakasz különösen is alkalmas arra, hogy megerősödjünk keresztyén életünk elhivatásában...

Ez az Isten színe előtt való elcsendesedés akkor keres minket, amikor a mai embert csaknem kizárólagosan az étel, ital, a szórakozás, a sport, no meg a gépkocsi érdekli és csak kevesen vannak olyanok, akik eszméért lelkesülnek, az örökkévalósággal

pedig elenyészően törődnek... És ehhez az általános mai életszemlélethez az is hozzátartozik, hogy az ember csak azt veszi észre, akinek nálánál jobb a módja, fényesebb az otthona, több a keresete, - de senki sem gondol szívesen arra az embertársára, aki nálánál mostohább körülmények között él vagy ép-penséggel bajban szenved...

És ehhez a mai általános szemlélethez az is hozzátartozik, hogy temetőben, korposok mellett, ahol minden - gyászlepel, gyertyaláng, pompázó virág, hulló könny, sajgó szív, fiatalon kettétört élet vagy fáradt vándor kezéből kihullott vándorbot mind mind - arról tanuskodik, hogy abban a koporsóban vagy sírban egy világ dőlt össze, az a világ, amelyet az ember tervezett magának. Világok pusztulása felett pedig mindig az Isten szava hangzik: "Most lássátok meg, hogy én vagyok az Ur!" Vagyis s ezt tanuljuk meg, Testvérek, amíg nem késő! - Isten nem valami tologatható bábuja életünknek, hanem Az, AKI cselekszik, Aki feltétlen ura életemnek, irányítója világoknak és eseményeknek.

Hadd lépjen most egy kissé közelebb hozzánk az irgalmas samaritánus példázata a bajba jutott emberről. Ugy-e, nincs közöttünk egy sem, aki ne gyermekkori emlékként őrizné ennek a példázatnak elbeszélését... Ki az, aki nem lelkesedett azért a samaritánusért s nem magasztalta emberséges tettéért... S ma, amikor olyan sok és egyre több lesz az utszélre sodródott élet, nem az a valóság, hogy senki sem akarja átvállalni az irgalmas samaritánus szerepét, hanem szívesebben lesz a pap vagy a lévita?... Mert ugy-e, lépten-nyomon azt találni, hogy a személyhez szölo felhívásra elhangzik az örök kaini kérdés: miért éppen én?... miért éppen ezt az embert emeljem fel, amikor amyi ezer más van körü-

löttem, akin úgy sem segíthetek, s amikor annyi ezer inkább segíthetne rajta, mint éppen én... Igen, a ma keresztyén embere is mindent elmond, csak azt nem, amit a samaritánus érzett: ez a bajba jutott ember az én felebarátom, aki az én segítségemre szorul!

És Isten színe előtt megvallhatjuk, hogy ezt soha nem fogja elmondani az, aki a kényelmet keresi, a ruháját félti, aki csak a pénzt vagy a dus jövedelmet igényli. Erre csak annak nyílik meg az ajka és mozdul meg a keze, aki az Isten közelében él, akire mindenfelől az Isten néz, akihez mindemből az Isten szol, akinek minden ajándék és felülről alászálló adomány, - bizonyosság arról, hogy ime ezt teszi érten az Isten, aki szeret!

És hát mit túlköz ebből a te életed?...

Ezt pedig azért kérdezem, mert csak az ilyen szív tudja: a könny arra való, hogy felszárítsák, a gond, hogy megosszák, az éhező, hogy megelégtse, a beteg, hogy meglátogassák, a meztelen, hogy felruhássák, a gyászoló, hogy megvigasztalják!

- Csak azzal mentjük a bajba jutott életet, ha a samaritánus utján járunk azaz jóval győzzük meg a gonoszt, azt áldjuk, aki átkoz, azért hozunk legtöbb áldozatot, aki üldöz, - hogy gyűlöletre szeretettel felelünk, nem uralkodunk, hanem szolgálunk, nem követelünk, hanem adunk, nem zúgolódunk, hanem imádkozunk, nem beszélünk, hanem cselekszünk - igen: c s e l e k e s s z l i k az Isten akaratát, eszközei vagyunk a bajba jutott ember mellett az ő mentő szeretetének!...

Ehhez pedig nem kell semmi egyéb, csak egy gyengéd kéz, jó szó, bizó szív és szolgáló szeretet. Erre c s a k a h i t készíti az embert, mert csak az Istenem keresztül juthatok olyan közel a bajba jutott emberhez, hogy a testvért

lássam meg benne.

Ez az evangéliumi tanítás keres újból minket. Ezt a gyümölcsöt keresi nálunk az elszámoltató Isten. Tőlünk kéri számon Isten, tőlünk templomozó keresztyénektől, olyan emberektől, akik nem adják fel keresztyén mivoltukat ebben a mai világban sem.

Figyeljünk csak erre a farizeusra. Az ő ajkán hangzott el a legkomolyabb kérdés, amit az ember egyáltalában felvethet ezen a földön: "Mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?" Nincs okunk lenézni vagy megvetni, őt! Csak tanulhatunk tőle. Ez egy olyan ember, aki jól forgatja a Szentírást és nem marad meg egyes megkapó részleteknél. Megvan a bátorsága ahhoz, hogy kiragadja a lényegét és két rövid mondatba összegezze az egész kijelentést s ez szerinte mindössze amnyi: Ember! Szeresd Istenedet és szeresd felebarátodat! - És figyeljétek: ehhez a vallomáshoz Jézus nem tett hozzá semmit! Sőt! azt mondja, ebben benne van az egész törvény és az egész proféták!

Ez tehát minden! Ez az a bibliai alap, amelyen áll vagy bukik a mi keresztyénségünk. Az örökélettől az Isten és a felebarát szeretete elválaszthatatlan!

Mit tükröz ebből a te életed, Testvérem?...

Az önvizsgálat utján azonban lépünk csak tovább... A h i b a annál a farizeusnál csakugy mint nálunk, ugy-e, nem amyira a tudásban van, hanem az a k a r á s b a n . Beszédes számok sokaságát sorolhatnám most fel annak bizonyosságára, hogy még mi templombajárok sem akarunk szeretni, ha éppen nem muszáj! Az a példázatbeli pap és lévita nagyon jól tudta az Isten akaratát, azt, hogy mit kell cselekednie, csak n e m a k a r t szolgálni, nem pedig azért, mert tanácskozott testtel-vérrel, tanácskozott faji göggel, népi hiúsággal és helyet a-

dott évszázados gyűlöletnek.

Az embernek ez a m e g á t a l k o d o t t - s á g a azért ragikus, mert Isten nem ismer különbséget a szükség állapotban. Ahol nyomorúság van, ahol baj van, ahol inség, elesettség, kifosztottság van, ahol kolduló éhség és fázó meztelenség van ott Isten szerint nincs hívő vagy hitetlen, barát vagy ellenség, katolikus vagy protestáns, testi dolgozó vagy értelmiséghez tartozó, fehér és fekete ember vagy bárki más, - ott c s a k e m b e r van, akit Isten a maga képére teremtett, aki neked is és énnekem is minden körülmények között felebarát!... Isten az utolsó ítélet napján nem a teológiai felfogásunkat, nem a bibliaismere-tünket, nem műveltségünket, oklevelünket, iskolai végzettségünket vagy világnézetünket fogja kutatni, - Ő nem azt nézi, hogy melyik társadalmi osztályhoz, fajhoz, néphez, egyházhoz tartozunk, hanem csak azt, hogy s z e r e t t ü k - e Őt anynyira, hogy Benne és általa szeretni tudtuk a bajba jutott embert!...

És még valamit. A jézusi tanítás teljességéhez még az is hozzátartozik, hogy a segítséget, amit a példázatbeli samaritánus nyújt az nem valami szenzációs és nagystilű, nem is készülgetett rá, hanem az a legkézenfekvőbb! Ő annak az árokba lőköt félholtak nem kezd el prédikálni, nem kérdi, hogy kinek a fia, honnan jött s merre tartott az utja, hanem egészen egyszerűen azt teszi, amire annak ott és akkor elengedhetetlenül szüksége volt. Nem számolt sem a pénzével, sem az idejével... Hogy testi-e a szükséglet vagy pedig lelki - az neki mindegy, ő a h i v ő s z e r e t e t s z o l - g á l a t át teljesíti!

... így szövegezi át Jézus a farizeusnak azt a kérdését, hogy "ki az én felebarátom?" - ak-

ként, hogy te kinek vagy a felebarátja!... Ugy-e, mindig annak, aki melletted, körülötted bajban van, aki szükségben szenved!

A tanulság világos.

Kényelmetlen dolog is most a vádlottak, padján ülni és szembenézni az elszámoltató Isten kérdésével: "mindebből mit árul el a te életed?"..

Hát eljutott hozzád a sohaj meg a panasz?.

Megláttad az özvegyet és árvát, a beteget, a kifosztottat, az éhezőt, a ruhátalant?...

Észrevetted a hitvest, a gyermeket, a testvért, a barátot, a szomszédot jobbról is meg balról is, az öreg szülét, minden rád bízott lelket, akinek melletted szenvedéssel teljes az élete?...

Figyeltél az elhagyottakra, a magányos lelkekre, a tanácstalanul ödöngőkre, a gyötrődő lelkekre, - figyeltél a fiatalokra csakugy, mint az öregekre, az iszákosokra, az önnagukkal meghasonlott életekre, az öngyilkos jelöltekre?... És hát meghalottad bennük és általuk az örökkévalóság Urát, aki felebaráti szolgálatra hív, amikor itt is, most is, neked is és nekem is még mindig mondja, - újra mondja az irgalmas samaritánusról szóló példázat legsúlyosabb üzenetét: "eredj el te is és akként cselekedjél!"...

És ezt azért mondja, mert ezen az úton más lesz az élet ott kint is, de itt bent is, - más lesz a munka, más lesz az öröm, más lesz a koporsó terhe is, - más neked, más ennek a községnek és más ennek a nemzetnek is!...

Kistarcsai Otthonunk 50 éves történetéből is ez a tanulság keres minket!

Világítani kell a bűnnek és a halálnak ebben a sötét világában, - meleget kell sugározni ebben a hideg, rideg, önző világban, mert sok, nagyon sok, egyre több benne a bajba jutott ember, - ki:

osi - nagy, férfi - nő, ifju és öreg ember egyaránt! Nem hiszem, hogy ezt nem veszed észre...

És ha kényelmetlen dolog is vádoltak padján ülve a multat felmérni Isten színe előtt, - Ő csak azt akarja, hogy szeretete rajtunk ne vesszen kárba, hogy éljünk - igen: éljünk emberhez méltó és Istennek tetsző életet, amíg időnk van itt a halál árnyékának völgyében...

Ma még van időnk, - cselekedjünk hát Isten tetszése szerint valót, hogy nekünk is legyen örökéletünk! Amen.

Aszód, 1980. nov. 30.

Ádventi szolgálatunk.

Ige: Lukács ev. 10:25-37.

Ádvent 1. vasámapja

Isten kegyelméből ma a új egyházi esztendőre virradtunk. Ez azt jelenti, hogy újból ádventi idő köszöntött ránk és ismét karácsony ünnepe felé haladunk...

Van is ennek felismerhető jele.

K i n t erről tanuskodnak a színes plakátok, az öles betűkkel összeállított hirdetések, fényesebbek az üzletek, fokozodik a vásárlási láz, kicsinyek-nagyok egyaránt boldog meglepetésre törek-szenek...

Itt b e n t pedig új köntösben az oltár meg a szószék, a gyülekezeti alkalmakon új énekek, kedves dallamok kérnek ismét helyet

Kérdezem: hát ez csupán az ádvent lényege? ... Csak ezért tér vissza újra meg újra ez a hagyományos időszak?...

Ádvent nem hangulat, nem álmodozás fehér ruhás angyalkákról, nem értelmetlen szokás. Ádventnek, karácsonynak nagyon sötét háttere van!

A sötét háttér pedig az a megmásíthatatlan valóság, hogy van bűn és a bűn következtében bajba jutott az ember. Menthetetlen, veszendő állapotban van! S ezt a valóságot színezzhetik most megdöbben-tő bűnlügyi statisztikák, kék fény, rendőrségi jelentések, törvényszéki hiradások, panamák, sikkasztások és bünszövetkezetek, tömeges válások, börtönök és kórházak, utonállók és légikalozok, családi tragédiák, öngyilkosok és állami gondozásba vett gyermekek, - tény az, hogy mindannyiunkat hatalmába

kerített a bűn, te is, én is gyöttrődünk miatta!

... Isten pedig olyan atya, aki nem tud beletörödni abba, hogy az ember ne legyen az ő gyermeke, hogy ne örökéletre, hanem örökhalálra jusson. Tehát Egyszülött Fiát adta, hogy legyen szabadtónk, megváltónk, mesterünk!... Erről tanuskodik karácsony, nagypéntek, husvét eseménye!... Igen: Ő, Isten azt akarja, hogy el ne vesszünk, se te, se én, hiszen mi mind bajba jutott emberek vagyunk!

Milyen bajba?...

Ugy-e, a mai embert csaknem kizárólagosan az étel, az ital, a szórakozás, a sport meg a gépkocsi érdekli... Kevesen vannak olyanok, akik eszméért lelkesülnek, - még kevesebben azok, akik az örökkévalósággal törődnek?...

És a mai életszemlélethez az is hozzátartozik, hogy az ember csak azt veszi észre, akinek nálánál jobb a módja, fényesebb az otthona, több a keresete, - de senki sem gondol szívesen arra az embertársára, aki nálánál mostohább körülmények között él vagy éppenséggel bajban van...

És akkor az is idetartozik, hogy a temetőben minden sírhant arról tanuskodik, hogy abban a koporsóban egy világ dőlt össze, az a világ, amelyet az ember tervezett magának. Világok pusztulása felett pedig mindig az Isten szava hangzik:

"Most lássátok meg, hogy én vagyok az Ur!" Vagyis - - s ezt tanuljuk meg, amíg nem késő - Isten nem valami tologatható bábuja életünknek, hanem az, aki életen feltétlen ura, irányítója világoknak és eseményeknek...

Igy lép közénk most a felolvasott ige, az irgalmas samaritánus példázata a bajba jutott emberről. Az irgalmas samaritánus pedig maga Jézus.

Nem hiszem, hogy lenne itt közöttünk csak

egy is, aki ne gyermekkori emlékként őrizné ezt a szép elbeszélést... Ki az, aki nem lelkesedett ezért a samaritánusért s nem magasztalta emberséges tettéért... S ma, amikor olyan sok és egyre több lesz az utszélre sodródott élet - senki sem akarja átvállalni az irgalmas samaritánus szerepét, hanem szívesebben lesz a pap vagy a levita. Mert ugye, lépten-nyomon azt találni, hogy a személyhez szóló felhívásra elhangzik az örök kaini kérdés: miért éppen én?... miért éppen ezt az embert emelem fel, amikor annyi ezer más is van körülöttem, akin úgy sem segíthetek s amikor annyi ezer inkább segíthetne rajta, mint éppen én. Igen - a ma embere is mindent elmond csak azt nem, amit a példázatbeli samaritánus érzett: ez az ember bajban van, aki az én segítségemre szorul!

Tudom, hogy ezt soha nem fogja elmondani az, aki csak a pénzt vagy a dus jövedelmet igényli. Erre csak annak nyílik meg az ajka és mozdul meg a keze, aki az Isten közelében él, akire mindenfelől az Isten néz, akihez mindenből az Isten szól, akinek minden ajándék és felülről alászálló adomány, - bizonyosság arról, hogy ime ezt teszi értem az Isten, aki szeret! Csak az ilyen szív tudja: a könny arra való, hogy felszárítsák, a gond, hogy megosszák, az éhező, hogy megsegítsék, a beteg, hogy meglátogassák, a meztelen, hogy felruházzák, a gyászoló, hogy megvigasztalják... Csak azzal mentjük az életet, ha a samaritánus utján járunk azaz, jóval győzzük meg a gonoszt, azt áldjuk, aki átkoz, azért hozunk legtöbb áldozatot, aki üldöz, - hogy gyűlöletre szeretettel felelünk, nem uralkodunk, hanem inádkozunk, nem beszélünk, hanem cselekszünk, - igen: cselekedszük az Isten akaratát.

Ehhez pedig nem kell semmi egyéb csak egy gyengéd kéz, jó szó, bizó szív és szolgáló szere-

tet. Erre csak a hit készíti az embert, mert csak az Istennel keresztül juthatok olyan közel a bajba jutott emberhez, hogy a testvért lássam meg benne.

Vallom, hogy ez ugyancsak minket, ünneprekészülődőket kereső evangéliumi tanítás. - Ugy-e, annak a farizeusnak az ajkán elhangzik a legkomolyabb kérdés, amit az ember egyáltalában felvethet ezen a földön: "Mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?" - Ezt az embert nem nézhetjük le, nem vetethetjük meg. Csak tanulhatunk tőle.

Ez egy olyan ember, aki jól forgatja a Szentírást és nem marad meg egyes kiragadott részleteknél. Megvan a bátorsága ahhoz, hogy kiragadjon a lényegét és két rövid mondatba összegezze a kijelentést s ez szerinte mindössze annyi: ember! szeresd Istenedet és szeresd felebarátodat! - Észrevettétek, hogy ehhez a vallomáshoz Jézus nem tett hozzá semmit?!... Sőt! azt mondja, hogy ebben benne van az egész törvény és a proféták. Pál apostol is ezért mondja, hogy a törvény betöltése a szeretet! S ez az a bibliai alap, amelyen áll vagy bukik a mi kereszténységünk. Enélkül nincs advent és e nélkül nincs karácsony ünneplése.

És így jutunk evangéliumunk üzenetének a mélyére...

A hiba annál a farizeusnál csak úgy mint nálunk nem annyira a tudásban van, hanem az a k a r á s b a n ! Beszédes számok sokaságát sorolhatnám fel annak bizonyosságára, hogy még mi, templombajárok sem akarunk szeretni, ha éppen nem muszáj! Az a példázatbeli pap és lévita is nagyon jól tudta az Isten parancsát, azt, hogy mit kellene cselekednie, csak n e m a k a r t szolgálni, mert tanácskoztott testtel-vérrel, faji göggel, népi hiusággal és

helyet adott évszázados gyűlöletnek... Ilyen magatartással távol vagyunk az adventi üzenettől és karácsony ünneplésétől!...

Az embernek ez a magatartása azért tragikus, mert Isten nem ismer különbséget a szükség állapotban. Ahol nyomorúság van, ahol baj, inség, elesettség, kifosztottság, kolduló éhség és fázo mezeitelenség van ott Isten szerint nincs hívő vagy hitetlen, barát vagy ellenség, fehér és fekete ember, testi dolgozó vagy értelmiséghez tartozó, ott csak ember van, akit Isten a maga képére teremtett és neked is és énnekem is minden körülmények között felebarát!..

Isten az utolsó ítélet napján nem a bibliai ismeretünket, nem a műveltségünket, oklevelünket, iskolai végzettségünket vagy a világnézetünket fogja kutatni, - Ő nem azt nézi, hogy melyik társadalmi osztályhoz, fajhoz, néphez, nemzethez, egyházhoz tartoztunk, hanem csak azt, hogy szerettük-e Őt annyira, hogy Beme és Átala szeretni tudtuk a bajba jutott embert. Mert a keresztyén ember szolgálata ebben a világban éppen az, hogy hordozzuk egymás terhét, segítsük a bajba jutott embert!

A jézusi üzenet teljességéhez még az is hozzátartozik, hogy a segítség, amit a samaritánus nyújt, az nem valami szenzációs és nagy stíli, nem is készülgetett rá, hanem a legkézenfekvőbb. Ő annak az árokba lőkött félholtnak nem kezd el prédikálni, nem akarja mindenekelőtt megtéríteni, még csak azt sem tisztázza, hogy kinek a fia, honnan jött és merre vinné az utja, - hanem egészen egyszerűen azt teszi, amire annak ott és akkor szüksége van. Hogy testi-é az a szükséglet vagy pedig lelki? - az neki mindegy, ő a hívő szeretet szolgálatát teljesíti.

Es így szövegezte át Jézus a farizeus kérdését, hogy "ki az én felebarátom?" - akként, hogy te

kinek vagy a felebarátja... A felelet világos: ugy-e, mindig annak, aki mellettem, körülöttem bajban van, szligtségben szenved!

Az ádventi tanítás így lett teljes. -

Egy kérdés azonban még hátra van: mit vizsgálunk innen magunkkal haza?... Mire hiv az ádventi idő?... Milyen lesz az ünnepre készülődés?...

Ugy-e nem kell halmazni tovább a szavakat és nem kell fokozni a képeket ahhoz, hogy te is belásd: melletted, körülötted bajban van az ember!..

Tudod tehát, hogy mi vár rád?...

Nem az, hogy szimulálj vagy zugolódj!...

Nem az, hogy ítélkezz, bárki felett is pálcát törj!...

Nem is az, hogy félrehuzódj vagy elrejtözködj!... Ha Jézus követője vagy ezt nem teheted.

Ellenben engedd, hogy eljusson hozzád minden sóhaj, panasz... Lásd meg az özvegyet és az árvát, a beteget, az éhezőt, a ruhátalant... Vedd észre a hitvest, a gyermeket, az öreg szülét, a testvért, a barátot, a szomszédot jobbról és balról, - minden rád bízott lelket, akinek melletted szenvedéssel teljes az élete...

Azután tekints az elhagyottakra, a magányos lelkekre, a tanácstalanul ödögökre, a gyötrődő emberekre, fiatalokra csakugy, mint öregekre, az iszpkosokra és az önmagukkal meghasonlott életekre, az öngyilkosjelöltekre és halld meg bennük az ádventi Királyt, aki mentő szolgálatra hiv, amikor neked is és nekem is mondja, - itt most újra mondja az evangéliumi üzenet legsúlyosabb mondatát: "eredj el és te is akként cselekedjél!"

Ebben a bűn kötelékében szenvedő világunkban ez lesz a mi igazi ádventi szolgálatunk, ünnepre készülődésünk...

Ezen az úton más lesz az élet, más lesz a

munka, más lesz az öröm, más lesz a ma meg a holnap neked is, környezetednek is és ennek a nemzetnek is..

Mi vár ránk?...

Világítani kell ebben a sötét világban, - meleget sugározni ebben a hideg, rideg, önző, gyilkoló világban, mert sok, egyre több a bajba jutott ember - kicsi és nagy, férfi és nő, ifju és öreg egyaránt!

Ö, az Adventi Király, az igazi samaritánus előttünk megy, - ránk az tartozik, hogy a nyomában járjunk a kegyelemnek ebben a ránk köszöntött új esztendejében! Ámen.

Aszód, 1980. nov. 30. D.u.
Ige: Máté 11:28.

Jöjjetek Jézushoz!

Ádvent 1.vasárnap.

A kegyelemek ujesztendeje virradt ma ránk, olyan napok és események, melyeknek mindegyike arról beszél, hogy szeret minket az Isten és közel van hozzánk az Ur! Nincs is számunkra más vigasztalás és reménység, csak Ő, aki elküldte Egyszülött Fiát, az Ádventi Királyt a mi megtartásunkra. És nem is tehetünk mi mást, minthogy kitarjuk szívünk ajtaját és várjuk a békesség fejedelmét, lelkünk megváltoját: Jézust. Ugy-e, ha vallatora fogna itt minket valaki külön-külön és együttesen és azután érdeklődne firkésző tekintettel, hogy miért is járunk ide az Isten házába - ugy-e, egy feleletben dobbanna össze a szívünk, abban a keresésben, hogy nyugalmat találjunk. Mert mi mindnyájan n y u g t a l a n emberek vagyunk.

Hogy ki adhat nyugalmat, békességet egyeseknek és népeknek?... E z sajátosan ádventi kérdés.

A kérdés súlyát érzi ez a mi világunk. Erről tanuskodik, a sajtó, a politika és a gazdasági élet. Ezzel vivódnak nagytekintélyű tudósok vagy a nép egyszerű fiai, szakemberek és együgyű, laikusok, javasasszonyok, kártyavetők és jövődomondók. Mindmind kínálják magukat a nyugalmat keresőknek.

Krisztus hiveinek serege más uton jár. Hirdeti boldog vallomásban, hogy az új élet - mint minden jó adomány és tökéletes ajándék - ez is onnan felülről száll alá. Vagy talán támadhat közöttünk valaki, aki odaállhat a gyötrődő emberiség elé azzal a hallatlan igénnyel, hogy én meggyogyitok min-

den betegséget, boldogságot adok minden boldogtalan-
nak. Nyugalmat, békességet, új életet ember, fegyver,
földi hatalmasság nem adhat soha. Nehéz, nagyon
nehéz napok és rettenetes órák tanítása ez.

És lásd, Testvérem, mégis van valaki, aki
joggal kiálthatja felénk a hívogatást: figyelje-
tek reám, hallgassatok szavamra és jöjjetek énhoz-
zám. Krisztus, az Adventi Király az, akié minden
hatalom mennyem is földön, aki előtt térdet hajta-
nak mennyekiek, földiek és föld alatt valók, Ő az az
egyetlen Embernek Fia, akiben még nem csalódott so-
ha, senki. A boldog bizonyságoknak micsoda sokasága
szól mellette! A süket azt mondja: hangokat hal-
lok. A vak arról szól, hogy látok. A samáriai asz-
szony felindultan kiáltja: mindent megmondott ne-
kem, amit cselekedtem! A naini ifju boldogan hir-
deti: halott voltam és ime élek! Pál ország-világ
előtt tanúsítja: átkoztam, gyűlöltem, üldöztem s
mégis könyörölt rajtam és magáévá tett! Szólnak a
nagy vétkezők: Ő megtisztított, - az örök vándor-
rok: Benne hazaértünk!... Nincs, nincs senki ezen
a földön, aki csalódott Benne, akit rászédett vagy
cserben hagyott!... -

Először akkor hangzott el ajkáról ez a hi-
vogatás, amikor itt járt a földön és rátekintett az
öt körülvevő embertömegre és látta, hogy milyen sok
aggodalmat és nehéz bűnt kell hordozniuk. Nem is
mondhatott mást, mint ezt a gyöngéd, szeretetteljes
hívogatást: "Jöjjetek!... megnyugosztalak titeket!"

És a sok aggodalom, bűn és nyomoruság lát-
tán ma sem mondhat mást csak azt a gyöngéd, szere-
tetteljes hívogatást...

És én vallom, Testvérek, hogy kenyérmél, é-
telnél is drágább és többet ér nekünk ez a hívoga-
tás. Hallgass csak bele ebbe az áhitatos templomi
csendbe és megtudod, hogy sohajoknak és panaszoknak

micsoda elfojtott vihara tölti meg a lelkeket. És kérdezd csak meg azt, aki egy tulhajtott élet hátán jár, megtudod, hogy egyetlen reménye, aranyánál is drágább kincse néki Jézus hívogatása...

Tudom, hogy egyénileg nehezen fogadod el ezt a tanítást, merthogy te azt hiszed, hogy nyugodt lenne az életed, ha gazdagabb, szabadabb, egészségesebb volna, - ha jobb volna a férjed, szelidebb az asszonyod, ha kevésbé vásottak a gyermekek, - ha több lenne a megértés és kevesebb a gyűlölet, elviselhetőbb a drágaság és kevésbé lelketlen a pénz?! - Lehet, hogy sokan vannak olyanok, akiket ez foglalkoztat és mégis nyomorultak... Pedig van otthonuk, meleg ruhájuk, hangjuk, gazdagságuk, de hiányzik valamijük, éppen az, ami téged a bánatban megerősített, a vesztésben gazdaggá tett, közelebb hozta hozzád az eget. A reménységet értem e csodás valami alatt. Azt a reménységet, amit Jézus hozott és most is felkínál nekünk ebben a szelid hívogatásban...

És Jézus nemcsak azokat hívja, akiket megtépett ez az élet s ugyan bizony kit nem tépett meg? - de biztatóan keresi azokat is, akik roska-
doznak a bűn vétkes tartozása alatt. Vajjon minden mi jelenvaló nyomoruságunk oka nem abban van, hogy királyi módon uralkodik rajtunk a bűn?... Az építő munkának, a szociális intézkedéseknek, az életnivo emelésének, a tudás terjesztésének, a műveltség fokozásának micsoda impozáns bizonyosságait állíthatnánk egymás mellé... És mégis: honnan van az a nagy változás, ami a tervek és valóságok között feszül?... Honnan van az, hogy amikor segítségre, megbecsülésre jó szóra sóvárognak az életek, akkor harag, gyűlölet, önzés, kapzsiság emészti a nappalokat és teszi elviselhetetlenné az éjszakát?... A bűn hatalma ez!... S van-e közöttünk csak egyis, akire nem

nehezedik ennek vétkező tartozása?... Ugy-e, nekünk egészen személyhez szoloan nekünk mondja Jézus: "Jöjjetek énhozzám ti, akiket terheli bűneitek vétkező tartozása és én megnyugosztalak titeket!..."

Érted-e már most, Testvérem, hogy mi vár rád ebben az új kegyelmi évben?... Nem az, hogy ember küzdj és bizva bizzál! - hogy tűrj és szenvedj, - hogy alkudozz és parolázz, - hogy álarcban járd és hazudozz és ebben elvesz mind te, mind pedig a te házad népe... Nem ez! Reád az vár, hogy engedj a szonak, az Adventi Királynak, a biztato, szelid hívogatásnak: "Jöjjetek énhozzám!"

És vedd észre azt is, hogy mennyire hívja ezt a mi világunkat Jézus!... Hogy hív ma minden államföt, elöljárót és alattvalót, - hív minden városit és falusit, hivatalnokot, kereskedöt, iparost és munkát, egyházföt, és egyháztagot, - hív minden özvegyet, szomorkodot, árvát, reménytelen és összetört életet, amikor mondja, ma úgy, mint soha máskor, nekünk szoloan, szivünkig hatoan: "Emberek! ti az élet küzdelmében megfáradt és a blm vétkező tartozásával megterhelt lelkek: "Jöjjetek énhozzám!" - nyugalmat, békességet, új életet csak én adhatok!

Testvérem! Szegény vagy? - jöjj, gazdaggá tesz örökre...

Beteg vagy? - jöjj, meggyógyítja legsúlyosabb betegségedet...

Szomorú vagy? - jöjj, letörli könnyeidet...

Gyászolod kedveseidet? - jöjj, gyászodban testvéred akar lenni, aki nem változik és nem hal meg soha...

Félsz a haláltól és az itélettől? - jöjj, hadd legyen az számodra az élet és dicsőség hajnalának napja!...

Aggaszt a holnap, a kenyér meg a ruha gond-

ja?...

Jöjj és tanulj meg mit jelent napról napra hitből és kegyelemből élni. Ámen.

Kerepestarcsa, 1980. dec. 31.

"Ami el nem mulik"

Ige: I. János lev. 2:17.

Óév estéjén

Megfogyva bár, de Isten kegyelméből megértük ezt a napot...

Most mindössze néhány röpke óra van már csak hátra s az 1980. esztendő is az idő végtelen tengerébe vész. Ezzel a múlt és a jövő határ-mesgyéjére értünk.

Nem is könnyű tovasiklani felette. A krónikásnak sem könnyű, pedig neki csak rideg számokat, egymást váltó eseményeket kell összegezni, - hát még mennyire nem könnyű nekünk, akik szívünk és lelkünk szerint vagyunk érdekelve benne!...

Nem is törölhető ki életünk könyvéből, ami mögöttünk van! Hiszen a letűnő év lehetett jobarártunk, aki öröm-virágos utakon vezetett... Lehetett nagy jötevőnk, aki ezernyi áldással halmozott el... Lehetett gonoszlelkű irigyünk, aki megsokalta azt a kevés csendes boldogságot is, ami letarolt életmezőn még megmaradt... Ez az esztendő akár így, akár úgy érintett minket, bizonyos, hogy napjait, óráit feledni soha-soha nem lehet...

Ezen az estén együtt szemlélhetjük, amit külön-külön is átélni nehéz volt... Ugy-e, vannak csalogások, fellángolások, elernyedések, fájdalmas veszteségek, van kevés siker és sok-sok botlás, tévedés, blün... Vannak lapok, amelyeket örvendező szívvel irtunk és vannak sorok, amelyeket könnyhullatással vetettünk... Hogyan is kívánhatná tőlünk bárki, hogy mindezt most a hátunk mögé vessük úgy, mintha semmi sem történt volna!... Ugy-e, ti megterhelte

lelkek, ti magára maradt életek, ti gyötrelemben vergődő szívek, ti valljátok - még ha akarnánk sem tudnánk így bucsuzni tőle!

Nem pedig azért, mert a gond ugyancsak itt hagyta nyomaikat rajtunk: arcunkon mélyebb a redő, fejünkön több a fehéredő hajsza. Az elmetett álmokkal egész életünk lett szegényebb s ki az közülünk, aki nem viseli a bűnök sebeit, tévedéseink, botlásaink következményeit... Vallom is, hogy nem lehet ezen az estén senki közöttünk, aki közömbös maradhatna s egykedvűen vehetné, amit e határmezsgye magában rejt... Ugy-e, tudod te is, vallom én is, hogy van ennek az estének olyan különleges üzenete, amely elhat a közömbös szívekig is és nyugtalanná teszi a magabizokat is. Ez pedig az a valóság, amit az apostoli ige úgy fogalmazott meg, hogy "elmulik" - igen: "elmulik a világ és annak kívánsága is".

Más szóval: elmulik minden, ami van, ami él, de elmulik az élet forrása is. Elmulik a nap és a gyermekmosoly, a tengerek és sírok könnyei. Elmulik a tejút és megszárad a te dicsőséged, oh ember... Nemcsak a gyümölcsök hullanak le, hanem kiszárad a fa is... Nemcsak a földi vegetáció pusztul ki, hanem kihül maga a föld is... Nemcsak a föld lesz semmivé, hanem semmivé lesz a nap is... Nemcsak a nap lesz koronmá, hanem szétpattan ez az oriási teremtett mindenség is.

És ha így nézem igénk igazságát, félve vetem fel a kérdést: hát érzed-e, Testvérem, hogy ez az elmulás a te szívedre, a te rovásodra megy? Nem is csoda, hogy ezen az estén, amikor olyan sok figyelemmel nézzük az óra mutatójának járását és számláljuk az időt, a további percekét, - igen: minden, ami körülöttünk van, amit látunk, érzünk,

szenvedünk egyetlen hatalmas, szivrengető kiáltásba olvad egybe: "Emberek! jól vigyázzatok, mert elmúlik... elmúlik minden!"

És milyen szomorú volna, ha ennél többet nem is mondhatnánk egymásnak. Milyen rettenetes lenne az idő múlása, kicsinyek érkezése, koporsók megjele- nése, ha csak annyi volna a valóság, hogy "elmúlik minden!" Igaz, hogy ennél többet az ember magától nem igen mondhat. Van-e közöttünk csak egy is, aki- nek más tapasztalata lenne?... Nem az emészt sok- szor téged, nem az keseríti örömlünket, fagyasztja orcánkra a mosolyt, hogy minden, amit a kezünkbe veszünk, továbbadunk, minden, amit szívékhöz szori- tunk, magunkénak vallunk, minden, amiért lelkesedünk, életet áldozunk, - igen: **m i n d e n** magánhordja ebben a világban a mulandóság bélyegét, azt, hogy csak egy kevés idő!...

De van egy szelid, győzelmes szó, egy fe- lülről alászálló hang, amely nekünk mondja, akik ros- kadozunk az elmúlás valósága alatt: semmi sem mú- lik el, örökké megmarad, aki az Isten akaratát cse- lekszi... És idetartozik életünknek az a tapasza- lata, amit úgy fogalmazhatunk meg: miért van az, hogy amíg bírunk valamit - legyen az személy vagy tárgy - addig nem ismerjük és nem becsüljük igazán, de ha elveszett, akkor sirjuk vissza a drága kincsét, amely pedig soha többé nem, lehet már a miénk!..

Hogy rolunk szóljak, gondolj most csak halott gyermekedre - milyen féltő szeretettel ragasz- kodsz emlékéhez! . pedig az a gyermek valaha ter- hedre volt... Vagy gondolj halott hitvesedre, ugye milyen céltalan és elhordozhatatlan lett magánosan az élet - pedig valaha milyen nehezen, mennyi zugo- lodással és patvarkodással jártad a közös utat... Vagy gondolj az édesanyádra, hogy szeretnéd megsimi- gatni, megcsokolni a kezét - pedig valaha talán azt

a kezét, meg is litőttem... És így tovább... Ugy-e, uralkodó törvénye életünknek, hogy előbb valamit el kell veszítenünk, hogy igazán megbecsüljük!

Vigyünk át most ezt a törvényt elmúlt napjainkra, letűnt esztendőnkre - s meglátod, hogy a sok fájo valóság és tengernyi gond ellenére is mennyi drága lehetőség jutott osztályos részünkké. S mindez soha soha többé nem tér vissza. Az elmúlt esztendőben volt egészséged, - hát megérezted azt a sok, nagyszerű élet lehetőséget, ami benne adott számodra?...

Veled voltak szeretteid - hát megérezted bennük azt az ajándékot, amit egy élet jelent rád nézve csupán az által, hogy szeret téged és ragaszkodik hozzád?...

Vagy ott vannak elsuhant örömeid - hát nem érezted meg, hogy mennyi hála, mennyi ujjongás, mennyi Istenre visszatekintő boldogság rejtőzött bennük?....

Vagy jöttek a fájdalmak - megsebeztek, összetörték s azután mentek tovább, - hát nem vetted észre, hogy mennyi gazdagsággal jöttek, hogy egy csodálatos kincsesbányát raktak a kliszöböd elé?...

Igen: Isten jött és elvett tőled sok mindent: drága sziveket, életeket, egyre halványuló emlékeket, hogy megragadd az elvehetetlen életet, amelynek tengelye, értelme, célja maga az Isten!

S mert csak az marad meg, aki az Isten akaratát cselekszi, - nincs, nem lehet a számunkra ezen az estén égetőbb, fontosabb kérdés, mint az, hogy odaadtuk-e magunkat az ő akaratára szerinti életnek?... Odaadtuk-e olyan engedelmesen és hűségesen, mint ez a föld odaadja magát a fának, hogy lombbá, virággá és gyümölcsé legyem.

És ezt nem azért mondom, hogy most csak

arra gondolj, hogy az elmuló esztendő napjaiban, soha többé vissza nem térő alkalmában mi lehetett volna, hány ember számára áldás, élet és öröm. Bizonyos, hogy emiatt nyugtalanság tölthet el mindannyiunkat... De gondolj arra, hogy még mindig van alkalom, még mindig tart a kegyelmi idő cselekedni annak akaratát, aki megtart örökre... Igen - gondolj arra, ha beteget, sirot, kicsinyt, hitetlent, kételkedőt látsz, ha nézed a hitvest, a gyermeket, a szülőt, a barátot, a haragost, az ellenséget, azt a sok tudatlan, magatehetetlen, vérző szívű embert, aki körülötted, melletted és veled él - igen: gondolj arra, hogy Annak akaratát cselekedd, Aki Egyszülött Fiát is feláldozta, hogy közülünk senki el ne vesszen, hanem megtartassék és éljen...

Testvéreik! 1980-ból már nem sok van hátra. De ez a néhány ora is lehet alkalom arra - soha többé vissza nem térő alkalom arra - hogy cselekedjük az Isten akaratát! Ámen.

Csömör, 1981. jan. 18.
Ige: Péld.kve 3:1-6.
Ének: 372.

Boldog élet!...

Vizker.u. 2.vasárnap.

Uton utfélen azt hallani, hogy az ember legnagyobb ügye, gondja maga az élet!

És látszólag ezt igazolja kivétel nélkül mindegyikünkél az az életút, amelyen idáig eljutottunk... Igazolja a múlt, amely sok-sok terhével már mögöttünk van... - igazolja a jelen, amely kinek-kinek osztályos részül jutott, - és igazolja az a jövő is, amely nyugtalanítóan hat szívünkre. Nincs is szükség arra, hogy most általános tapasztalat mellett különös éberséggel figyeljünk az orvostudományra, erőfeszítéseire, csodálatos eredményeire... Nincs szükség arra, hogy szemléljük a különböző és nem egyszer egymásnak ellentmondó pedagógiai rendszereket vagy éppenséggel számba vegyük a szociológia kérlelhetetlen igazságait...

Tudod te is és vallom én is - tapasztalatból, hogy az ember legnagyobb ügye, gondja maga az élet!

Tévedés lenne azt állítani, hogy holmi háborus örökség ez a kérdés a most élők számára és még nincs meg az a történelmi távlat, amely szívárványt vonhatna vihart kergető eglünkre.

Ez a mérhetetlen élet-gond, amely úgy mellénk szegődött, mint fényhez az árnyék - nem a fehér faj sajátossága, nem is az európai népek vívmánya, még csak kulturánk és műveltségünk csödjé sem, - létünknek nem is korhoz, fajhoz vagy események sodrához kötött jelensége, hanem örök emberi sors azota, amióta

az első emberpár mögött bezárult az Éden kapuja!

Más szóval: amióta az ember elszakadt, sőt! szembefordult életet adó Urával, Istenével, amióta hatalmába kerítette a bűn s vele együtt a halál, - igen: azóta gond, nem egyszer elviselhetetlen gyöt-rő gond maga az élet! Ugy-e, az öngyilkosok minduntalan tragikusan ezt igazolják.

Tehát utvesztőbe került az élet, értelmét vesztette a földi lét. S ezt érzik a tanulatlanok csakugy mint a műveltek, a fiatalok meg az öregek, a kis népek és a nagy nemzetek, a hitetlenek és nem egyszer a hívők is. Hogy ma is mennyire ez a helyzet? - könnyen meggyőződhetsz róla csak figyelj fel a hangosan beszélők társalgására, járókelőkre, az autóbúszon-vonaton utazókra, a sorban állókra, fiatalokra, férfiakra, nőkre, öregekre, - figyelj a betegek vallomására, a reményt vesztettek kitöréseire vagy a csalódottak egetostromló panaszára!...

Hogy nálad mi a helyzet, mit tükröz a te otthonod, a te beszéded, mit hall töled a te gyermeked? - azt nem kutatom... Minden bizonynal természetesnek tartod, hogy minden időben akadtak olyanok - akár egyesek, akár közösségek - akik igyekeztek az élet védelmében szót emelni, utat mutatni, tanáccsal szolgálni. Ezt az irodalom, a világirodalom tengernyi írása, alkotása bármikor bárkinek meggyőzően szemlélteti.

Ez az imént felolvasott ószövetségi ige bölcs Salamon intelmeiről szól s mint ilyen kiragadott bizonyossága annak, hogy Bibliánk ugyancsak szól az élet védelméről, a boldog életről. Szólnak benne királyok és proféták, szólnak tanítványok és apostolok. Mind-mind szoszolói annak a féltő szeretetnek, amely a maga teljességét Jézus Krisztusban nyerte el, aki nemcsak tanított és példát adott

az igaz életről, hanem életét is áldozta azért, hogy a bűn útján senki el ne vesszen, hanem boldog élethez jusson és örökéletet nyerjen.

Salamon királytól napjainkig nagy idő telt el. Sok minden megváltozott! Talán bizony változott a helyzet is?... enyhült a baj?... Éppen ezért úgy gondolod, hogy nincs szükség, többé tanácsra, útmutatásra, intő, figyelmeztető szóra?... Az új lakó- és családi házak sora, a szédületes technika senkit meg ne tévesszen. A szerető és bölcs atyai szóra ma éppen úgy szükséges, mint akkor Salamon király idejében szükség volt. Hosszu és gazdag élete tapasztalataiból leszírt tanácsra, intelemre szükség van, mert bajba került az élet egyetemlegesen.

Igen - bajba van az élet s ezt tudják a hivatalosok, minduntalan erről írják az újságok, hangzanak el előadások...

És ezt tudod Te is... Hiszen nap mint nap látod, tapasztalod, hogy milyen sokan vannak, akik csak úgy találomra élnek. Ugy-e, ismersz embereket, akik a vak véletlenre bizzák magukat, akik immel-émmal dolgoznak és inkább loznak sem mint termelnek, akik hol itt, hol ott mutatkoznak s ha felélték a környezetüket hát odébb állnak. Olyanok ezek, mint a vándormadarak...

Ezek azok az emberek, akik életcél nélkül a benyomásoknak élnek és a pillanatnyi alkalmakhoz igazodnak. Szavuk, nagyhangú ígéretük semmit sem ér. Nincs semmi állandóság bennük, nem döntöttek nagy erkölcsi kérdések mellett, a szél fujja őket hol erre, hol arra. Nincs se Istenük, se hazájuk, se barátjuk, legfeljebb ivo cimborájuk. Igen: ezek emberek (ha egyáltalában emberek), akik belső program nélkül, máról holnapra élnek, tengnek-lengnek - pedig boldog életre vágyanak! Mondd, Testvérem, hát nem kell kérlelő szoval újra és újra elmond-

juk nekik: Gyermekem! Fiam! Leányom! hallgass a böles tanításra... Engedj a szonak!...

Ugy-e, azt is tudod, hogy vannak emberek körülötöd vagy talán temagad is azok közé tartozol, akik egyedül a világ külső javára, értékére az az csak a pénzre építenek. Ezek olyan emberek, akiknek valósággal istenük a pénz. Felmérhetetlenül sokan vannak manapság ezek az emberek vagyis olyanok, akiknek ez a szempont szabja meg a jellemét, a gondolkozását, a családi életét, az emberekhez való viszonyát és a munka morálját... Ezeket nem érdekli a becsület, a tisztesség - csak a pénz! És aki elfogulatlanul, nyitott szemmel figyeli őket az nagyon világosan látja is a, leszűrhető tanulságot, azt, hogy a boldog élet gőcpontja nem a vagyoni kérdésben van. Lehet ez bármilyen fontos e világra nézve, azonban az élet igazi azaz örök javai túl vannak a gazdasági kérdések határain!... Hát nem ennek vagyunk ma a szemtanui és a szenvedő alanyai?...

Éppenezért ti szülők, keresztszülők, nagyszülők, akik agyon tömiték gyermekeketek, unokátokat pénzzel, - ne felejtsetek el, hogy az élet több mint evés, ivás vagy öltözet, - hogy vannak olyan kincsek, melyeken nem fog sem a rozsdá, sem a moly és tolvajok el nem rabolhatják soha, olyan kincsek, amelyek egyedül teszik széppé, boldoggá az életet... Higgyétek el: csak a ház, csak az auto, csak az egészség a boldogsághoz nem elég!..

És ugy-e, azt is tudod, hogy vannak emberek, akik más emberre építik boldogságukat. Ismeretek nem is egy olyan embert, aki egész életét, világát a menyasszonyára vagy a vőlegényére építette fel. Érette küzdött, neki dolgozott, rajta kívül nem ismert más értékét ezen a világon. Az Isten tronusára emelt levegbálvány azonban egy kis kar-

colást kapott és azonnal porrá omlott.

És a hazassági elválásoknak ebben a döbbenetes világában ismerhetsz te is vérző szívű édesanyát. Senki sem szerette úgy egyetlen gyermekét, szép, okos és jó fiát, mint ő. Életében nem is volt más, akit odaadoan szeressen. És fiu sem szerette még úgy az anyját, mint az ő fia. A fiu azonban megmaradt embernek, gyarló, törékeny embernek, akinek az életfejt és pára. Ugy-e, elhiszed, hogy egy világ dőlt össze az anya számára, amikor egyetlen gyermeke koporsoja mellé kényszerült...

És így tovább!...

A megrázó valóságot, ezt a mi világunkat ki-ki továbbszemlélheti és elemezheti...

És mennél sötétebb a kép, annál türelmetlenebbül lép közénk a kérdés: hát hol van az életnek, az ohajtott boldog életnek a nyitja, a forrása, ha nem a pénz, nem a technika és nem is a másik ember? Hol van?...

B i z z á l ember az Istenben! - hangzik bölcs Sakamon válasza s benne az egész Biblia évezredes vallomása...

És ezt mondhatom úgy is: s z e r e s d a t te Uradat, Istenedet teljes szivedből, teljes elméd-ből, teljes lelkedből!

S ez azért igaz, mert tudod te is és tudom én is, hogy az életünk mindig olyan, mint amilyen a szívünk!.... A szívünket pedig egyedül a hit tisztítja meg!...

Mert m á s a szív, egészen más a szív, ha benne Jézus hite, reménye és szeretete él...

... más az otthon, a hitves, a gyermek, az öreg szülő, ha bennünk ugyanaz az indulat lesz urrá, amely Őt vezette.

... más a munka, a siker, a próbatétel, az öröm, a bánat, az emelkedés és a süllyedés...

...más a szomszéd, a barát, a munkatárs, a fe-
lettes, a beosztott...

Igen: más, egészen más, mert más
az élet Istennel és más az élet Isten nélkül!

Hogy elárul-e ebből különbségből valamit is
a te életed? - nem tudom.

Azt azonban vallom: egészen töled függ, hogy
az életed boldog legyen!

Ugy-e, van Teremtőd, szerető Atyád, könyö-
rülő Istened - b i z z á l Benne!

Ugy-e, van Megváltód, Urad, Krisztusod -
h a l l g a s s Reá, engedd Neki, szegődj a nyomá-
ba, hiszen előtted megy, utat mutat, megtart a fájdal-
makban és megőriz a kísértések között... Övele éle-
ted megtermi az irgalmasság cselekedeteit s azok
mindenkor békességet hoznak neked és kedvességet
nyersz Isten és embereid előtt! -

Testvérek! Abból a szolás-mondásból indul-
tunk el, hogy az ember legnagyobb ügye, gondja maga
az élet, - igen: de c s a k Isten nélkül!...

I s t e n n e l azonban öröm, békesség, bol-
dogság még a halál árnyékának völgyében is m á r
i t t és már m o s t... neked is... és énnekem is.

Érted?... I s t e n n e l !

Ezt a tanítást, intelmet elviheted innen ha-
za s meglátod otthon is áldott lesz örökre ez a
most itt eltöltött óra. Amen.

Szupplikáció 1981 őszén.

Szeressétek egymást

Ige: János 13:34-35.

Ének: 446.

Különös hang csendül meg igénk első mondatában...

Szokatlan az a hangvétel, amellyel közli Jézus mondanivalóját. S valóban az az általános kép, amit Jézussal kapcsolatban magunkban hordozunk nem nagyon egyeztethető össze ezzel az ellenkezést nem tűrő stílussal.

Ugy-e, Jézusról azt tudod, hogy szelid volt, csendes volt, alázatos volt, a szava határozott, de nem bántó, igazmondo és mégsem sértegető... Tudott hangosan kiáltani és elcsendesedett a háborgó tenger, ... tudott ostromot ragadni, hogy megtisztítsa kereskedő kufároktól a templom udvarát... Gyűlölte a bünt, de szánta a blinöst... olyan volt, aki, a repedezett nádszalat nem törte el és a pislákoló gyertyalángot nem oltotta ki... Nem volt diktátor... Nem volt dözsölő kényur... Nem volt rettegett zsarnok, kizsákmányoló ur... A szegények, az özvegyek, a kifosztottak, a megfáradtak pártján állt s érthető, hogy a magatartásáért mindenkor bajjal megterhelt tömegek vették körül... zsidók, pogányok, hívők és hitetlenek, - igen: ez az irgalmas názáreti Jézus most parancsot osztogat, még hozzá az övéinek!

Most nem a csöcselék, az utca népe veszi körül, jött-ment ismeretlenek... Nem is a farizeusok és irástudók ráleselkedő megbizottai előtt szol, hanem a tanítványok szűk közösségében van, azokkal a fiatalokkal, akik 3 esztendőn át láthatták és csodálhatták benne az Isten embermentő, szeretetét... Most tehát elvonultan a zajtól, tolongó sokaságtól, csodá-

ra váró emberektől - bucsuzodik övéitől.

A bucsuzás pedig mindig felelős pillanat. Felelősséggel teljes a bucsuzónak is és a bucsuzatoknak is. Az a kevés szó, ami ilyenkor szívből szívnak szól, csak a leglényegesebbet foglalja össze...

Ha így elevenítjük meg és mérjük fel a magunk számára azt a helyzetet, amelyben Jézus ezeket a nehéz szavakat mondta a tanítványok kis seregének - senkit sem fog bántani a szokatlan hangvétel és senkit sem távolít el tőle, sőt! még inkább közelebb vonz Jézushoz.

De hát mit kívánt Jézus a parancsoló szó súlyával tanítványai szívébe vézni? - Nem többet és nem mást, mint a szeretetet, az egymás iránti szeretetet!

A témakör nem új. Majdhogy nem üresre csépegt szavak. Ugy-e, tudod te is, hogy már korábban szolt arról, hogy a szeretet kettős nagyparancsolatába foglalható Isten kötáblába vésett 10 törvény. És hogy ez a nagy téma életközelségbe kerüljön és öröküdvösségünk kérdésévé váljék - mondta el az irgalmas samaritánusról szoló feledhetetlen példázatot. Mindezt tudják a tanítványok. Ismert előttük az az elkötelező szolgálat, amellyel a bajba jutott ember felé tartoznak. Itt most bucsuszavakban, új parancsolatban ad utolsó tanítást az egymás iránti szeretetről. -

Nem csodálnám, ha valaki nyíltan feltenné a kérdést: hát tanítani kell az embert a szeretetre? az egymás iránti szeretetre?..

Más szóval: nem magától értetődő, nem természetes dolog, nem velünk született adottság, hogy az emberek szeretik egymást?...

Nem! - Festvérek.

Nem pedig azért, mert a Bibliánk tanítása és a mindennapi élet bizonyága szerint van bűn

és ez a bűn mindenekre elhatott. A bűn pedig nem kívülről rakodik rák. Nem olyan, mint az utca pora, amit egyszerűen kirázhatok a ruhámból vagy letörölhetek a cipőmről. A bűn bent a szivben ver tanyát. S ezért egész lényünket, valónkat hatalmában tartja. A bűn megrontotta érzéseinket, vágyainkat, indulatainkat, akaratunkat. Tükröződik a szemben, megcsendül a szoban, kívül az arcra, benne reszket a kézzsorításban és elveszi nappalunk-éjszánk nyugalmát, békességét. S ez a bűnös állapot lehet olyan kínos és elhordozhatatlan szivünk számára, hogy Pál apostol szavával gyötrődünk: "nem azt cselekszem, amit akarok, hanem azt cselekszem, amit nem akarok".

Hogy pedig megértsd, Testvérem, Jézus bucsu-szavát, a minket kereső tanítást, vigyük a kérdést most életközelségbe. Például miről tanuskodnak - minden tulzás és szépítés nélkül - a házasságkötések. Persze itt most nem a mindjobban térthodító élettársi viszonyra gondolok, hanem gondolok azokra a fiatalokra, férfiakra és nőkre, akik azzal a szándékkal lépnek a közös életuttra, hogy nem kalandot keresnek, nem játékot üzemek, nem is megüresedett konvencionális szokásnak hodolnak, hanem kéz a kézben egymásért, egymásnak élnek. Az ujságokban közzé tett házassági hirdetések e tekintetben szines képet tárnak elénk. Bizonyos, hogy a társadalmi fejlődés nem fogja megváltoztatni az ember alaptermészetét, azt a tény, hogy "nem jó az embernek egyedül lenni" és emancipáció ide és emancipáció oda egymagában csak f é l e m b e r az ember, nem is különös hát, hogy a párját keresi.

Számok tükrében az a helyzet, hogy hazánkban évente - durván számítva - 90.000 házasságot kötnek s ezek a házasságok mind azzal az i-

génnyel és ígérettel indulnak el, hogy szeretlek, - és kerek egy esztendő leforgása alatt - durván számítva - 30.000 házasságkötést felbontanak. Mi tagadás, a világstatisztikát tekintve, ez nagyon előkelő hely. E tekintetben nem sok ország, nemzet előz meg minket.

Miről tanuskodik ez a döbbenetes nyomoruság? Arról, hogy baj van a szeretetünkkel! Mert ez nem pénz-kérdés... Ez nem lakás-kérdés... Ez nem szociális-kérdés... Ez nem életszínvonal-kérdés,... de mégcsak egészségügyi, orvosi kérdés sem! Ez a szeretet kérdése! Ez a szeretet hiányának a kérdése! Mert nem azért fut zátonyra sok házasság, mert szlik a lakás és abban a szlik lakásban nehéz az öregekkel együttélni - van persze ilyen is.... Nem azért bomlik fel sok házasság, mert kibíratatlan az anyos és csökönyös az apos - van persze ilyen is... Hogy mi a helyzet itt közöttetek? - nem tudom, nem kutatom... Állítom, hogy nem azért jut csödba sok házasság, mert kevés a költőpénz, hogy két keresetből sem jut elég a szorakozásra, a mulatozásra, a flancra, az italra, az utazgatásra vagy éppenséggel a kocsivásárlásra, - hanem az a baj, hogy a szeretet lángja nem tiszta fény, hanem olyan mint a bengáli tűz, különböző színezésű, - igen: ott van benne a hiúság, az önzés, az irigység, csak a magam kényelme, csak a magam dicsősége, csak a magam nyugalma és eltűnik belőle egészen a másik!...

Ismerd hát fel és ismerd hát el, Testvérem, hogy ott van a baj és az a baj, ahol és amikor a szeretet nem tud h i ú s é g g é v á l n i, hogy ne csak követeljen, hanem szüntelen tartozzék is!

És hogy ez nem papos beszéd, amolyan kegyes frázis, hanem az a nehéz valóság, amelynek hömpölygő hullámai nem egyszer hozzád is elérnek, arról tanuskodnak birosági bonto ítéletek, kegyetlen élet-

tragédiák, nem egyszer öngyilkosság és segítségért kiáltanak az ártatlanul szenvedő gyermekek! -

Ugy-e, nem kell tovább színezzük ezt a mai helyzetrajzot, megérted így is, Testvérem, hogy amikor bucsuzkodik Jézus a maga tanítványaitól és a boldog élet utját tekinti, ajánlja, nem tud más tanácsot adni, nem akar mást a szívükbe vésni, mint azt, hogy "egymást szeressétek!"

De azzal a szeretettel, amilyennel én szerettelek titeket! - füzi hozzá. Hogy a tanítás világos legyen és az üzenet neked szoljon, idézd fel és gondold végig mindazt, amit tudsz Jézus életéről. Nem a születésének csodás történetére gondolok, nem is a 12 éves gyermek beszédes magatartására, de még csak megkísértésének tanulságos helyzeteire sem...

Nézd csak azt a 3 esztendőt, miközben járta a falvakat, a városokat, a pusztaságot és a tengerpartokat, és mindenfelé tanította az Isten országáról szóló örömhírt, - közben a fáradtakat megerősítette, özvegyeket vigasztalt, betegeket gyógyított, éhezőknek kenyeret adott és eljutott hozzá sok-sok panasz, sok-sok bánat és nem is volt körülötte-mellette senki, akit meg ne érintett volna a szava és el ne ért volna a szeretete.

A különös, a sajátos, a vonzó éppen az volt, hogy minden-kinek szolgált... Szolgált Zakeusnak, Jairusnak, a samáriai asszonynak, a római katonának, a 12 tanítványnak, golgotás uton a keresztfá haláláig mindig csak szolgált.

A szeretete soha nem panaszkodott, nem szitkozódott, nem vádaskodott, nem irigykedett, nem zúgolódott, nem régalmazott, hanem hordozott, türt, megbocsátott, - igen: mindig a m á s i k , a b ü n ö s ember j a v á t s z o l g á l t a !

Az Ő szeretetét soha nem kísértette annak még csak a gondolata sem, hogy érdemes-e a másikért

szenvedni, lemondani, időt, erőt, egészséget áldozni,
- hogy lesz-e ebből a szolgálatból valami előnyöm,
hasznom, elismerésem, - lesz-e valaki is, aki szolgáló szeretetét megköszöni?...

Az Ő szeretét nem befolyásolta a pénz, a nyereszkesedés, a hírnév, a dicsőség koronája... Szeretetében soha nem alkudozott testtel, vágygal, hiúsággal, hanem szolgált, csak szolgált golgotás úton a kereszthalálig!

Ha csak ezt tekintem, ugy-e, Ő, Jézus egészen méltán szolt tanítványainak bucsuzás oráján a szolgáló szeretetről!

Ez a tanítás pedig manapság minket egy olyan világban keres, amelyben ugyancsak várják az Isten fiainak megérkezését, hiszen keleten is, nyugaton is lépten-nyomon felvetődik a kérdés: hát hol vannak ma a keresztyének, hol vannak Krisztus követői, tanítványai?...

Válaszkeresésünkben senkit ne tévesszen meg az, hogy vannak templomok, szolnak, a harangok, vannak gyülekezetek, Isten vigasztaló igéje hirdethető temetőkben korporsók mellett, hogy gyermekek és felnőttek felé hangzik Jézus hívogató szava, megváltó evangéliuma...

Az se tévesszen meg senkit, hogy házak homlokzatán, lakószobák falán, nem egyszer nyakláncan is ott van a kereszt jele...

Jézus azt mondja, hogy tanítványainak, követőinek áruló jele ebben a világban a testvéri szeretet... Vagyis a gyertyát nem azért gyújtják, hogy a véka alá rejtsék... A fény azért van, hogy világítson, a só pedig, hogy izzadjon... A szeretetnek pedig az a szolgálata, hogy megolvassza, átmelegítse, új életre vigye ezt a hideg, rideg, önző világot!...

Eddig most a tanítás.

Egy nyugtalanító kérdés azonban van még

hozzád, Testvérem: mondd csak, felismerheti ez a világ rajtad, hogy Jézus tanítványa vagy?... Életed, munkád, törekvésed, szavad és cselekedeted arról tanuskodik, hogy nap mint nap benned él, hat, szol és cselekszik ez a szolgáló testvéri szeretet?...

... lehet szép, nagyon szép az otthonod, sikerekben gazdag az életed, ha nem a szolgáló szeretet füzi egybe a sziveket - fagyos levegő tölti be a házat!...

... lehet szépen látogatott ez a templom, szármalhat diadalmasan az ének, hiába van a szép gyülekezeti ház, ha nem él, nem hat, nem munkálkodik a gyülekezet tagjainak szívében a szolgáló szeretet - Krisztus áruloi vagyunk ebben a világban!

A kérdegetést nem folytatom...

Bizonyos, hogy a nagy számadás alkalmával nem azt kérdezi majd tőled Jézus: milyen volt a házad, a ruhád, hanem azt, hogy szerettétek-é egymást?!

Hogy mikor érkezik el életünkben ez a nagy alkalom? - nem tudom... Én csak annyit tudok, hogy ez a nagy alkalom jön, feltartoztathatatlanul jön, hiszen életünk utja "egy kevés idő"!

Testvérem! Vidd hát, magaddal és nap mint nap újra halld meg a bucsuzó Jézus tanítványaihoz intézett szavát: "ti pedig egymást szeressétek, amint én szerettelek titeket!"

Ezt várja tőled a családotod, a gyülekezeted, - várja a hazánk, néplünk és nemzetünk, és - várja a mi kerepestarcsai szeretetotthonunk!

Könyörögjünk is azért, hogy senki hiába ne várja! Ámen.

Aszód, 1981. nov. 29.
Ige: János 13:34-35.

Mire kötelez advent?

Ádvent 1. vasárnapján.

Ádvent köszöntött ránk újra!...

Karácsony felé haladunk újra!...

Észreveszitek-é, hogy mennyire megváltozott számunkra minden?... a környezet?... az utca?... a kirakat,... a munkahely,... a beszéd téma... Milyen más vágyak, gondolatok törnek ránk,... emlékek elevenednek meg,... képek, boldog órák varázsa kísért.. Egy bizonyos: a szeretet áramlása ragad magával!

Es hogy áldott legyen ez a ránk köszöntött advent, hogy áldott örömforrás legyen karácsony, - csendesedjünk el és hallgassunk arra a Jézusra, - merthiszen Ő itt a fény, és Ő itt a forrás! - aki tanítványainak mondja: "Ti pedig egymást szeressétek!" Mert hogy erre esik a hangsúly és hogy ez ma a minkegy kereső adventi üzenet az világosan kitlik abból, hogy Jézus parancsba foglalja övének szíve vallomását.

K i l ö n ö s is Jézusnál ez a hangvétel. Az az általános kép, amit Jézussal kapcsolatban magunkban hordozunk nem nagyon egyeztethető ezzel az ellenzést nem tűrő stílussal.

Mert ugy-e, Jézusról azt tudod, hogy szelied volt, csendes volt, alázatos volt, a szava határozott, de nem bántó, igazmondo és mégsem sértegető.. Tudott hangosan kiáltani és elcsendesedett a háborgó tengeren... tudott ostromot ragadni, hogy megtisztítsa kereskedő kufároktól a templom udvarát... Gyűlölte a bűnt, de szánta a bűnöst,... olyan volt, aki a repedezett nádszálát nem törte el és a pislá-

koló gyertyalángot nem oltotta ki... Nem volt diktátor... Nem volt dözsölő kényur... Nem volt rettegett zsarnok... kizsákmányoló ur... A szegények, az özvegyek, a kifosztottak, a megfáradtak pártján állt, s érthető, hogy a magatartásáért mindenkir bajjal megterhelt tömegek vették körül, ... zsidok, pogányok, hívők és hitetlenek, - igen: ez az irgalmas názáreti Jézus most parancsot osztogat, még hozzá az övéinek!

Most a tanítványok szük közösségében van, azokkal a fiatalokkal, akik 3 esztendőn keresztül láthatták és csodálhatták benne az Isten embermentő szeretetét. Most tehát elvonultan a zajtól, tolongó sokaságtól, csodára váró emberektől - bucsuzkodik övéitől.

A bucsuzás pedig mindig felelős pillanatot. Felelősséggel teljes a bucsuzónak is és a bucsuztatónak is. Az a kevés szó, ami ilyenkor szívből szívnek szól, csak a leglényegesebbet foglalja össze.

Ha így éleveníttük meg és mérjük fel a magunk számára ezt a helyzetet, amelyben Jézus ezeket a nehéz szavakat mondta a tanítványok kis seregének - senkit sem fog bántani a szokatlan hangvéssel és senkit sem távolít el tőle, sőt! még inkább közelebb vonz Jézushoz.

De hát mit kívánt Jézus a parancsoló szó súlyával tanítványai szívébe vésmi? - Nem többet és nem mást, mint a szeretetet, az egymás iránti szeretetet!

A téma kör igazán nem új. Szinte üresre csépeelt szavak. Ugy-e, már korábban szól Jézus arról, hogy a szeretet 2 nagyparancsolatába foglalható Isten kötáblába vésett 10 törvénye. És hogy ez a nagy téma életközelségbe kerüljön és öröküdvösségünk kérdésévé váljék - mondta el az irgalmas samaritánusról szóló feledhetetlen példázatot. Mind-

ezt tudják a tanítványok. Ismert előttük az az elkötelező szolgálat, amellyel a bajba jutott ember felé tartoznak. Itt most bucsu-szavakban, új parancsolatban ad utolsó tanítást az egymás iránti szeretetről. -

Nem csodálnám, ha valaki nyíltan feltenné a kérdést: hát tanítani kell az embert a szeretetre, az egymás iránti szeretetre?

Más szóval: nem magától értetődő, nem természetes dolog, nem velünk született adottság, hogy az emberek szeretik egymást?...

Nem! - Testvérek.

Nem pedig azért, mert a Bibliánk tanítása és a mindennapi élet bizonyossága szerint van bűn, és ez a bűn m i n d e n e k r e elhatott. A bűn pedig nem kívülről rakodik ránk. Nem olyasmi, mint az utca pora, amit egyszerűen kirázhatok a ruhámból vagy letörölhetek a cipőmről. A bűn bent, a szivben vert tanyát! S ezért egész lényünket, valonkat hatalmában tartja. A bűn megrontotta érzéseinket, vágyainkat, indulatainkat, akaratunkat. A bűn tikkröződik a szemben, megcsendül a szoban, kívül az arcra, benne reszket a kézzsorításban és elveszi nappalunk-éjszakánk nyugalalmát, békességét... S ez a bűnös állapot lehet olyan kínos és elhordozhatatlan szivünk számára, hogy Pál apostol szavával győtrödlünk: "nem azt cselekszem, amit akarok, hanem azt cselekszem, amit nem akarok".

Hogy pedig megértsd Jézus bucsu-szavát, a minket kereső tanítást vigyük a kérdést most életközelségbe. Pl. miről tanuskodnak - minden tülzás és szépités nélkül - a házasságkötések? Persze itt most nem a mindjobban térthodító élettársi viszonyra gondolok, legkevésbé a kínos egyedülmaradottság elől menekülő közösséget kereső kimyugdíjasokra, hanem gondolok azokra a fiatalokra, férfiakra és

nőkre, akik azzal a szándékkal lépnek a közös élet-
utra, hogy nem kalandot keresnek, nem játékot üznek,
nem is megüresedett konvencionális szokásnak ho-
dolnak, hanem kéz a kézben egymásért, egymásnak él-
nek. Az újságokban közzé tett házassági hirdeté-
sek e tekintetben színes képet tárnak elénk. Bi-
zonyos, hogy a társadalmi fejlődés nem fogja meg-
változtatni, az ember alaptermészetét, azt a tényt,
hogy, "nem jó az embernek egyedül lenni" és emanci-
páció ide és emancipáció oda egymagában csak fél-
ember az ember, nem is különös hát, hogy a párját
keresi.

Számok tükrében az a helyzet, hogy hazánk-
ban évente - durván számítva - 90.000 házassá-
got kötnek s ezek a házasságok mind azzal az igény-
nyel és ígérettel indulnak el, hogy szeretlek, -
és kerek egy esztendő leforgása alatt - durván
számítva - 30.000 házasságkötést bontanak fel. Mi
tagadás, a világstatisztikát tekintve, ez nagyon
előkelő hely. E tekintetben nem sok ország-nemzet
előz meg minket.

Miől tanuskodik ez a döbbenetes nyomoru-
ság? - Arról, hogy b a j v a n a s z e r e -
t e t l i n k k e l ! Mert ez nem pénzkérdés!... Ez
nem lakás-kérdés!.. Ez nem szociális kérdés!...
Ez nem életszínvonal kérdése!.. Ez a szeretet hi-
ányának a kérdése!... Mert nem azért fut zátonyra
sok házasság, mert szük a lakás és abban a szük
lakásban nehéz az öregekkel együttélni... Nem
azért bomlik fel sok házasság, mert kibíratatlan
az anyos és csökönyös az apos... Nem azért jut
csödbe sok házasság, mert kevés a költő-pénz; hogy
kétkeresetből sem jut elég a szorakozásra, a mu-
latozásra, a flancra, az italtra, az utazgatásra
vagy éppenséggel a kocsivásárlásra, - hanem az a
baj, hogy a szeretet lángja nem tiszta fény, ha-

nem olyan mint a bengáli tűz, különböző színezésű
- igen: ott van benne a hiúság, az önzés, az irigység, csak a magam kényelme, csak a magam dicsősége, csak a magam nyugalma és eltűnik belőle egészen a másik! Ismerd hát fel és ismerd hát el Testvérem, hogy ott van a baj és az a baj, ahol és amikor a s z e r e t e t n e m t u d h i s é g g é válni, hogy ne csak követeljen, hanem szüntelen tartozzék is!

És hogy ez nem papos beszéd, amolyan kegyes frázis, hanem az a nehéz valóság, amelynek hömpölygő hullámai nem, egyszer hozzád is elérnek, arról tanuskodnak bírósi bonto ítéletek, kegyetlen élettragédiák, nem egyszer öngyilkosság és segítségért kiáltanak az ártatlanság szenvedő gyermekek!

Hogy mi a helyzet itt közöttetek, aszodi Testvérek? - nem tudom, de nem is kutatom...

Ugy-e, nem kell tovább színezzük ezt a mai helyzetrajzot, megérted így is, hogy amikor bucsuzkodik Jézus a maga tanítványaitól és a boldog élet útját ajánlja, nem tud más tanácsot adni, nem akar mást a szívükbe vésni, mint azt, hogy "egymást szeressétek!"

..."de azzal a szeretettel, amilyennel én szerettelek titeket" - füzi hozzá Jézus. Hogy a tanítás világos legyen és az üzenet neked szoljon, idézd fel és gondold végig mindazt, amit tudsz Jézus életéről. Nem a születésének csodás történetére gondolok, nem is a 12 éves gyermek beszédes magatartására, de még csak megkísértésének tamlságos helyzeteire sem...

Nézd csak azt a 3 esztendő, miközben járta a falvakat, a városokat, a pusztaságokat és a tengerpartokat, és mindenfelé tanította az Isten országáról szoló örömhírt, - közben a fáradtakat megerősítette, özvegyeket vigasztalt, betegeket gyógyított,

éhezöknék kenyeret adott és eljutott hozzá sok-sok panasz, sok-sok bánat és nem is volt körülötte-mellette senki, akit meg ne érintett volna a szava és el ne ért volna a szeretete.

A sajátos, a vonzó éppen az volt, hogy mindenkinék s z o l g á l t !... Szolgált Zakeusnak, Jairusnak, a samáriai asszonynak, a romai katonának, a 12 tanítványnak, golgotás uton a keresztfá haláláig mindig csak szolgált!

A szeretete soha nem panaszkodott, nem szitkozódott, nem vádaskodott, nem irigykedett, nem zugolodott, nem rágalmazott, hanem hordozott, türt, megbocsátott, - igen; m i n d i g a m á s i k, a bűnös ember j a v á t s z o l g á l t a .

Az Ő szeretetét soha nem kísértette annak még csak a gondolata sem, hogy érdemes-e a másikért szenvedni, lemondani, időt, erőt, egészséget áldozni, - hogy lesz-e ebből a szolgálatból valami előnyöm, hasznom, elismerésem, - lesz-e valaki is, aki szolgáló szeretetét megköszöni?!...

Az Ő szeretetét nem befolyásolta a pénz, a nyereszkeedés, a hírnév és dicsőség koronája... Szeretetében soha nem alkudozott testtel, vággyal, hiúsággal, hanem szolgált, c s a k s z o l g á l t golgotás uton a kereszthaláláig!...

És ha most csak ezt tekintem, ugy-e, Ő, Jézus egészen méltán szolt tanítványainak bucsuzás oráján a szolgáló szeretetről!

Ez a tanítás pedig minket manapság egy olyan világban keres, amelyben ugyancsak várják az Isten fiainak megérkezését, hiszen keleten is, nyugaton is lépten-nyomon felvetődik a kérdés: hát hol vannak ma a keresztyének, hol vannak Krisztus követői, tanítványai?...

Válaszkeresésünkben senkit ne tévesszen meg az, hogy vannak templomok, szólnak a harangok,

vannak gyülekezetek, Isten vigasztaló igéje hirdethető temetőikben koporsók mellett, - hogy gyermekek és felnőttek felé hangzik Jézus hívogató szava, a megváltó evangélium...

Az se tévesszen meg senkit, hogy házak homlokzatás, lakoszobák falán, nem egyszer nyakláncon is ott van a kereszt jele...

Jézus, azt mondja, hogy tanítványainak, követőinek áruló jele ebben a világban a testvéri szeretet... Vagyis a gyertyát nem azért gyújtják, hogy véka alá rejtsek. A fény azért van, hogy világítson, a so pedig, hogy izzadjon. A szeretetnek pedig az a szolgálata, hogy megoldassza, átmelegítse, új életre vigye ezt a hideg, rideg, önző világot.

Eddig most a tanítás.

Egy nyugtalanító kérdésem azonban van még hozzád, Testvérem. S ezt azért is kérdezem, mert ádventi idő köszöntött ránk és karácsony ünnepe felé haladunk... Mondd csak, felismerheti ez a világ rajtad, hogy Jézus tanítványa vagy?...

Lehet szép, nagyon szép az otthonod, sikerekben gazdag az életed, ha nem a szolgáló szeretet flúzi egybe a sziveket - fagyos levegő tölti be a házat!

Lehet szépen látogatott ez a templom, szárnyalhat benne diadalmasan az ének, hiába van a szép gyülekezeti tere, ha nem él, hat, munkálkodik a gyülekezet tagjainak szívében a szolgáló szeretet - Krisztus árulói vagyunk ebben a világban.

Ez az ádventi idő azért jött, ez a karácsonyra való készülődés áldottá csak akkor lesz, ha nap, mint nap újra halljuk, szívünkbe zárjuk a bucsuzó Jézus tanítványaihoz intézett szavát: "ti pedig egymást szeressétek, amint én szerettelek titeket! Ámen.

Kerepestarcsa, 1981. dec. 25.
Ige: Titus lev. 2:11-14.

Megjelent a kegyelem.

Karácsony ünnepén.

Karácsony ünneplésére gyülekeztünk egybe.

Ezt hangsúlyozottan azért mondom, mert ma mindenkori ünnepel. Az is, aki tűnő percek bensőséges hangulatában látja e kettős munkaszünet lényegét... Az is, aki ide csak azért menekült, hogy egy boldog gyermekkor meghalványult képeit és emlékeit elevenítse fel... Az is ünnepel, akinek sejtelme sincs arról a forrásról, amelyből az igazi öröm és az örök békeesség fakad ezen a földön... De az is ünnepet keres, aki nyíltan és tudatosan tagadja mindazt, ami közel kétezeresztendő óta Isten csodálatos betlehemi cselekedeteként szól ennek a világnak, hirdetésén új életet. - Igen: ma nincs ebben az országban egyetlen egy ember sem - álljon bár fent vagy éljen lent, legyen inspekciós orvos vagy forgalmat irányító rendőr - nincs egy sem, aki szabadulni tudna a szívnek ama benső, ösztönös vágyától, amely öröm és boldogság után kiált.

Hogy az elmondottak után a mai ünnep lényege az egyiknél hosszú pihenésben vagy különleges eledelben, a másiknak meg baráti társaságban vagy vig szórakozásban áll - az egész természetes. Ez csak hű tükkörképe annak, hogy az élet értelmét, célját ki-ki miben látja és találja meg. Nincs is semmi különös abban, hogy ünnepet ül ma az egész világ, hívő és hitetlen egyaránt. Teríthet is dusan megrakott asztalt, készíthet gazdag ajándékokat, az em-

ber erőltethet mosolyt is az arcára, hangosan elkiálthatja az ünnepi jokivánságokat, - ez azonban még nem öröm, ez még nem boldogság, legfeljebb fenyőfa ünnepe, de sohasem karácsony.

Mi ide karácsony ünneplésére jöttünk. S jöttünk úgy, mint keresztyének. Tehát olyanok, akik jól tudják, hogy zöldelő fa, csillogó fény, foszlos kalács, fütött szoba, drága meglepetések nélkül is van karácsony, van öröm, sőt! mennél inkább rideg az élet, hideg az otthon, elhordozhatatlan a sors, annál jobban nyilvánvaló, hogy mi a karácsony!...

Mi tagadás, mi is úgy jöttünk ide, mint akiknek öröme, békességre, boldogságra vágyakozik a szíve. Vágyakozik úgy, mint szomja szarvas a kies forrás hűsítő vizére. Vágyakozik, mert Isten nem sirásra, szomorúságra és szenvedésre teremtette az embert! Igen: vágyakozik, mert ez a világ csak úgy magától soha nem adhat senkinek sem örömet, békességet, boldogságot, hiszen minden, ami van, ami él - legyen az ember, állat, bármilyen teremtmény - a bűn és halál kötelékei között él.

Senki ne gondolja, hogy a komor szavak említése ünneprontás akar lenni. A bűn és a halál életünknek az a komoly valósága, amelyről egy pillanatra sem feledkezhetünk meg. Hiszen még a megszentelt hajlék falai között is kísért a bűn és pusztít a halál. Ugy-e, ez tör ránk, amikor Isten üzenetével szemben megkötí gondolatainkat s a tűnő percekkel emészti életünket. Ne is akarjunk most megfeledkezni róla, hogy örömeink, békességnek, boldogságnak egyetlen örök forrása van s ez a karácsony ténye, amelynek lényege az apostol vallomása szerint az az üzenet, hogy "Jézus Krisztusban megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek!" Ünnepelhet ma hívő, nem keresztyén, sőt! hitetlen

ember is, azonban karácsonyi örömhöz, karácsonyi békességhez, karácsonyi boldogsághoz jutni Krisztus nélkül egészen lehetetlen!

Hogy ezen az ünnepen miért kell ragaszkodjunk Jézushoz? - az tüstént nyilvánvalóvá válik, ha megpróbálunk elgondolkozni egy olyan világon, amelyben mitsem tudunk a Krisztusban minden ember számára megjelent kegyelemről. Ugy-e, a történelemnek bármelyik nagy alakját kivehetjük az események világából, nem lesz vele mássá a világ. Továbbra is a bűn és a halál uralkodik. Hogy mi romlás, mi pusztulás támad ott, ahol Jézusról nem tudnak az emberek - ki tudná azt felmérni és elmondani?... Gondoljatok csak el egy világot, amelyben nincs meg a jóság felsőbbsege, amelyben a véletlen, az uralkodo, amelyben az erőseké az egyetlen szó, - egy világot, amelyben csak arra való a születés, az ember, hogy a halál martaléka legyen... Gondoljatok el egy világot, amely a sirnál bezáródik, de a siron innen sem örömet, sem igazságot nem ad, - egy világot, amelyben nincs bocsánat, nincs irgalom, mert ismeretlen a kegyelem!

Karácsony üzenete éppen az, hogy az élet számára van egy másik lehetőség, nemcsak az, amely a bűn és halál kötelékei között szenved. Jézus Krisztus által betört ebbe a világba a jóság, a szeretet, a bocsánat, megjelent a kegyelem s nyilvánvalóvá lett, hogy minden ember számára van örökélet, van szent, van menny s ezek erősebbek, mint a föld, a bűn meg a halál...

Mind ezt nem is lehet csak a betlehemi jászolbölcsőre való tekintettel elmondani. Most is az egész Krisztus áll előttünk. Az a Jézus, akinek minden szava, cselekedete, tanítása, csodatette csak úgy, mint szenvedése, gólgotai halála és diadalmas feltámadása drága vallomás arról, hogy önmagát adta

miérettünk, hogy megváltson minket büntől, haláltól és minden hamisságtól. Karácsony nekünk keresztényeknek ezt jelenti. Ezt, Testvérem, tudnod, hinned, vallanod illik, szabad, sőt! kell! - Nincs karácsony Krisztus nélkül!

Csakis így tölthet el valamennyiünket - köztük özvegyeket, magányos lelkeket, szükölködőket, roskadozókat karácsonyi öröm, karácsonyi békesség. A mi ünnepünk forrása, nem a zöldelő fa, a lobbano fény, nem is a csillogó gyertyaláng, hanem az a kegyelem, amely nemcsak arról tanít, hogy mi gyengék és semmik vagyunk s mit sem tehetünk, de tud arról is, é és ezt heted-hét országra harsonázza - hogy Isten erős, Isten cselekszik, Istemek hatalmas tettei vannak. Ha ennek a világnak nem kell az Isten kegyelméről szolo öröphír, akkor ez nemcsak azt jelenti, hogy megalázonak tartja a kegyelemből való életet, de jelenti sokkal inkább azt, hogy nem kellene neki Isten tettei, nincs inyére Isten cselekvése!

Higgyétek el, ebben sincs semmi meglütközni való. Szentírásunk egybehangozó tanítása szerint ez a világ, a büneset ota hitetlen világ, Isten ellen lázadó, bünt bünre halmozó s önmagát hiu kivánságokban megemésztő világ. Ne is csodálkozunk azon, hogy mai szentigénkben megcsendül az a minket kereső karácsonyi f e l a d a t , amely az Isten megjelent üdvözítő kegyelme alapján mindannyiunkat arra kötelez, hogy "megtagadjuk a hitelenséget, a világi kivánságokat, mértékletesen, igazán és szentül éljünk a jelen való világban".

S ha van ennek a mai ünnepnek elkötelező üzenete, amely után ugyancsak kiáltva kiált ez a megteremtett világ, akkor ez bizonyjal az! Nem is hallgathatja ezt közülünk senki közömbösen. Nem is szabad, hogy némaságra kárhoztatva beleveessen

a szürke hétköznapokba, hiszen senki ember nem válthatja meg ezt a világot, nem őrizheti meg életét, nem mentheti ki veszélyből, nem szabadithatja meg háborutól és végronlástól a maga erejéből. Sőt! az egész emberiség együttvéve sem képes kihuzni magát tetteivel a bűn mocsarából. Éppen a t e t - t e i, az erőlködései viszik inkább veszedelembe. Egyik fordulat kergeti a másikat, de egy sem lesz mentő fordulat. Tudjátok, mi hozza meg ezt?... Istennek az az üdvözítő kegyelme, amely a Jézus Krisztusban megjelent minden ember számára s ez arra tanít, int, kötelez téged- engem, mindannyiunkat, hogy "megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, igazán és szentül éljünk".

Karácsony napja azt üzeni neked, ünnepre idegyült evangélikus Testvérem: v á l t o z - t, a s d meg a cselekedeteidet! A kegyelemből való élet ugyanis nem tunyaság, restség, bénító tehetetlenség, nem fatalizmus, felelőtlenység, "ugyis minden mindegy". Éppen m á s cselekedetek cselekvése.

A mértékletes, igaz és szent élet tetteit persze nem azon mérjük meg, hogy hány millió ember helyesli, hogy mekkora rivalgást vagy rémületet vált ki az emberekből, hogy mit szol hozzá a barát vagy ellenség, az ország vagy a világ.

A Szentírást követve mi mindig csak Isten parancsolatai alapján ítélhetünk. Tehát az lesz a mértékletes, igaz és szent tetteket cselekvő ember, aki nem öl, nem lop, nem paráználkodik, teljes szívből szereti Istent s felebarátját, mint önmagát. Hogy e z mennyire nagy dolog, minden emberi erőn felül való, azt bizonyítja saját életünknek s társadalmunknak a képe. Ugy-e, ezekben az egyszerű mindennapos Isten akarta cselekedetekben hitványak vagyunk, nem va-

gyunk férfiak, nem vagyunk hősök. Vallom is, ha még ma megszületnének közöttünk ezek a tettek, eltöltene nemcsak minket, itt egybegyűlt hiveket, de eltöltene rajtunk keresztül az Otthont, az országot, a hazát karácsonyi öröm s támadna minden szivben békeesség, emberek között jóakarát, mert akkor közöttünk nem hiába öltött testet Jézus Krisztusban a kegyelem, aki azért jött s adta magát érettünk, hogy "megváltson minket minden hámisságtól, tisztítson önmagának kiváltképen való népet, jocselkedetekre igyekezöt". -

Ünneplő Testvérek!

A téged és engem kereső feladat így lesz teljes. Karácsony ünnepén nem is merengésre, álmódózásra hívtunk el, hanem az a tisztünk, hogy elmondjuk a családban, munkahelyen, utcán, piacon, bölcső és koporso mellett, elmondjuk fűnek-fának, mindenkinek, akivel találkozunk: Emberek! v a n igazi élet, van teljes öröm, van békeesség, reménység, - igen: van! mert v a n isteni kegyelem, amely megjelent minden embernek!

M o n d j u k hát e z t , Testvérek, mitsem törődve azzal, hogy egyesek vagy sokak szerint ez csak nyomorult rimánkodás!... Mondjuk ezt azok között, akik szerint kegyelemről szólni az erő, a fejlett technika, a felvilágosult tömegek s a tettekre kész emberek korában gúny és nevetséges dolog...

Vagy talán nem látjátok, hogy éppen azért szükséges Isten mentő tettei felé fordulnunk, kegyelméhez folyamodnunk, mert nagyon is belekeveredtünk már a saját elgondolásainkba, megittasodtunk öndicsőségünktől s beletekerőztünk saját cselekvéseink hálójába?... Ennek vége pedig csak pusztulás és halál lehet. Nincs is Istemek ke-

gyetlenebb büntetése, mint amikor a maga útjára hagyja az embert. Ezért is a határozott felhívás: "tagadjátok meg a hitetlenséget és a világi kívánságokat"... Meg kell hát hallani a mai világnak is Isten kegyelmi üzenetét, hogy öröm, békesség, boldogság, élet legyen!

Ezzel a küldetéssel mentünk innen most életünk útján tovább, szolgáljon ki-ki ott, ahol áll. Hirdessük, ... hirdessük minden megfáradt és megterhelt embernek: van öröm, van békesség, van boldogság!... Karácsony ünnepe nem kivetnai, való mese a Kisjézusról és fehér ruhás angyalkákról, hanem boldog valóság, mert Jézus Krisztusban megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek!

Ha bármi kétség, kérdés támad benned, akkor nézd az oltárt, most a megterített Ur asztalát, rajta a megtört test és kiöntött vér b i z o n y s á g a k é n t annak, hogy itt is, közöttünk is megjelent az Isten bűnbocsáto kegyelme minden embernek.... S mert neked is és nekem is megjelent: jöjjetek az Ur asztalához mind, hadd legyen békesség, boldog, csendes, igaz és örvendező ez az 1981 esztendei karácsonyi ünneplésünk. Amen.

Kerepestarcsa-Csömör,

1981.dec.26.

Karácsony szolgálata.

Ige: Titus lev.3:4-8.

Ének: 141.

Karácsony II. ünnepe.

Ma ismét karácsony gyűjtött össze az Isten házába. Nem is különös, hiszen kimeríthetetlen az ajándéka...

Ti mind, akik tegnap itt ünnepeztetek, elmondhatjátok, hogy még betölti e templomot az Isten kegyelméről szóló örömlézet, ... még szívünket hatalmában tartja az Isten csodálatos szeretete, mely testet öltött a Jézus Krisztusban, - de tudod te is és vallom én is, hogy nem állt meg számunkra a rohanó idő, a percek tovatűnnek, a napok gyorsan váltják egymást, - feltartóztathatatlanul megyünk tovább, hiszen nincs itt maradó városunk, ... vándorok vagyunk!

A kikerülhetetlen és megmásíthatatlan valóság súlya alatt pedig támad a kérdés: mit is viszünk magunkkal karácsony ünnepeiről? - S ezt azért kérdezem, mert Isten az övéit nem szendergésre, nem álmodozásra, nem ábrándozásra hívta el ebben a világban, hanem az a tisztük, kiváltságuk, hogy a jocszelekedetekben előljárjanak!

És ezt most azért mondom, kérdelem, merthízen te is állítottál karácsonyfát, készítettél kinek-kinek családjában örömet szerző meglepetést, sok, szép, drága ajándékot és dusan megterített asztalod néhány vendéget is megelégtethetett. Mondd csak: ez minden, amit karácsony jelentett számodra 1981-ben?...

Vagyis a tűnő percek bensőséges hangulatában látod a kettős munkaszímet lényegét?... Vagy ebből a cudar világból azért menekültél ide az Isten házába, hogy egy boldog gyermekkor meghalványult perceit és egyre színtelenedő emlékeit felelevenítsed?... Vagy azért kerested itt az ünnepi alkalmat, mert a sok csalódás és rádnehezülő nyomasztó gond, az özvegység, a fájdalom, a kínos magány és veszedelmes kísértések közepette is boldogság és békesség után kiált benned a szív?...

A választ helyetted meg nem adhatom. Én csak annyit tudok és ezzel a válasszal tartozom is: Testvérem! karácsony több, mint zöldelő fa, csillogó gyertyaláng, örömszerző csomag, drága meglepetés vagy pedig mértéktelen eszem-izom, - igen: karácsony m á s , egészen más, mintahogy azt a felületes ember gondolja, - mert ez a világ csakugy magától soha nem adhat örömet, sem békességet, sem boldogságot senkinek... Azota, hogy betört ebbe a világba a bűn és mindenekre elhatott, azota, hogy válogatás nélkül szedi közöttünk áldozatait a halál, - igen: azota csak az Isten szeretete segíthet rajtunk, amely testet öltött a Jézus Krisztusban.

Ne feledd: ez az örvendetes üzenet nem most hangzik először feléd! Mondd csak: eleddig hány karácsonyt ünnepelhettél, és egy sem volt közülük olyan, amely sorsdöntő módon formálta, alakítottá életedet?... És elfelejtetted, hogy ugyanez a mentő szeretet hajolt feléd keresztséged oráján és mondta el rolad elpecsételő szavait: az enyém vagy, a neveden hívtalak, ne félj?!... És hát nem az Ő szava, hívása keresett akkor is, amikor örömben részesített vagy szomorúság útján erősített, amikor újra meg újra intett, ovott, tanácsolt, vigasztalt, kétséget oszlatott, félelmet üzött és a

reménységet éltette, erősítette, hogy ne bukásban, hanem diadalban legyen osztályos részed?... És hát nem Szentlelke munkálta benned a hitet, hogy bizva bizzál, ne kétségeskedj, indított szeretetre, hogy ne csak magadat lásd, féltsd, hanem szolgálj mások között másokért.

Tudom, hogy az az út, amely mögötted van, oly igen jól bizonyítja, hogy az ember csak Istennel együtt lehet boldog. Ugy-e, tengemnyi könny, sohaj, panasz és gyötrellem jele közöttünk annak, hogy szívbeli nyugalomunk, lelki békességünk, életünk öröme függ attól, hogy eltölt-e bennünket a mi megtartó Istenünk jóvalta és az emberekhez való szeretete.

És ezt azért is mondom, mert tudom jól, hogy vannak itt most olyan életek - férfiak is, nők is - akik hajlandók bizonyítani, hogy minden olyan gondolat, tanítás, amely megérteti velem, hogy van Isten és hogy ehhez az Istenhez, mint szerető Atyához lehet közel jutni, olyan közel, mint az édesanya szívéhez vagy az apa joságához, - mindig békét teremt, mindig felemel, mindig elveszi a könny keserűségét, a fájdalom élet és a seb égését.

De mondom ezt azért is, mert minden dolog között úgy-e, leginkább a bizonytalanságra talál az a jelző, hogy kínos. Már pedig kínos az élet ebben a világban, igaz pedig ez azért, mert ez a világ a bűneset óta hitetlen világ, Isten ellen lázadó, vele színtelen perbeszállo, bünt bűnre halmozo, önmagát hiu kívánságokban megemésztő világ. Nyugtalan és kereső lelkek hiába boncolják ezt a világot kés-sel, vizsgálják mikroszkoppal, hiába száll le ez a föld gyomrába, amaz a sztratoszférába emelkedik, vagy harcol atomenergiával és gyógyít lézersugárral, - a mi megtartó Istenünk jóvalta és az emberekhez való szeretete egyedül Jézus Krisztusban

jelent meg.

Ez az az örök karácsonyi üzenet, sőt több: ez az az örök karácsonyi ajándék, amely előtt meg kell nyílni a szív, hogy mássá legyen. Mert a mi megtartó Istenünk jóvalta és az emberekhez való szeretete új élet, nem tunyaság, nem restség, nem bénító tehetetlenség, nem fatalizmus, nem felelőtlenység, nem "ugyis minden mindegy", hanem jó cselekedetekkel való előljárás, példaadás. És hát nem olyan világban élünk mi manapság, amely ugyancsak várja az ilyen Isten fiainak megjelenését.

Lehet, Testvérem, hogy te ezt a jócselekedetekben való előljárást, példamutatást ma a fejlett technika, a felvilágosult tömegek előtt, a számítógépek és kompjuterek világában nagyon nevetséges dolognak tartod, de Szentírásunk szerint, az Isten parancsolatai szerint, az élet biztonsága és előhaladása szempontjából mégis csak az a példamutató ember, potolhatatlan, kívánatos ember, aki nem öl, nem lop, nem paráználkodik, hamis tanúbizonytságot nem vállal és felebarátját, bajba jutott embertársát legalább annyira szereti, mint saját magát!...

Hogy ez a példamutatás mennyire nagy dolog és mennyire kívánatos azt bizonyítja számtalan rendőrségi jelentés, bűnügyi statisztika, riasszó, újságcikk, bírósági tárgyalás, börtön és javítóintézet, - de bizonyítja saját életünk és társadalmunk mai döbbenetes képe... Hát Jézus nem azt mondta volna övéiről, hogy a fénynek világítania kell, a sötétnek az a tiszte ebben a világban, hogy azt adjon, a csipetnyi élesztő pedig át kell járja a keletlen tésztát...

Nem is kell folytatnom a helyzetrajzot, úgy-e, felismered és elismered, hogy ezekben a példamutató jócselekedetekben, az Isten akarta

cselekedetekben milyen gyengék, fogyatékosok, hitványak vagyunk... Óh milyen mássá is lenne közöttünk nem egy otthon, családi hajlék, - milyen mássá lenne gyermekek és szülők élete, ifjak és öregek sorsa, gyülekezetek közössége, népünk és hazánk helyzete ebben a pattanásig feszült világban, ha mindazok, akik hívökké lettek - ki-ki ott, ahol áll, falum, városban, fent-lent, üzletben, hivatalban, műhelyben, orvosi rendelőben, tanácsi irodában vagy termelőszövetkezetben - a jöcselekedetekben előljárna, példát mutatna, hiszen a gyertyát nem azért gyújtják, hogy a véka alá rejtsék...

Pedig.... pedig ez nem is olyan lehetetlen!

Testvérek! Ez az a naponkénti karácsonyi szolgálat, amelyre a mi megtartó Istenünk jóvalta és az emberekhez való szeretete téged is, engem is kötelez, hogy közöttünk és általunk ezen a földön öröm, békesség, boldogság azaz új és igaz élet legyen!...

Ha bármi kétség vagy kérdés támad benned most Isten elhívó szeretetével szemben, akkor nézd az oltárt, most az Ur megterített asztalát, rajta ott a megtört test és kiontott vér, hogy a karácsonyi öröm, békesség és boldogság legyen, maradjon mindörökre osztályos részünk, hogy így lehessen most is, itt is, közöttünk is, nálad is és nálam is az örökélet reménysége szerint.

... és ha így lesz, ... így van a k k o r örökre áldott ez az ora. Amen.

Kerepestarcsa, 1981. dec. 31.

Van-e gyümölcs?...

Ige: Máté ev. 21:19.

Ének: 2. 750.

Ó-én estéjén.

Az 1981. esztendő utolsó óráit éljük...

Evilág embere is megilletődött lélekkel áll meg esztendőfordulóján s nagy iparkodással menekül örömhöz, gyönyörhöz a nyugtalanító kérdések elől...

Mennyivel inkább kell magábatérjen akkor a hívő ember, az, aki tudja és soha nem feledheti el, hogy minden elmúlt óra, letűnt esztendő arról tanuskodik, hogy jön, feltartoztathatatlanul jön az utolsó nap, amikor az Ur számadásra vonja az élőket és a már elaludtakat.

Éppen ezért nem is ülhet itt ezen az estén senki közönyösen. Nem is a szokás hatalma gyűjtött most egybe minket, hanem a szívünk, amely olyan hangosan és nyugtalanul ver. Ha belefigyelsz ebbe a néma csendbe - látsz szomorkodó, megindult embereket, - észreveszed, hogy panaszok, sohajok, könnyörgő és hálaado imádságok törnek elő minden jelenvaló lélek mélyéből s benne megelevenedik egy szakasza életünknek, amelynek terhe, fájdalma ide is elkísér..

Igy kerül ma eléink sok-sok emlék... sok drága édesanyának, édesapának, kedves gyermeknek vagy hitvesnek, testvérmel a képe... És amikor ma este azért vagyunk itt együtt, mert halljuk a múlt idő szárnyainak rémes suhogását s elvonulnak előttünk azok az emlékek, amelyeket nem szabad elfelejteni, - az Írásnak csak az az üzenete keres: Oh ti megrettent, könnyen felejtkező emberek! vegyétek észre,

tanuljátok meg, hogy Isten kegyelméből vagyunk, amik vagyunk, az Ő rajtunk nap mint nap megújuló szeretete mentett ki vérszől, tartott meg viharban, adott áldást a munkára, ovtá és ápolta az életünket. És ha máskor nem is, de egészen bizonyos, hogy ezen az estén valamennyiünk szive összedobban s elszáll ajkunkról egy sohaj: légy irgalmass hozzánk, óh Isten!

Ez a könyörgő vallomás pedig bennünk méltán támad. Te éppen olyan jól tudod, mint én, hogy a napokat, az esztendőket, a drága alkalmakat nem kapjuk hiába. A magot nem azért vetik a földbe, hogy megrothadjon, hanem hogy belőle új élet támadjon, - a gyertyát sem azért gyújtják, hogy elégjen, hanem hogy világosságot árasszon, - az életidőt sem azért adta az Ur, hogy önmagunknak tartogassuk, hanem hogy odaszánjuk másoknak szolgálatában. Mert a napnak melegíteni, a fénynek világítani, a virágnak pompázni, az embernek szolgálni kell! Tehát elesettet felemelni, éhezőt, megelégiteni, szomorkodót vigasztalni, beteget gyógyítani, e világban az örökkévalót, emberek között az Istent dicsőíteni!

A keresztyén élet ugyanis g y ü m ö l c s - t e r m ő élet! Jaj hát minékünk, ha csak zöldelő, megtévesztő lombot hordoz életünk fája és nincs rajta frissítő, megtartó gyümölcs... Jaj pedig azért mert bizonyos, hogy az az Isten, aki gazdája életünknek, szüretet tart mindegyikünk életében. Elhozza ifjakra és vénekre, élőkre és már elaludtakra ama napot, amikor számonkéri, hogy a földet, az esőt, a napsugarat, a levegőt, az ételt, a ruházatot, az egészséget, a betegséget, a napokat, az éjszakákat, az egymást válto esztendőket nem kaptuk-e hiába?...

Ez az este minden nyomasztó érzésével nagyon is arra való, hogy megálljunk egy pillanatra az idő nagy rohanásában s engedjük, hogy az a Jézus,

aki ítéletre hívja az egyeseket és népeket, megtekintse életünk fáját. S mit gondolsz, Testvérem, vajjon ha ma örökre színe elé szolítana, talál-e neki tetsző gyümölcsöket rajta?...

Ezt a számbavételt tegyük annál is inkább, mert Jézus sokszor és sokféleképen keres és kér. A samáriai asszonytól egy ital vizet kér. - Jeruzsálemben, a szent városban, keresett egy csendes otthont, ahol elköltheti a pászkabarányt. - A gazdag ifjútól nem vagyont és mulo kincset kért, hanem a szívét akarta... Megáldoztatásának útján megáll az utmenti flügefa előtt s gyümölcsöt keres rajta. És ezt is csak azért tette, mert a fa értelmé, célja a gyümölcs. A gyümölcstelen gyümölcs fa olyan, mint a hur nélküli hegedű. Semmit sem ér, csak arra jó, hogy tüzre vessék. Jaj annak a fának, amelyik a számbavételkor, amikor végigmegy a sorok között a nagy Szüretelő és kutatni kezd az ítéletes kéz a lombok között, de hiába, mert nincs gyümölcs...

És hidd el, így állnak a lelkek, te is, én is ezen az estén Jézus, a nagy szüretelő előtt... Ez az, ami tudva vagy tudatlanul annyi nyugtalan-ságot okoz. És nincs menekvés, nincs kibuvo, hanem felelni kell a nekünk szegezett kérdésre: mi az, amit rejtegetsz?... hol van az életed fáján a gyümölcs?...

Téved az, aki azt gondolja, hogy Jézus a maga dicsőségére keresi rajtunk a hit, drága gyümölcsseit!... Ő nem ember!... Ő millió és millió szegény, elhagyott, kisemmizett, nyomorgó testvéreért követeli tőlünk azt a gyümölcsöt, amely az Ő kicsinyeinek megtartatás és élet. Az utolsó ítélet dőbenetes evangéliumi képe beszél arról, hogy keresi a falat kenyeret, az öltözet ruhát, amit éhezőknek, betegeknek, mezíteleneknek, özvegyeknek és árváknak

adni tartozunk.

Jézus a szegényeknek nem kenyeret ad, - ezt mireánk bizza. Ő a szegényeknek a pártjára áll, a-zonosítja magát velük, szót emel az érdeklükben, kö-vetel, riaszt s élükre állva az ő nevlükben jelent-kezik előtted, amikor majd ama napon megkérdi: éle-ted fája milyen gyümölcsöket érlelt?...

Jézus nem ruhát oszt a szegényeknek, - ezt neked kell megtenned. Ő a szegényeknek igazat ad, kérésük jogosságát biztosítjam hangsúlyt ad az i-génynek s úgy állítja be a dolgot, hogy amit az Ő kicsinyeinek adunk, azt Neki adjuk és amit azoktól megtagadunk azt Tőle tagadjuk meg... És abban a vágyban, amellyel Jézus a lelkek gyümölcsseit keresi, benne van milliók éhsége, nyomorultak segélykiál-tása, inséggel küzdő testvéreink dörömbölő és pa-rabcsoló életösztone, - benne van minden reászorultnak egyetlen érzése, akarata, kérése, követelése: **E m b e r - a d j !** ... Adj szeretetet, irgalmas-ságot, jóindulatot, - adj szívet, segítséget, szol-gálatot, - adj gyümölcsöt, a hitnek gyümölcsseit!.. Eppen ezért nincs is az a földrengés, nincs is az a pennydörgés, nincs az az utcai zsivaly, tombolo szorakozás, amit túl ne kiáltana szilveszter esté-jén az aláhanyatlo óév utolsó napjának intő, fi-gyelmeztető lizenete: "ember! adj számot a te éle-tedről!"

És ezen az estén megáll Jézus előttünk és megérinti a ruhádat és kérdi: mondd! fedeztél el vele fázo, didergő mezitelenséget?... Ne hidd, hogy ma nincsenek ruhátalanok!?... Számba veszi Jézus megterített asztalod kincseit: ugyan bizony hány ember lakott jól aláhulló morzsáidból?... Betér meleg otthonodba és kérdezi: szereztél fedelet, pi-hentető zugot csak egyetlen egy hajléktalannak?... Odaáll ezen az estén a mosolygók és vigadozók tár-

saságába és szemrehányó kérdésével ürömtöt önt az örömpohárba: hát nem látjátok ti fényben és gyönyörben dözsölő magyarok, hogy ebben az országban, ha kell: ebben a községben milyen sok a menekült, az összetört élet, a hontalan lélek, a reménytelen szív, a nehéz gyász alatt roskadozó özvegy vagy az apátlan-anyátlan félárva, árva?... - hát segítettek rajtuk vagy olyan lelketlen némerei vagyok ennek a világnak, amelyik mindent csak magának kapar?...

A kérdéseket azonban nem folytatom... Így is sejtheted, milyen szomorú tapasztalatot szerezhettek miközöttünk az Ur!... Mindenfelé csak levél, zöld, életről tanuskodó levél, mindmegannyi bizonyossága annak, hogy életfánk felvette az ég sugárait, a föld nedvességét, a mindenségnek ezernyi titkos erejét, Istennek nap mint nap ránk pazarolt kegyelmét és ott áll az élet országútján dúsan, büjén, de - gyümölcstelenül!

Óh mi lenne velünk, ha most elhangzana fellettünk a rettentő ítélet: "gyümölcs pedig terajta soha többé ne teremjen!"... Óh milyenné válnék egy megátkozott családi élet, - egy kiszáradt gyülekezeti közösség, - milyenné válnék egy sirkeresztté száradt nemzet?... Mi lenne velünk, mi lenne veled, te magyar nép az eljövendő esztendőben, ha beteljesednék a szörnyű átok: "gyümölcs pedig terajta soha többé ne teremjen!"...

Pedig... pedig ez nem is ijesztgetés, Testvérem. Könnyen valóra válható valóság azon az uton, amelyen ezen az éjszakán határkőhöz jutott az életünk annak irgalmából, akinek adatott hatalom földön és mennyen egyaránt... És itt most nem is az a döntő, hogy mennyi család jutott osztályos részül a végére járó 1981-ik esztendőben... Nem az a döntő, hogy mennyi álnot, jogos reménységet temet-

tünk, - hogy földi kincseinkben szegényebbek vagy gazdagabbak lettünk-e?... Hidd el, az sem fontos, hogy sok minden másként történt, mintahogy kigondoltuk: kalács helyett kenyér, szeretet helyett megnemértés, béke helyett bizonytalanság jutott osztályos részül... Hidd el, az sem elhordozhatatlan, hogy sok minden elmaradt, amit joggal vártunk: megbecsülés, köszönet, hála....

Nem!... nem ez a fontos. A döntő az elröppenő esztendő nagyszerűsége az, hogy még mindig az Urhoz térhetsz, fakaszthatsz mosolyt, törölhetsz könnyet, szolhatsz áldást, teremthetsz békességet, csitíthatsz haragot!...

Még mindig lehetsz felülről jövő üzenet, amely joakaratot hirdet s hallatára fellélekzenek az emberek!...

Még mindig lehetsz vigasztalás, felemelő kéz, megértő szív, hálás lélek, engedelmes, alázatos, bizo, hívő, szolgáló ember, aki drága gyümölcsként kínál fel az élet vándorutján az Istennek...

Számunkra nincs is ezen a világon más lehetőség bucsuzkodni, ujat köszönteni, határkövek mellett, bölcsök és koporsók mellett hálaado lélekkel megállni, csak Ő, aki a kezdet és a vég, akié ezért a multba hanyatlo 1981-ik esztendőért is minden dicsőség örökkön örökké. Amen.

1939. július 18.
Lpca: Kézdéi v. 23.33.

Művelet: ...
...

Közelebbi Gyűlésünk.
Közvetlen a János Evangélium.
Gyűléseink!

II.

Evangélium örülőknek és siróknak.

... a világot...
... a világot...
... a világot...

... a világot...
... a világot...
... a világot...

... a világot...
... a világot...
... a világot...

... a világot...
... a világot...
... a világot...

Bp-Deáktér, 1969. július 18.
Ige: Máté ev. 28:20.

Edit - Gyuri es-
kivőjén.

Keresztyén Gyülekezet!
Testvéreim a Jézus Krisztusban!
Gyermekeink!

Íme elérkezett számotokra a várva-várt ó-
ra, az a pillanat, amikor Isten színe előtt
valljátok meg, hogy mostantól fogva egymással, egy-
másnak, egymásért kívántok élni az Ő dicsőségére!..

Ebben az elkötelező vallomásban, ebben az
odaadó tiszta szándékban nincs is semmi különös. Ke-
resztyén hitünk drága igazsága az a meggyőződés, a-
mely vallja, hogy a közös életut vállalása Isten
rendje szerint való. És hát nem szívünkbe írott
törvény, nem egész lényünket hatalmában tartó vágy:
keresni és megtalálni azt, akivel együtt lesz tel-
jes ez a földi vándorpálya, lesz szép az élet és i-
gaz a szolgálat?... Így állunk ez oltár előtt Ve-
letek együtt és vagyunk tanui elhatározástoknak, kö-
zös életutra való elindulástoknak.

És még is van ebben a Ti oltár előtt
való megállástokban valami különös, valami egészen
személyhez szoloan drága.. - Nem arra gondolok,
hogy már hosszabb idő óta készülődtek... - Nem is
arra gondolok, hogy családukból most a legidősebb
gyermek is saját életutjára indul...

Ami különös és nekünk szülőknek épen i t t
nagyon drága, ez az az egyszerű pusztá tény, hogy
másfél hónap hijján 30 évvel ezelőtt minagunk is
ebből a templomból, e z elől az oltár elől indul-
hattunk el a közös vándorutra! Hogy ennek a 30 esz-
tendőnek mennyi tanulságával állunk veletek együtt

most itt az élő Isten színe előtt, - azt szavakba nem foglalhatom, de benne van minden üzenetével abban az igében, amelyet Ti választottatok magatoknak s az ismét hangzott el közöttünk. -

Ez a felolvasott ige nem apostoli vallomás, hanem Jézus, a feltámadott és élő Úr Jézus ajkáról való b á t o r i t á s !

A mi ajkunk - még ha szeretnénk is - soha nem nyilhat ilyen vallomásra, közlünk senki nem mondhatja el Felétek: "én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig!" Magunkról csak annyit mondhatunk - legyünk szülők vagy testvérek, rokonok vagy barátok, szolgatársak vagy ismerősök - igen: valamennyien, akik ide is elkisértünk, - mi csak egy rövid utszakason mehetünk Veletek, kísérhetünk hordozhatunk Titeket. Ez a világ, amelyben vezet a földi vándorpálya - a miénk csakugy mint a Tiétek - ez a világ nap mint nap világosan tanusítja: csak egy k e v é s idő jut itt kinek-kinek osztályos részül. S mert ez a változhatatlan valóság, kérve-kérem: hallgassatok hát Őreá, aki mondja: "Én minden nap veletel v a g y o k !"

Ezt annál is inkább kérem, merthiszen úgy álltok itt, mint jövendőt kereső lelkek. Előre néztek, izgat, üz, hajt a holnap. Ugy-e, azzal telnek a napok, hogy terveket szövögettek, álmokat álmodtok. Szívetek éltető reménységgel van tele, - szemetek számára megnőtt a látóhatár, - gondolataitok nem érzik a szűk dimenziót!... Oh óvjátok magatokat csalodástól, kudartól, nagy bizonytalanságtól: h a l l g a s s a t o k Őreá, számoljatok Vele, engedjétek Néki - Aki tiveletek v a n minden nap!

Az a Jézus biztat így a közös életuttra való indulástokban, Aki keresztiségték oráján már elmondta Felöletek és Tirolatok személy szerint: enyém vagy, ... neveden hivtalak, ... megváltottalak!...

Az a Jézus biztat így, aki életünk számára az egyetlen fundamentum, a kezdet és a vég...

Az a Jézus biztat így, aki út, igazság és élet, Aki az egyetlen jó pásztor és hordozza a megfáradtakat és megterhelteket...

Az a Jézus biztat így, Aki azért áldozta magát a keresztfán, hogy senki el ne vesszen, - hogy amit elkezdett bennünk a teremtő Isten, azt diadalra vezesse...

Az a Jézus biztat így, Aki blümbocsánat kegyerévé és hálaadás italává adta testét, hogy legyen közöttünk új élet, Neki tetsző, nekünk pedig lidvösséges...

Az a Jézus biztat így, Akiről soha nem feledhetitek el, hogy személy szerint nekem Uram, ... Megváltom... és Birám!... Oh hallgassatok hát Öreá! Bizzatok Benne, - m i n d e n n a p Veletek van!

S tegyétek ezt fenntartás nélkül, mert az a világ, amelyben közös életutak indul és mindvégig vezet - a b l ü n rabságában szenved! Ha van láto szemetek és ha van hallo fületek, észrevehetitek, hogy minden, ami körülvesz - ezt a sötét bélyeget árulja el, sőt! magatokról sem mondhattok mást, mint hogy nyomorult bünös emberek vagyunk, akik tudnak ugyan álmokat álmodni, terveket szövögetni, de képtelenek a jora, - igen: feszül és emésztődik az életünk szeretet és gyűlölet, igazság és hamisság, világosság és sötétség, a menny és a föld között,.. Ez a bün rabságában szenvedő világ Isten fiait sóvárogva várja!... Oh hallgassatok hát Öreá. Az a Jézus biztat a nehéz, földi vándoruton, Aki azért jött és azért van Veletek minden nap, hogy el ne vesszetek, megállhassatok, a közös életut célhoz vezessen és beteljesedjék a Tőle vett szolgálat!...

Igen: a s z o l g á l a t ! Ez kell el-töltse szíveteket, megmérje gondolataitokat, irá-

nyitsa vágyaitokat, formálja, alakítsa cselekedeteiteket. Ugy kell tekintsén Türeátok ez a világ, mint akik küldetésben járnak, nem önmagukat kínálják, nem is emberi bölcsesség balgátag tanácsán tévelyegnek, nem hitető beszédet szólnak, nem tanácskoznak testtel-vérrel, hanem Annak követségében emésztesztek, Aki tanította szoval, cselekedettel, életének odaáldozásával, hogy itt a bűn és halál világában van az életnek egy másik lehetősége is, nemcsak az, amelyik földhöz kötöz és állattá aljasít, hanem felemel, tükrözöje emberi mivoltunknak, értelmet ad a munkának, szeretetben hordoz másokat, a hűségben rendíthetetlen, alkalmas eszköze, szolgálja, munkatársa a családban is, a munkahelyen is, az, egyházban is, a hazában is annak az Istennek, aki jót akar általunk és közöttünk a világban mindennap!

Oh hallgassatok Öreá, engedjete Néki, szegődjete fenntartás nélkül a nyomába annak a Jézusnak, Aki közös életuton való elindulástok óráján most csak elismétli a drága biztatást, amivel keresztségtek óráján bátorított minket szülöket: "Én tiveletek vagyok mindennap!"...

Ne nyugtalankodjék hát a szivetek, ... ne féljete!... Ö minden nap Veletek van, tanácsol, ... hordoz, ... kegyelme nap mint nap keres újra...

Azonban nem volna teljes a tanítás, ha valamit ez ünnepélyes órán elhallgatnánk. Azt t.i., hogy az a Jézus, Aki megígéri, hogy minden nap az övéivel van, - ez a Jézus nemcsak Urunk, hanem itélő Biránk is, Aki előtt meg kell jelenjünk ama napon és elszámoltat mindarról, amit tetünk, szoltunk, de azt is, amit elmulasztottunk!... Gyermekünk! Hallgassatok Öreá, ... engedjete Néki, hogy kegyelme rajtatok kárba ne vesszen!...

Mi azért vagyunk itt Veletek, mi azért könnyöngünk most Érettetek és tesszük ezt utolsó szivdobbanásunkig, hogy amit, Isten színe előtt öszinte vágygal vallotok, - arról tanuskodjék a közös földi vándorpálya: mostantól fogva egymással, egymásnak, egymásért akartok élni a családban, a munkahelyen, az egyházban, ebben a népben az Ő dicsőségére!

És erre a bizalomra is Ő biztat, Ő bátorít, Ő kötelez, Aki mondta és minden nap újra mondja: "Én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig!"

És e z a bátorítás Nektek is és e z nekünk is elég! Ámen.

Bp-Farkasrét, 1961. dec. 12.
Ige: Jel. kve 14:13.

"Boldog halottak".
dr. Wiczián Dezső
ny. teol. prof. temetésén.

Gyászoló Testvérek!

A döbbenet Őelke tart még hatalmában minket e ravatal körül., Pedig közel egy hete lesz már annak, hogy szájrol-szájra terjedt, közöttünk a hír: dr. Wiczián Dezső nyugalmazott teológiai professzor hazatért mennyei, Atyjához...

Tudtuk róla, hogy fáradt vándor, olyan, aki időnként gyengélkedik, küzd szervezetének fel-felboruló belső rendjével. Ilyenkor bizonytalanná lett a járása és inkább csak otthonában tartzkodott...

De azt is tudtuk róla, hogy csendes, visszavonult életében is szolgált, adódott számára nem egy alkalom - akár kicsiny körben, akár nagyobb közösségben, falusi és városi gyülekezetben - amikor Urát, Krisztusát a rábizott talentomokkal dicsőíthette...

Ebben a csendes, visszavonult életben, 61 éves korában tört rá hirtelen a halál. Igen: h i r t e l e n , de nem váratlanul! Ő nagyon jól tudta, csendes beszélgetésekben ugyancsak gyakran el-elmondta, hogy minden nap, minden további perc k e - g y e l e m , bizonyság arról, hogy feltartoztathatatlanul mennünk kell tovább, hiszen vándorok vagyunk, utban vagyunk innen hazafelé.

Igy h i t b e n ez a szemünk elé táruló kép, ez a virágokkal elhalmozott, ravatal nekünk, keresztyéneknek csak bibliai valóságrol beszél...

Igy h i t b e n ez a döbbenetes esemény

nekünk keresztyéneknek örök ádventi történetről tanuskodik.

Mert minden, ami itt körülvesz bennünket, minden, ami drága és feledhetetlen emlékként nehezedik ránk, - minden, ami most rokasztóan nehéz, - igen: a koporso látása, a veszteség ténye, a fájdalom terhe mind-mind azt tanítja hitvesnek, rokonoknak, barátoknak, szolgatársaknak, tanítványoknak, ismerősöknek: itt, ebben a világban, ahol az ember is, a gondolat is, a vágy is, a szív is a blin és halál rabságában szenved, ebben a világban mi örök ádventben élünk. Más szóval: várjuk, bármikor várhatjuk Urunk hívó szavát, mert meg kell jelennünk ítélő széke előtt, ahová cselekedeteink követnek minket. Ezért ebben a mulando világban nincs drágább kincs, nincs boldogabb valóság, mint az az élet, amely így fogadja a percet, a drága alkalmakat és az Urnak szolgálatában szaporítja a rábízott kincseket.

Igy találta meg ő is a maga életutját, hivatását, Hogy mi? hozott magával a csehbereki paplakról? - arról kereső lelke tanuskodott, amely a miegyetem hallgatóját az evangélikus teológiára vezette - először itt Budapesten, majd Sopronban - s ott békességhez jutott... És hogy mit jelentett egész élete számára édesanyjának korai elvesztése, arról érzékeny szive tanuskodott, Aki a közelébe jutott, közelébe az ő visszahuzodo életéhez, az egy meleg, érző, áldozatos szivre talált benne... Ami pedig küzdelmes életutján erősítette, tanulmányaiban fáradhatatlanná tette, ami áldozatokra, bizonytalanságok vállalására is készítette, az éppen Urához, Krisztusához való szeretete volt. Csak a hálás szív tud ilyen hűséggel ragaszkodni...

Az sem véletlen, hogy az egyháztörténelem csodálatos világa volt munkásságának területe.

Az sem véletlen, hogy kereső lelkét az evangélium üzenetének megragadásában, a keresztyén élet igazságainak felismerésében nagy reformátorunk segítette. Külföldön töltött eredményes tanulmányi esztendő, a dolgozó szobában folytatott lankadatlan munka drága gyümölcse, hogy szolgálata egyházunk és hazánk határain túlmenően szerzett elismerést. Előadásai, irodalmi munkássága, tanító és ingehirdető szolgálata, a múlt feltárása, mindennapi kérdéseink taglalása, a reformáció s benne Luther munkásságának tiszta látása és üzenetének érvényesítése mind megannyi bizonyosság arról, hogy életével, talentomaival Urának kívánt szolgálni.

Nem is különös, hogy a terhek hordozásában megfáradt. Drága menedéke lett az otthon s nagy ajándék a szeretet világa. Ahogy csökkent az ereje s rá-ránehazedett testi gyengesége, a nagy utat megtett fáradt szolgát mindjobban, eltöltötte Urának az emberi értelmet felülhaladó békessége. Mert békességben ment el otthonról - haza...

Ha h i t t i n k fényében nézzük dr. Wieszian Dezső nyugalmazott teológiai professzor lezárt földi vándorpályáját, áldhatjuk érte azt az Istent, aki adta, ajándékaival elhalmozta, munkásságában vezette, tanácsolta s mindezideig köztünk megtartotta.

Ha tele is van a szivünk fájdalommal, gyásszal, szomorúságunk még itt koporsoja mellett sem reménytelen szomorúság. Bár azt látjuk, panaszoljuk is, hogy zsarnoki módon uralkodik köztünk és rajtunk a halál, és minden okunk megvan arra - különös figyelmeztetések is, hogy komolyan számoljunk vele - a Lélek szava vigasztal minket, amikor itt, most nekünk mondja: hitvesnek, barátoknak, szolgatársaknak, tanítványoknak, tisztelőknek, akiket megszegényített ez a koporso, nekünk mondja: "Bol-

dogok a halottak, akik az Urban halnak meg".

Igy lesz a kép, e szomoru valóság adventi üzenet, örökké időszerű felhívás: tanuljátok meg ti emberek, ti vándorok - hiszen nincs itt maradando városunk, mennünk kell tovább, mi valamennyien, utban vagyunk - örök adventben élünk s a hívó szora meg kell jelelnünk Urunk színe előtt - Neki is, nekünk is - és a mi cselekedeteink követnek minket!

A döbbenet lelkével mondom: Urunk, Krisztusunk, Adventi királyunk! irgalmazz nékünk! Ámen.

Bp-Farkasrét, 1963. okt. 9. A lét értelme; Isten
Ige: Rom. lev. 14:7-8. szolgálat.
Ének: 550:1. 87:1-2. Dr. Zimmermann Ágoston
prof. ravatala mellett.

Gyászoló Gyülekezet! Testvéreim!

Csendesen, ... otthonában, ... szeretteitől körülvéve dobbant utolsót vasárnap este dr. Zimmermann Ágoston szíve...

Nem hirtelen tört reá a halál, - a pátriárkák korában, a 88. esztendőben, a szervezet lassu elerőtlenedésével érkezett. S ezt nemcsak nagy családja és kiterjedt rokonsága tudta, de látták azok a barátok és tisztelők is, akik a visszavonult nagy tudost otthonában meg-meglátogatták.

Önaga is készült a távozásra, hiszen évek óta erősen számlálgatta a napokat és sokra becsülte a különböző családi évfordulókat. Elmondhatjuk Rola: felkészülten, megnyugvással távozott, nem a megváltozhatatlanba való kényszerű beletörődéssel, hanem keresztyén hittel, és élő reménységgel tekintett előre... Amikor utolsó napjaiban az utolsó betűk a szeme előtt már összefolytak, ezt az imént elhangzott temetési éneket mondogatta fennhangon... A felolvasott páli ígét sem magam választottam, hanem Ujszövetségébe tett bejegyzései jelölték ki azt számomra.

Bizonyos, hogy a végtisztességnek ezen az óráján itt a ravatala mellett sok drága emlékekkel van tele a szívünk, - nemcsak a tiétek, szerettei, akiket kimondhatatlanul szeretett, hanem mindazoké, akiket idehozott a tisztelet, a szeretet, a megbecsülés és a hála. Munkatársak és tanítványok, barát-

tok és tisztelők népes gyülekezete vesz most busut dr. Zimmermann Agostontól s velük együtt szeretett evangélikus egyházának sok hive és több gyülekezete.

Az is bizonyos, hogy a megemlékezések és méltatások kimagasló személyének sok színét és vonását gyűjtik majd össze, - mégis egyéniségének belső titkát, hatalmas munkájának egész értelmét az a gyermekkorában kapott és hosszú életén át használt kicsiny Ujszövetsége tükrözi hien, amely most drága örökségként kerül kezetekbe gyermekei és unokái. A hosszú használatban elnyítt lapok, az ott tett feljegyzések, beírt dátumok, aláhuzások, kiemelt igazságok adják annak a felfelé ivelő pályának magyarázatát, amely jó hirt, megbecsülést és elismerést szerzett széles e világon személyén keresztül egész nemzetünknek. -

"KÖZÜLÜNK SENKI SEM ÉL ÖNMAGÁNAK" - hangzott az ige. Ugy-e, az a főiskolai szolgálatban eltöltött 60 esztendő ennek bizonyosága!... Élete valóban szolgálat volt. "Annyit érek, amennyit szolgálni tudok" - írja. "Az élet több, mint kémiái és fizikai átalakulások folyamata. A lét értelme Isten szolgálata".

Ezzel a lélekkel szolgált Isten nagy templomában, a természet világában s lett elismert kutató és világhírű tudos. A hitnek ez a meggyőződése tette határozottá, nem egyszer keményé, formálta törekvését, avatta felelősségteljessé oktató-munkáját és tükrözi irodalmi működését. Akire sokat biznak attól sokat várnak! Az a széles érdeklődés, az a hatalmas ismeret, amivel a természettudományok kimagasló művelője volt - új és új feladatok elé állították itthon is és hazánk határain túl is. A fénynek az a hivatása, hogy világítson! Hogy mennyi fényt szort?

- arról nemcsak nagyszámu tanitványai tehetnek bizonyosságot, hanem tanuskodnak azok az elismerések is, amelyek hosszú szolgálata alatt neki osztályos részül jutottak. -

Csak a munka azonban még nem szolgálat! Szeretetből kell annak fakadnia, hogy azzá váljék. Mindig a hit gyümölcse azonban az a belső meggyőződés, hogy szeretnünk kell egymást. És csak a szeretet képesít szintézisre, egymás megértésére és megbecslésére. Látni tehát a másikban is az embert, azt a többletet, ami fölébe emel a környező világnak - ez az emberiség boldogulásának az alapja. Ez a meggyőződése pedig nem emberi bölcselkedés leszűrt igazsága, hanem belső csendnek drága ajándéka. Tehát nem megismerésnek, hanem elismerésnek a gyümölcse. Ennek az elismerésnek nem is a ratio, hanem a revelatio a forrása! Így lett nála is Isten élő valósággá, a hit belső, lelki ügy, az egész egyéniség állásfoglalása, s lett az a kiapadhatatlan erőforrás, amely életét szolgálattá avatta.

Mindenekelőtt otthon, ahol valóban pater familias volt. Ti tudjátok gyermekei és unokái, mennyi féltő szeretettel szolgált a családi tűzhely oltára körül!...

És ez a felelősséget hordozó lélek állította őt a katedra mellett az egyház különböző munkahelyeire is. A megfizetést sohasem dekorumnak tekintette, hanem elkötelezésnek. Gyülekezetek és különböző egyházi testületek részéről ezért is érte őt annyi elhívó bizalom.

Hosszu életútján őt sem kímélte fájdalom, csalódás, gyász. Állt nem egyszer koporso mellett s temetett hűséges hitvest, szeretett gyermeket, kedves unokát. A halál árnyékának völgyében, bucsuzások nehéz óráján az a hit adott szívének békeességet, hogy Isten "nem a halálnak, hanem az életnek Ura s

mi akár élünk, akár meghalunk, mindenkor az Uréi vagyunk".

Mi is csak így állhatunk most e ravatal körül: h i t t e l !... Hittetl nézzük azt a koporsót, amely magábazárja dr. Zimmermann Ágoston elomló porsátorát, nektek szerettei: az édesapát, a nagyszülöt, a rokont, - nekünk: a jó barátot, a tanítomestert, a természettudományok kiváló művelőjét, a Magyar Tudományos Akadémia nesztorát, a Jézus Krisztus által drága áron megváltott testvért...

A búcsuzás óráján h i t t e l mi is elmondhatjuk: áldott, ... áldott legyen az az Isten, aki öt 88 évvel ezelőtt adta, eddig megtartotta, közöttünk és értünk szolgálatra méltatta, ajándékaival elhalmozt s most Magához visszavette!...

Dicsőség legyen az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek! Ámen.

IMÁDSÁG A SIRNÁL:

Mennyei Atyánk!

Bánattal és fájdalommal tekint erre az elötlünk levő sirra a lelkiünk. Milyen nehéz is volna a veszteség sulya, ha nem adtad volna nekünk Krisztusban azt a szent hitet, hogy "mi akár élünk, akár meghalunk, mindenkor a Tied vagyunk!" Ez a hit oszlatja el a koporso félelmét. Ez a hit emy-hiti meg a sir sötét gyászát. E hit békességével bocsátjuk el testvérünket Tehozzád. És e hit koronáját kérjük elhunyt szerettünknek Tetöled.... A gyászoloknak pedig adj vigasztalást, megbékélést, hogy áldani tudjanak Téged a válás e nehéz piálatában azért a kegyelemért, hogy szerettüket né-

kik mindeddig kegyelmesen megtartottad.

Mindenért pedig a Te nevedre térjen dicséret és dicsőség mindörökké...

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben... Ámen.

Bp-Farkasrét, 1968.okt.19.

Ige: Job kve 16:22.

Ján.ev. 13:14.

Szeretet - élet!..

özv.dr.Scholtz

Oszkárné tene-
tésén.

Keresztyén Gyülekezet!

Testvéreim!

Vilnanéni sok virággal elhalmozott ravatala mellett meg kell valljuk, hogy nem váratlanul tört reá a halál... Nem hirtelen jelent meg közöttünk ez a koporso... Nem is fiatal élet porsátera omlott össze a mi szemeink előtt...

Akik ugyanis Öhöz közeledtek és Vele éltek, azok már jó ideje láthatták, hogy csökkent az érdeklődése, - fogyott az ereje, - lett hallgataggá, - fáradt, bizonytalan járásu vándorrá...

Jöhet ebben a csendes testi-szellemi leépülésben betegség nem kínozta, elesettség ágyhoz nem kötötte, a gondoskodo szeretet szolgálatát az utolsó napig erejéhez mérten ellátta, fegyelmezett-ségét mindvégig megtartotta, - csak határozott egyénisége lényegült át csendes hálaadássá.

Ez a folyamatos leépülés nem jelentett át-hidalhatatlan nehézséget abban, hogy e nyáron nagy utra vállalkozzék... Felkereste a régi alsógödi otthont, sétálgatott a kertjében, szemével megsínogatótt minden lombot, pompázo virágot s, a lassan-lassan halványuló emlékek ismét élő valósággá lettek: megelevenedett az a különös szép világ, ahol évtizedeken át szerető szivek között élt és szolgált... Ugy-e, a 90 esztendőre nyult hosszú vándorút utolsó hónapjainak ez az emléke is a Ti számotokra, kedvesei, feledhetetlen marad.

"A kiszabott esztendők azonban leteltek"...

Amikor tehát hétfőn hajnaében szívának dobogása csendesen leállt - nem történt más, minthogy ismét valóra vált közöttünk az az igazság: nincs itt maradandó városunk, ... nincs itt nekünk örök hazánk! Vándorok vagyunk, ... mennünk kell tovább!... A bűn világában ez a sorsunk!... Nincs kivétel köztünk, nincs egy sem!... A halál pecsétje ott éktelenkedik a homlokunkon... Porsátorunk el kell omoljon!... Bizony hatalmas ur közöttünk a halál: bimbájában fagyaszt rozsát, - kettétöri a fiatal tölgyet s feltétlenül kiveszi fáradt kézből a vándorbotot...

Vagy talán Ő nem így tapasztalta?... Ugy-e, sokszor állt szerető szívek koporsoja mellett s temetett szülőt, hitvestársat, testvért, sok-sok drága életet. -

Mi azonban nem pusztán a halál hatalmának szemlélésére vagyunk együtt itt e koporso mellett. Idekivánczozik közénk az élet diadala, boldogító keresztyén reménységünk, keresztyén hitünknek az a bizonyossága, hogy elnyeletett a halál Jézus Krisztusban, a feltámadott Urban, akibem várjuk az új ég és új föld megjelenését, ahol többé nem lesz bűn, halál, könny és fájdalom, gyász és nyomorúság, hanem mindeneket eltölt örömmel és hálaadással az Isten dicsőségének szentöl-szembe való látása.

Amíg azonban itt a bűn és halál világában tart az utunk, addig az a tisztünk, feladatunk, az a kiváltságunk és emberi méltóságunk, hogy arra a Jézusra hallgassunk, annak a Jézusnak a nyomába szegődjünk, aki kiválasztott tanítványainak bucsuzása óráján azt vési a szívébe: "ti pedig úgy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket"...

Lehet, hogy ez a szeretetszolgálat a bűn világában nem kifizető... Lehet, hogy a bűn világában szsz az irigység és gyűlölet világában ez a szeretet mindig i d e g e n , - de vegyétek észre

és tanuljátok meg újra és újra: ahol hatalmába kerítette az emberi szívet ez a jézusi szeretet, ez a szolgáló, mentő, örömszerző szeretet - ott... ott mindig új világban járunk,... ott hordozzuk egymás terhét,... ott különös fény vesz minket körül,... ott nincs elhagyott élet,... ott örülünk az örülőkkel és sirunk a sirokkal,... ott az a vágyunk, törekvésünk, hogy annak akaratát cselekedjük, Aki színtelen előttünk megy és minden nap újra mondja: "Te pedig kövess engem!" Hogy ez a szeretet az Ő életében és Ő általa miként öltött testet a családban, otthon, rokonok között, ismerősök és baráti társaságban, gyülekezeti közösségben - oh ki tudná ezt felmérni és számbavenni - ennek vagyunk mi mind a bizonyosságai.

Egy bizonyos: a szeretetnek ez a köteleke együtt tartja a szerető szíveket!

És az is a valóság, hogy ez a szeretet gyilított össze itt minket végtisztesség óráján e ravatal körül...

E szeretet számára nincs halál, nincs elválás, nincs feneketlen mély sir, nincs vigasztalan gyász, - de van élet, örökélet már itt és majd ott!... -

Vilmanénink koporsója mellett mindezt el kellett mondjuk, még pedig a hálás szív vallomásával, hogy el ne fejedjük azokat a drága ajándékokat, amiket az Urtól vett és továbbadott, köztetek osztogatott rokonai, keresztgyermekai.

És e ravatal mellett az a mi békességünk, hogy az a szeretet, amellyel Jézus hordozta őt mind ezideig, elég számára ott is...

... de elég nekünk is ahhoz, hogy hitben éljünk és szeretetben szolgáljunk mindaddig, amíg tart az utunk éd le nem telnek kiszabott esztendeink! Ámen.

Bp-Farkasrét, 1970. febr. 23. "Kezetre bízom lelkemet"
Ige: 31. zsolt. 6. dr. Kuch Ilona temetése.

Keresztyén Gyülekezet!
Testvéreim!

Váratlanul jelent meg közöttünk ez a kopor-
só!...

Hirtelen ragadta el körünkben dr. Kuch Ilona
orvosnőt a halál!...

Még legközelebb álló szeretteit is megdöb-
bentette a rideg valóság, hogy az ő 73 éves korról
is aktív szolgálatban álló testvérük földi vándor-
utja február 14-én - hirtelen - véget ért...

És a megdöbbenésnek ugyanez az érzése lett
urrá azok felett is, akiket a bucsuzás óráján egybe-
gyíjtott ravatala köré a szeretet, a megbecsülés és
a hála...

I g y vagyunk most itt együtt e virágok-
kal elhalmozott koporso körül testvérek és rokonok,
barátok és pályatársak, férfiak, nők, kicsinyek, na-
gyok, paciensek, szomszédok, ismerősök, de mind o-
lyanok, akiknek az élete dr. Kuch Ilona távozásával
szegényebb lett egy szerető szívvvel, odaado, hűs-
ges lélekkel...

Abban nincs is semmi különös, hogy e vesz-
teség láttán ránk tör ismét az az igazság, hogy a
halál valósága mindig fájdalmasan nehéz! És hát
nem azért nehéz, mert rendszerint korán érkezik. Hát
van közöttünk csaj egy is, aki ne tudná, hogy bin-
bajában fagyasztja a rózsát, fiatalon töri ketté a
tölgyet vagy életműve befejezése előtt ragadja ki
az alkotó kezéből a vándorbotot. Álltunk már mind-
annyian koporso mellett s temettünk szülőt vagy

hitvest, testvért vagy gyermeket, munkatársat vagy jobbarátot, tehát tudjuk, hogy éppen az az elhordozhatatlan, hogy a halálnak hatalma van rajtunk, menthetetlenül áldozatai vagyunk mi mind. S ezen a tragikus helyzeten nem tud változtatni, de még csak enyhíteni sem a tudomány, a technika, a pénz vagy az emberi bölcsesség.

Ebben a reménytelen helyzetben keres minket e koporso mellett, halál árnyékának völgyében a felolvasott zsoltáros vers, amelyet Ti választotatok, szerettei. Hogy az Élet könyvéből miért éppen ezt a verset ragadtátok ki? - nem tudom, de nem is kutatom... Talán családi emlék?... drága esemény?... nehéz, ora vagy éppenséggel boldog tapasztalat kapcsolódik hozzá?... ki tudja?...

Én azonban egyet tudok erről az ígéről, s engedjétek meg, hadd mondjam el: ez hangzott el Jézus ajkán ott a Golgotán, a kereszthalál kinszenvedésének gyötrő perceiben s ez az Atyával való közösség Néki ott mindent jelentett... Oh mennyire inkább kínálhat fel nekünk olyan tanítást ez a vallomás, amelyre valamennyiünknek elengedhetetlenül szükségünk van s amely nemcsak itt koporso mellett ad békességet és indít hálaadásra busuzás oráján, hanem mindennapi életünk számára is gazdag erőforrás.

Ez a zsoltáros vallomás a h i t világába vezet azaz hidat épít a föld és a menny, a látható és a láthatatlan világ között, elszakíthatatlan kötelékbe vonja az embert meg az Istent. E nélkül az Istennel való közösség nélkül az élet értelmetlen és elhordozhatatlan a halál.

Erre a hit világába vezető hidra rákényszerít minket éppen az az élet, amely nap mint nap körülöttünk zajlik és az a halál, amely mindenre rálítette a maga bélyegét. Nemcsak a zsoltá-

ros szívét töltötte el boldog reménység azért, mert Ura van, Istene van, ez volt az az éltető forrás, dajkáló szeretet, amely hordozta őt is és hordozott titeket is testvérei abban a szülői házban, amelyben Isten, a teremtő Isten rábizta élteteket két szerető szivre. Hogy mennyi hűséggel szolgáltak érettetek, mennyi áldozattal adoztak Istennek miattatok azt a gyermeki szív fel nem mérheti soha, törékeny emberi szó el nem mondhatja soha. Egy bizonyos: a hitnek az a világa nyílt meg előttetek, amelyben m á s s á lett minden: a kenyér, a ruha, az öröm, a bánat, a könny meg a mosoly, a hűség és a becsület, a hivatás, a szolgálat, - igen: m á s s á lett minden: a gyermek - ajándék, a munka - szolgálat, az inádság - drága lehetőség, a beteg, az özvegy, a megfáradt - mind csak ok és alkalom egymás terhének hordozására... Egy bizonyos: ahol a kenyér ízében, a napfény melegében az Isten a tyai gondoskodása árad felénk, ott megtelítődik a szívünk szeretettel, oda még akkor is vissza-visszatérünk, ha nagyon távolra vitt az élet útja. Így volt ő megkötözöttje a szülőföldnek, elkötelezettje a hazai tájnak, nyitott szívi megértője és hordozója a bácskaiaknak.

Ebben a világban is megmaradt a bűn, de van kegyelem és új életre indító bácsánat...

Ebben a világban is megmaradt a halál - ami porból van annak porrá kell lenni - de elnyeletett, legyőzetett, mint örök rabtartó hatalom abban a Jézus Krisztusban, akiben örökéletre hívott el minket a szerető mennyei Atya. Így lett drága ajándék az ige, megszentelt hely a templom...

A hitnek ebben a világban, az Istennel való közösségben nem is miért? kérdéssel vivódik az ember, a gyermekre az tartozik, hogy engedelmes szívvel hallgasson arra az Atyára, aki jót mivel

övével mindenkor, még akkor is, ha más az utja, mint a miénk és más a gondolata, mint az emberé...

Azt is tudom és azt is vallom, hogy ebben az Istennel való közösségben sem lesz egészen ismeretlen a kísértés, a gond, a fájdalom, a csalódás, idetartozik a bölcső, de a koporso is, az emelkedés is, de az alászállás is, de n i n c s hiábavalóság, mert minden annak az Urnak a hatalmában áll, aki itt is, ... most is, ... a halállal is csak az örökké valót munkálja mi bennünk!

Ne azt panaszoljátok hát testvérei, hogy váratlanul és hirtelen eltávozott közületek az a sziv, aki veletek egy volt, - ti se azt panaszoljátok munkatársak, hogy hirtelen távozása irtó hagy maga után, - ti barátok ne azt számlálgassátok a ravatal körül, hogy mennyi szép terv omlott össze, - azt vegyitek észre és próbáljuk összeszámlálni, hogy szerény, visszavomult, hiséges lénye, szolgálata milyen drága ajándék volt sokak számára!...

És ha rálépünk erre az utra, annak felmutatására, hogy ki volt, mi volt nekünk sr. Kúch Ilona - akkor, ha fájdalmas is ennek a koporsónak a látása, - akkor, ha nehéz gyászt jelent is távozása, - á l d j u k Istent, azt az Atyát, aki adta, 73 éven át megtartotta - sokak örömére, segítségére méltatta és most magához vette.

Az Ő kezébe ajánljuk elpihent testvérünket s áldott, ... áldott legyen az Isten Őéréte.

Amen.

Bp-Farkasrét, 1970. aug. 15.

Ige: Ap.Csel. 7:59.

A hit szava!.....

özv.dr.Szilágyi Béláné,
Kimer Ilona ravatalánál.

Keresztyén Gyülekezet!
Testvéreim'.

A halál óráján elmondott imádság ez a felolvasott ige. Nem közönséges emberi szó, hanem a h i t , s z a v a !

Oh vajha ezzel a hittel állnánk körül most mi mindannyian ezt a ravatalt, - Ti is, az elhunytak nagyon közeli szerettei, akiket ismét nagyon közelről keresett meg a halál, - de mi is, akiket a pusztá emlékeken és az őszinte részvéten túl a szeretetnek elszakíthatatlan kötelékei fűznek Tiveletek egybe. -

Ugy-e tudjátok, hogy a Jézus Krisztusba vetett hit életünkben az a kincs, amely megnyitja a földi korlátokhoz kötött szemünket a menny számára, - kiragad a bűn és halál szorító kötelékéből, - egybekapcsolja a múltot és az örökkévalót... A Jézus Krisztusba vetett hit a rohanó időt nem a tűnő esztendő sulyával méri, hanem az örökélet fényével öleli át, s az embert - ezt a porszülötte vándort - ahhoz a szerető mennyei Atyához köti, akinek a szive megesett mirajtunk, tékozló gyermekeink és hűséges kegyelmével napról-napra hordoz.

A hitnek e r r e a diadalmas látására van szükségünk most, amikor a halál riasztó valósága, szorító gyötrelme nehezedik ránk. Aki h i t n é l k ü l nézi ezt a szemünk előtt álló ravatalt, aki h i t n é l k ü l mérlegeli a ha-

lál ismételt megjelenését miközöttünk, aki h i t n é l k ü l kísérli meg boncolgatni annak az életnek a sajátos utját, amely 76-ik esztendejében váratlanul megszakadt, - annak szívében nincs, de nem is lehet békesség soha, annak elhordozhatatlannul nehéz a végtisztességnek ez az órája.

Tudom, hogy még a bizodalmas hit mellett is van számunkra fájdalom, amelynek terhe alól nem szabadulunk... Tudom, hogy még a diadalmas hit mellett is marad számunkra nem egy olyan kísértő kérdés, amelyet nem könnyít meg az értelem logikája... M é g i s Jézus Krisztusban egy egészen új, egy egészen más világba érkezünk, oda, ahol többé nem sötét végzet, nem vak véletlen, nem kifürkészhetetlen kegyetlen sors jelzőtáblái között halad életutunk, hanem a mennyei Atya pásztoroló szeretete vesz körül.

Óh engedjétek, hogy a hitnek ez látó szeme próbálja meg felmérni a lezárt 76 esztendő vándorutját a szülői otthontól az unokák boldog világáig. E szemlélődésben a bizonyosságok drága fellege vesz körül!... És ki tudná elmondani, számbavenni mindazt, ami életutján napfény, öröm, derű és mosoly volt?... Ki tudná felmérni, hogy kicsi otthonában vagy közszolgálatában mi munka, hivatás és felelősség töltötte el, öltött testet Benne?... Nagyon nehéz kísérletre vállalkozni az is, aki azt szeretné összegezni, hogy mit jelentett terheket is hordozó élete számára a szülői ház, a testvérek-rokonok közelsége, a hitves, a gyermek, az unokák, az ige szava, a gyülekezet közössége vagy a templomok ajándéka?... Nem is különös, ha itt most nagyon ránk nehezedik a veszteség sulya, amely távozásával szívünkig hat. És ezt a terhet soha le nem veszi rólunk az idő múlása!..

E r ö s i t s ü k hát hitünket annak

felismerésével, hogy életünk számára csodálatos erőforrás, megtartatás, a kétségek között is biztos fundamentum annak a mennyei Atyának pásztoroló szeretete, aki övéit sajátos úton vezet, de mindennel javunkat, öröküdvösségünket munkálja. Hadd vessen Isten szívünk hustáblájába drága életek szolgálatával a megdönthetetlen igazságot: Istenünk, Atyánk van, aki szeret, övéit el nem hagyja, tanácsolja, ovja, áldja, felemeli, elvezeti az atyai házba, hiszen életünknek, ennek a nem egyszer rögzös földi vándorutnak éppen az az értelme, célja, hogy - ha nehezen is - a kisértő mélységek, a szédítő örvények közepette is elérkezzünk haza!

Ezt a pásztorolást hinni, látni, erre ráhagyatkozni teljes gyermeki bizalommal az a felülről való békesség, amelyet támadhat ugyan kísértés, ostromolhat balgatatag emberi bölcselkedés, de meg nem szégyenül soha! Ennek a csodálatos pásztorolásnak, ennek az értelmet meghaladó atyai vezetésnek záloga, pecsétje az a Jézus Krisztus, aki szentöl-szembe látta az Atyát, - aki éppen azért jött s öltött magára emberi testet, hogy bizonyosságot tegyen Rola, hogy közülük senki el ne vesszen, hanem megérkezzék haza.

Nem is történt közöttünk más, csak az, hogy Valaki, aki egyszemélyben Tiközöttetek gyermek-édesanya-testvér-nagymama-rokon volt - elment haza!...

Az az utolsó napokból származó levele, amit ismételten is olvasgathattok éppen arról tanuskodik, hogy ő egészen kész volt rábizni magát arra a Jézus Krisztusra, aki egyedül képes - merthiszen megváltott minket bűn átkától, örök haláltól - elvezetni otthonról haza.

Ránk itt, ... most az tartozik még, hogy áldjuk érte az Istent, aki 76 évvel ezelőtt ad-

ta, a keresztség óráján a maga számára eljegyezte, Jézus Krisztus által megváltotta s most egészen a magáévá tette!...

Hogy kinek-kinek közüllünk e földi vándor-pályán még memyi ideje, mekkora utszakasza van hátra? - nem tudom, nem is kutatom... Azt azonban vallom, hogy velünk sem akar mást, csak azt a célt munkálja, hogy elvezessen innen haza.

E z a h i t s z a v a !... Ugy-e, a tiétek is és az enyém is...

Áldott legyen az Ő szent akarata. Ámen.

Kistarcsa, 1974. okt. 5.

"Maradjatok meg abban"

Ige: I. János 2:24-25.

özv. Hörényi Ida sz: Karsay
Ida ravatalánál.

Gyászoló Gyülekezet!
Testvéreim!

A drága emlékek világába vezet ez a felolvasott apostoli igé. Nem én kerestem vigasztalástokra... Nem Ti adtatok bucsuzóra... Ő kapta édesapjától konfirmációs oltár előtt áldásként az életuttra.

Ha jól odahallgattatok a bibliai szóra megnyíltatok a szemetek annak látására, hogy még itt, a halál árnyékának völgyében is a h i t v i l á g a vesz körül minket. S ez azért igaz, mert a hit mindig felemel, összeköti a földet és a mennyet, az embert meg az Istent, - s lehet hosszabb vagy rövidebb a földi vándorpálya, a hit látása mindig túl a tér és idő szűk dimenzióin s mindig az örökkévalóság tornácába állunk. Most is, ... itt is!...

Oh engedjétek, hogy a hitnek ez a látása kerítse hatalmába a szíveteket: h i t b e n n é z z ü k a koporsót, - hitben ezt a lezárt életet, a múltat, - és hitben a jövőt, aminek mindannyian elébe nézünk e földi vándorpályán... Igen! - h i t b e n !

H i t b e n nem váratlanul jelent meg köztetek a halál...

H i t b e n nem véletlenül hullott ki annak kezéből a vándorbot, aki egészen a tiétek volt, mert hiszen hitünk szerint csak utasok vagyunk e világban, vándorok, akiknek nincs itt maradandó városuk, sem örök hazájuk.

Ti, Szerettei, akik Övele éltetek, ugy-e, az

utóbbi időben nem egyszer hallottátok azt az ajkán megcsendült igazságot, azt a figyelmeztető vallomást: "a lélek ugyan még kész, de a test már erőtelen"...

És valóban az egymást váltó napok és események árjában láthattátok, miként lesz fáradt vándor. Nem a szolgálatkészsége csökkent, nem az érdeklődése és figyelme korlátozódott, hanem a mozgása, a hangja, a testtartása, a keze írása árulta el, hogy nagy idő húzza már a vállát s veri békjoba akaratát.

Ezen az erőtlenedésen mitsen változtatott a gondos ápolás, a kórházi kezelés, csak fémmel, különös örömmel töltötte be a családi otthonban linnepelt utolsó születésnap, - de a kialvó lángot már sem az orvostudomány, sem a szolgáló, féltő szeretet nem éleszthette újra. Végül is hirtelen, szerető karok ölelésében aludt el... És Ti tudjátok, hogy a vándoruton nem zúgolódott, soha nem panaszolta sorsa alakulását, mert egészen arra hagyatkozott, amit kezdettől fogva hallott a szülői házban, arra az A t y á r a , aki hosszúra nyúlt életutján mindenkor hordozta, szerette és vezette... -

Milyen nehéz is volna ennek a koporsónak a látása h i t n é l k ü l , csak úgy, hogy ridegen, magában vennénk tudomásul a szomorú tényt, hogy özv. Hörényi Istvánné, született Karsay Ida földi élete a 79. határárkó mellett bevégeztetett!

És h i t n é l k ü l nem könnyíti a bucsuzás fájdalmát , a gyász terhét az a valóság, hogy itt sem és most sem történik más, csak az, amiben Neki is része volt, hiszen temetett szülőt és temetett - éppen 30 esztendeje most annak - hitvest s lett élő bizonyossága annak, hogy mi szüntelen utban vagyunk. Az az élet, amely Szil-

sárkányból indult el és Győrön át Budapestre vezetett - ugy-e, minden alakulásával csak ennek lett tükrözője.

Hogy milyen volt az utja? - azt Ti tudjátok, Szerettei... A feledhetetlen drága emlékeknek micsoda fellege vesz most körül Titeket!... Mennyi szin, esemény beszél arról, hogy egészen tiétek volt, hogy v e l e t e k élt, hogy n e t e k élt, hogy szüntelenül szolgált, hordozott, hogy megosztott terhet és örömet s veletek együtt szötte az álmokat és éltette a remény!...

Hogy ezen a hosszú uton mi tartotta, mi vezette? - nem több és nem más, mint a konfirmáció ige szelid szava. Ő a szülői házban tanult meg od hallgatni arra az atyai ígéretre, amely, az örökéle dicsőségét tárja gyermekei elé. Mulando életünk számára ennél többet, nagyobbbat soha nem kínálhat senki. -

És ha most multba jár a lelketek és egy drága élet üzenetét, tanítását gyűjtögetitek, - vigyázzatok, hogy az eseményeknek és változásoknak ebben a mai forгатagában m e g m a r a d j a t o k abban, amit Ti is kezdettől fogva hallottatok a szülői házban, a templomban, a gyülekezetben, az gével való tusakodás csendes perceiben, - igen: ne maradjatok abban a hitben, hogy egy atyai szív dobog értünk, aki egyszülött Fiát is odaáldozta, hog övéi közül el ne vesszen senki, hanem mind az örök életre jusson! Ez a hit m i n d e n , a kezdet és a vég!

Ez a hit itt is elég... Nekünk is elég... Neki is elég volt azon az uton, amelynek most a végéhez érkezett.

Ez a hit most a bucsuzás óráján néktek vigasztalás, békességet és reménységet is jelent!..

S mert ez a valóság, újra mondom, kérve-k

rem: "ne akarjatok mást, ne kívánjatok többet, mint hogy megmaradjatok abban, amit kezdetben hallottatok!"

Az örökéletre tekintő hitünk szerint egyanis nem történt közöttetek más, csak az, amit az Atya akart, amit 79 évvel ezelőtt elkezdett azt most bevégezte, akit elküldött tihozzátok azt most visszavette! -

Gyászoló Gülekezet! Ti Szerettei! fia, testvére, menyé, unokák, ti közeli és távoli rokonok, ti barátok, jo ismerősök, mind ti, akik hálás szívvvel álljátok körül most e virágokkal elhalmozott ravatalt, - én tudom, hogy szegényebbek lettetek egy szerető, drága élettel, - azt is vallom, hogy személyét, lényét nem potolhatja senki és semmi, - mégis a veszteség és fájdalom utján m a r a d j o n meg bennetek, amit kezdettül fogva hallottátok az Atyáról és az ő Fiáról, a Jézus Krisztusrol, - és hadd erősödjék meg bennetek a hit, hogy összekösse számotokra a földet és a mennyet, a mulandóságot és az örökéletet!...

Utastársak, vándorló Testvérek, fiatalok és öregek, férfiak és nők, kérve-kérlek mindannyi-otokat, ne feledjétek, mi mind - kivétel nélkül mind - u t ó n vagyunk, Ő csak előttünk megy, mi pedig majd utána a szentől-szembe látás boldog örömére!

... és addig? - igen: addig is azé az Atyaé legyen a dicséret, a dicsőség és a hálaadás, aki özvegy Hörényi Istvámmét adtam eleddig megtartotta, most pedig magához vette, nem örök halálra, hanem ö r ö k é l e t r e - hitünk szerint!

Amen.

Bp-Farkasrét, 1977. febr. 2.

Ige: Rom. lev. 14:8.

Az Uréi vagyunk!

Szmoligovics Pálné, sz:
Pour Ilona ravatalánál.

Gyászoló Gyülekezet!
Testvéreim!

Nem váratlanul tört reátok a halál...

Nem is hirtelen jelent meg közöttetek ez a koporsó...

... éppen Ti, Szerettei, akik övele éltek családi közösségben, ti nap mint nap láthattátok, hogy miként fogyott az ereje, csökkent a mozgása, halkult el a hangja, - Ti, Szerettei, láthattátok, hogy miként lett fáradt vánforrá, hazavágyó lélekké, akin nem is tudott segíteni sem gyógyszer, sem orvostudomány, csak a mindeneket elhordozó szeretet hordoztam gondozta, ápolta szeliden és alázatosan...

Tudom, hogy szenvedése, lassu leépülése közepette érlelődött szívetekben a bucsuzás gondolata és mégis, amikor most itt állunk ravatala körül, egy szerető szívvel megszegényedve, - olyan nagyon nehéz ennek a koporsonak a látása!... Hiába is borítja, ékesíti ezt a ravatalt most sok pompázo virág, hatalmába keríti életünket a gyász és döbbenetesen mered felénk a halál.

És ugy-e, az is a valósághoz tartozik, hogy nem terem a mi emberi ajkunkon vigasztalás. Erőtelenszavak, elkoptatott kegyes mondataok fájdalmat, gyászt, veszteséget nem enyhítenek. Ide hit kell! Az a hit, amely túl emel bennünket a föld szük határain. Az a hit kell, amely összeköti a földet és a mennyet, az ideigvalót és az örökkévalót!... Ide hit kell, amely a porszülött emberi életet beállítja az

örökkévalóság dimenziójába.

E z a h i t csendül meg az imént felolvasott Pál apostoli vallomásban. A legdiadalmasabb credo ez, amely valaha is feltört az emberi sziv mélyéből!...

Tudom, hogy ez a hit n e m m a g á t ó l terem. Tudom, hogy ember ezt nem erőltetheti. Nem szellemiségünk vagy benső énlünk gyümölcse. Az apostol is úgy kapta attól az Urtól, aki sajátos uton vezette, hajtotta, fölemelte, megalázta, mélységek fölött tartotta. Igen, - úgy támad mint a csillogó igaz gyöngy, - nem egyszer - nagyon sokszor épen a könny az ára.

Ennek a hitnek drága ajándéka az a bizonyosság, hogy Urunk van, gazdánk van, Atyánk van! Ez pedig azt jelenti, hogy az élet több, mint evés, ivás vagy öltözet... De azt is jelenti, hogy az élet nem tétova semmit-tevés, ábrándozás, mely csalfa egekbe néz,.. Ez a látás nem ismer véletlent, események sodro változását, ismeretlen számára a sötét végzet, a balsors és szerencse kiszámíthatatlan játék. Ez a hit I s t e n h e z k ö t i az embert és az élet sem más, mint az Isten akarata előtt való meghajlás, szolgálat emberek között.

Tudom, hogy ez a meghajlás sokszor nagyon nehéz! Ki ne tapasztalta volna közülünk, hogy milyen nehéz ez a meghajlás egy-egy betegségban... Nehéz akkor is, amikor jogos reményések foszlanak szerete-szét, amikor az aratásra érett kalásztengerre zug rá egy irtó jégverés!... Nehéz volt neki is, amikor temetnie kellett szülöt vagy drága hitvest... És nehéz most tinéktek is, Szerettei, amikor most bucsuzni kell az édesanyától, a nagymamától, a szerető jó testvértől... Igen - n e h é z , az Isten akarata előtt való meghajlás mindig nehéz, de "mi akár élünk, akár meghalunk, mindenkor az Uréi

vagyunk!"

És hát nem ez a hit teszi igazzá, áldottá, széppé az életet?... Töletek kérdem ezt, Szerettei, akik Övele éltetek hosszú-hosszu esztendőkön át?... Hát nem ez a bensőséges, személyes hit teremtett nap mint nap jó gyümölcsöket az egész család számára?... Hát nem ez a hit készített alkalmakat, drága, boldog meglepetéseket, megosztott örömet és bánatot, és szüntelen kész volt arra, hogy hordozzuk egymást?... - Igen: tanuljátok meg és innen vigyétek magatokkal drága örökségként: m á s a szív, ha benne Jézus hite, szeretete él!... Ezt a hitet nem éri olthatatlan bánat, elhordozhatatlan gyötrelém. Ez a hit mindig fölfelé tekint, az Urban bizik és szüntelen szolgál!

És szolgál annál is inkább, mivel csak egy rövid idő ez a földi vándorpálya... Nincs itt nekünk örök hazánk, ... maradó városunk, ... mind-mind megyünk tovább...

Higgyétek el, most sem és közöttetek sem történt más, mint amit az Isten akart, amit az Isten 84 évvel ez előtt elkezdett azt most bevégezte, akit tihozzátok elküldött - azt most magához visszavette.

Szerettei! ti mind, akiket elhozott e ravatal köré végtisztesség óráján a szeretet és a hála, - most ne azt panaszoljátok, hogy elment, - hogy már bevégeződött Szmoligovics Pálné földi vándorútja, hanem azt lássátok meg a maga valóságában, hogy i t t v o l t , - hogy eddig a tiétek volt, - hogy közöttetek élt, nektek szolgált és osztotta, szorta szíve szeretetének drága bizonyosságait lányának, vejének, unokáinak, dédunokáinak és szerető testvéreinek.

Ha ezzel a hittel nézzük most ezt a korszot s tudunk meghajolni Isten szent akarata e-

lött csendben, alázatosan, akkor ... igen: akkor látjuk a drága multat minden feledhetetlen emlékével, eseményével, ajándékaival, de látjuk a dicsőséges jövőt is, amelyre elhívta az Ur az övéit, hiszen nekik mondta és róluk mondta: "Én élek és ti is élni fogtok!" - Ha ez a hit tölti el most a ti gyásszal és fájdalommal megterhelt szíveteket, akkor békességgel bocsátjuk el öt otthonról - haza. Ne feledjétek hát, közöttetek itt és most nem történik más csak, amit az Isten akar: akit 84 évvel ezelőtt elküldött hozzátok azt most visszavette.

Gyászolók! Szerettei! Ne féljétek, ... ne nyugtalankodjék a ti szívetek - Ő, csak előre ment az atyai házba, ahol sok lakohely készítette az Isten gyermekei számára, mi pedig megyünk m a j d utána... Addig pedig úgy éljünk, úgy szolgáljunk - ki-ki ott, ahol áll - hogy a halál kapuján át a szentől szembe látás dicsőségére jussunk! Amen.

... a few ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...

... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...

... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...
 ... the ...

... the ...
 ... the ...

1916. máj. 23.
1916. máj. 15-16.

Magyarországi Evangélikus
Államháztartás

Bevezetés

...

III.

Gyülekezeti és diakóniai szolgálatban.

...

Gyula, 1976. máj. 23.
Ige: Máté 5:13-16.

Konfirmandusok megbízatása.
Előadás a gyulai gyülekezet
szeretetvendégségén.

Testvéreim!

Drága nap ez a mai vasárnap a gyulai evangélikus gyülekezet életében. Délelőtt a templomban konfirmációi istentisztelet urvacsoaraosztással, itt most szeretetvendégség keretében testvéri közösség. Az egyház életében mindkét alkalom mindenkor nagyon drága! Ugy-e, elmondhatjuk, hogy hetek, sőt! hónapok óta ez a kettősség határozott meg mindent: reménységet és aggodalmat, hálát és könyörgést. Ez vezette a szülőket, a keresztszülőket és ez töltötte el az egész gyülekezetet, pásztorát és vezetőségét egyaránt. - Ne is becsüljétek le e drága alkalmat, Testvérek!

És ha ott a templomban ma délelőtt meghatódott gyermekarcokon nyugtathattuk is meg tekintetünket és olyan jó volt az ünnepi csendben álmokat álmodni és a jövőt boldog órákkal megrajzolni - a családot is és a gyülekezetét is - melynek záloga éppen ti vagytok, kedves Konfirmandusok, - én mégis úgy érzem s ezért vallom is, hogy ez a nektek drága alkalom egyúttal arra való, hogy az ünnepi órán lássunk, nézzünk, szemlélődjünk, magunkba nézzünk - vagyis arra való, hogy mi, akik valamikor - talán csak néhány röpke évvel ezelőtt vagy talán már nagyon régen, de egyszer mi is ott álltunk a konfirmációs oltár előtt ünnepelőbe öltözötten és megindult szívvel elhangzott ajkunkról a hűség fogadalmát, - most ne csak gyönyörködjünk, hanem számot adjunk, ne csak a múltat merengjünk, hanem a új-

ra hűséget fogadjunk! Mert erre a megújuló hűségre mostanság nagy szükség van. Ugy-e, itt is, ebben a gyülekezetben is úgy van, hogy igen sok emberben - megkonfirmáltban - rendült meg a szív, kialvóban a lélek, nincs reménység, a hitet naponta temérdek gond, aggodás, félelem terheli-emésztí, és szeretetlenség, hűtlenség teszi elviselhetetlenné a mindennapi életet.

A Ti számotokra, ifju Testvéreim utravalónak, a magunk számára, öreg konfirmandusoknak, szülőknek, keresztszülőknek, gyülekezeti vezetőknek csak úgy, mint minden egyháztagnak megerősödésére, a bibliai tanításnak az az ige szolgáljon, melyet Máté evangélista jegyzett fel az 5.rész 13-16.-ig terjedő verseiben: ".....".

Nyíltan kérdezem: van ebben a testvéri közösségben olyan, aki Jézustól ezeket a drága ígéket még eddig soha nem hallotta?...

S ezt azért kérdezem most ilyen nyíltan, mert ennek a kijelentésnek minden ígéje nekünk szol és rolunk szol!

Ezek a szavak ugyanis Jézus szűkebb környezetéhez, a tanítványokhoz szolnak. Nem a sokasághoz, a kíváncsiskodókhoz, az utcanépéhez beszél itt Jézus, hanem egy maréknyi csapattal beszélget, talán éppen annyi személlyel, ahányan mi itt most együtt vagyunk. Őket már megnyerte magának. Ők már tul voltak Jézus ígéjének pusztá kíváncsi hallgatásán. Ők, igen-t mondtak minden szora, amely mesterük ajkáról elröppent... Vagyis ők már tanítványok voltak, amikor ezeket az ígéket ott a hegyi csendben a szívükbe vési és követőinek, tanítványainak megbizatosáról tanítja őket.

De hát mit mond Jézus a tanítványokról, követőiről?... Mit mond Jézus?... Azt, hogy az ő tanítványai ebben a világban so, világosság, hegyen

épített város!

Hogy ők, azok az első tanítványok valóban só, világosság és hegyen épült város voltak, - azt bizonyítják az Ujszövetség későbbi lapjai... Hogy ők valóban betöltötték azt a megbízatást, amire parancsot kaptak, bár álmodni sem mertek volna róla, - annak bizonyosságai az első keresztyén gyülekezetek Ázsiában és Európában egyaránt. Az ő dolguk rendben van. De hogy mit mutat a mi igazoltatásunk, a tiétek kedves gyulai Testvérek és az enyém? - azt nem tudom és nincs is senki emberfia, aki ennek felmérésére vállalkozhatnék... Ugy-e, azt sem tudhatja közülünk senki, hogy milyen lesz annak a négy konfirmandusnak az utja, akik úgy léptek ki az utcára ma délelőtt a templom falai közül, mint a gyülekezet felnőtt tagjai?... Mi csak egyet tehetünk s erre alkalmas ez a mostani együttlét is, azt, hogy egészen Öreá hallgatunk, egészen Neki engedelmeskedünk, az Ő nyomába szegődünk s áldást, erőt, kegyelmet, diadalt tőle kérünk, mert így valóra válhat bennünk is és általunk is a tanítványok megbízatása.-

De hát mit is jelent ez a tanítványi megbízatás, nemcsak a ti számotokra, ifju Testvérek, hanem a gyülekezet tagjainak összességére?... Mindezekelőtt azt, hogy a tanítvány megbízatása - ajándék! Manapság éppen úgy ajándék, mint ahogy ajándék volt az első időben. A Dzentlélek ajándéka! Pünkösöd közelgő ünnepe tanít meg erre újból. Az elhangzott ének is erről tanuskodott. - Más szóval: senki sem kényszerítheti ki a maga számára a tanítványságot! Gyülekezetet, egyházat ma sem lehet csinálni, ámbar ugyanabba a világkorszakba tartozunk bele, mint az első tanítványok. Az emberek különböző indításból összetömörülhetnek egy egyesületbe, mozgalomba, pártba, szakszervezetbe, de gyülekezet-

té nem tudnak válni soha! Ha csak a Szentlélek nem köti egybe őket!! Sok baj, nyomorúság oka volt annak szemelől tévesztése: mi magunkban sohasem vagyunk képesek arra, hogy igazi soja és világossága legyünk ennek a világnak. Mi is ebből a világból valók vagyunk, éppen olyan iztelen és éppen olyan sötét, mint a többi ember. De akiket Krisztus tanítvánnyá hív el, akiket a Lélek az egyházba gyűjt össze, azok ajándékot kapnak onnan felülről, so lesznek a világ izetlen ételében, fény e világ vakhomályában. Krisztus tanítványainak saját arcvonása és verete van.

A keresztyénség pedig nemcsak úgy képzei, hogy neki ilyen sajátos erő és hatalom van a birtokában, amit másutt hiába is keresünk ezen a földön, hanem a valóságban is megvan ez a sajátos tulajdona, különben nem mondta volna Jézus: "ti vagytok a föld soja, ti vagytok a világ világossága!" Hogy ezt nem ismeri el sokszor a világ, az nem változtat semmit az isteni kijelentésen, - viszont közel 2000 eszten-dő története igazolja, hogy a keresztyénség valóban a világ soja és fénye, mert az élő Krisztus teszi azzá!

És hogy ez bennünk, elhívott tanítványokban tudatosává váljék, azért járunk konfirmációi órára, istentiszteletre, bibliaórára, keressék a testvéri beszélgetés és közösség nagy alkalmait, ahol ének és tanítás, hasonlat és kép, ige és szentség csak arról beszél, hogy nekünk micsoda kincsünk van, - hogy mi azzá tudunk lenni, ami senki ezen a földtekén, - hogy mi olyant tudunk mondani, amit senki emberfia ki nem találhat!...

Ugy-e, ez a bizonyosság és öntudat avatta hössé Luthert, tette sziklaszilárdokká a gályarabokat!... Ez a bizonyosság és öntudat vallja ma is, hiszen világkonferenciák tanuskodnak róla Nairobi-

tól Genfig: itt az igazság, ... itt a világosság, ..
itt a megoldás, ... itt az üdvösség, ... itt az é-
let, mert itt - az Isten! Nem mintha mindezt
magunktól szereztük volna, de igenis ajándékba
kaptuk!... Micsoda erőtlen és színtelen lett a
mi keresztyénségünk, hiszen vannak - sok vannak -
olyanok, akik nem mernek hinni abban, hogy van
kincsünk, van so-tartalmunk, van világosságunk!..
Vagy talán nincsen?... Ha nincsen, akkor ez a mi
linnapi összegyülekezésünk is csak pusztá szokás,
kivetni való értelmetlenség és minden meghatottság
bűn!... Ha nincsen, akkor nem vagyunk Krisztus ta-
nitványai, választott nép, ne kereszteljünk, ne
osszunk urvacsorát, számoljunk fel, szüntessünk
meg minden gyülekezeti közösséget - ha nincsen
megbízatusunk!... De i g e n i s v a n m e g -
b i z a t á s u n k, a templomok néma kövei is ar-
rol beszélnek!

Ez a megbízatus pedig ma éppemegy, mint az
első időben - szolgálatot, feladatot, hivatást,
küldetést jelent. Nagyon téved tehát az, aki azt
véli, hogy elég nekem, hogy beírott tagja vagyok a
gyülekezetemnek, - elég nekem az, hogy tudok vala-
mit Krisztusról vagy éppenséggel Istenről! ...Eleg
nekem az, hogy van bibliám, énekeskönyvem, de soha
nem használok... Az, meg egyenesen áldozat, hogy Is-
ten házában látogatója vagyok és a teherhordozás-
ból felhívásra kiveszem a részem. Ezért nekem örök-
élet jár!.. Oh nem! - Ez merő tévedés! Ez a hasz-
not kereső embernek a mentalitása. - Ha idehozott
bennünket a Szentlélek, ha már a Lélek által "é-
lünk" és ajándékai megérintettek, akkor áll a kö-
vetelés is: "Lélek szerint járjunk is!" Mégpedig
nyilvánosan, láthatóan, felismerhetően. A sonak
megbízatusa van: átjárni az egész ételt! - A vilá-
gosságnak hivatása van: áttörni mindenütt a sötét-

séget. A hegyen épült városnak az a feladata, hogy már messziről magára hívja a figyelmet, eligazít a vándoruton.

Más szóval: a tanítványság küldetése. Krisztus embere mozgalmas ember! Nem egyhelyben topogó, önmagába visszahuzodo, hanem dinamikus ember, olyan, aki nem szégyenli, hogy ő kicsoda. A Krisztus népe, gyülekezete nem önmagáért van, nem azért kapta a so erejét, a világosság ajándékát, hogy maga élösködjék rajta. A tanítvány a nem-tanítványért, az egyház a világért van! Nem Istennek és az angyaloknak van szükségük sora, hanem a földnek, ennek az izetlen, nyomorult földnek... Nem kolostorság és remetiség számára kaptunk sugarat, hanem a világ beragyogására!... Nem azért tudunk a Krisztusrol, hogy pincébe bujjunk a tudományunkkal, hanem hogy kiálljunk a hegyre és háztetőkről hirdessük az üdvösség igéjét. A keresztyénség szolgálatra született, mentésre, hódításra, misszióra nem pedig vakondok-életre!

Oh ne mondja senki, hogy ezt ma nem lehet. És ne mentse magát senki azzal, hogy ma nagy a sivatárság, a lelki közöny, hogy ma nem alkalmas erre a pillanatnyi helyzet. Testvéreim! Hát nem ugy van, hogy a so, ize annál jobban érzik, mennél izetlenebb ételbe szorják?... Hát nem ugy van, hogy a világosság annál jobban fénylik, mennél sötétebb helyen villan fel a sugara?... Krisztus tanítványainak annál inkább meg kell mutatkozni, annál inkább nyilvánosságra kell hozni a kincsét, mennél nehezebb adottságok között élünk! Nincs jogunk menekülni és félreállni ebből a bűnös, világol! Ö érette vagyunk. Szét kell morzsolodnunk porrá zuzott soként, csakhogy izünk minden hová eljusson. El kell égnünk, mint a meggyújtott gyertyaszál, csakhogy az igazság fénye minden arcot megvilágítson! És ha

kell, hát látványossággá kell lennünk ebben a világban, csak hogy mindenki felfigyeljen reánk, nem is mireánk, hanem a bennünk munkálkodo Krisztusra!

Nem lehet a hegyen épített várost elrejtetni! Nem lehet! Az emberek látni akarják a jó cselekedeteinket, az Isten szerinti életeteket. És jogosan akarják látni! Hiszen tudod te is, vallom én is, hogy élet, igaz, szép, emberhez méltó és Isten tetszése szerint való élet csak ott van, ahol a szívben él, hat, munkálkodik a szeretet, ahol nem a szemét szemért, fogat fogért elve irányítja a cselekedeteket és formálja a szándékokat...

Élet, igaz, szép, emberhez méltó és Isten tetszése szerint való élet csak ott van, ahol nem számlizott a szelidség, nem szégyen a hűség, nem guny tárgya a bizalom, nem nevetséges naivság a megbocsátás!

Más szóval: forgasd úgy a seprűt, végezd úgy a munkát a hivatalban is, az üzemben is, a földeken is, a pult mögött is, a kórházban is, üzemekben is, hogy az öröm és jó készség mosolyogjon az arcodon. Meglásd, észreveszik az új ízt rajtad.

Légy otthon, a családban szelíd, engedelmes, alázatos, hűséges és megbízható, önfeláldozó és imádkozó lélek. Meglásd, észreveszik az új világgosságot benned.

Légy olyan tagja ennek a gyülekezetnek, hogy mint hegyen épített városra nézhessen rád az egész ország evangélikussága... S ezt azért hangsúlyozom, mert manapság vívódik nemzetünk és hazánk a meglazult munkamorállal, veszélyezteteti az eredményes jó munkát a lazaság és a fegyelmezetlenség, rákfenéje lett egy ország tartopilléreinek a visszajárárafordított táppénz morál, a jövőnk sirját ássa az egyre lazuló szexuális morál, döbbenetes a bűnözés statisztikája... És így tovább.

A képeket nem fokozhatom, - a szavakat nem halmozom, ... a döbbenetes valóságot nem festem tovább, - a tanítás így is, úgy is csak az: Testvérek! Konfirmándusok, ti, akik most konfirmáltatok és ti, akik jóval korábban fogadtatok hűséget, legyetek, ... igen: **l e g y ü n k** valamennyien minden nap újra tanítványokká, legyünk - ki-ki ott, ahol áll - so, fény, hegyen, épített város ebben a világban, hiszen ez a világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését...

Az izetlen sónak - Jézus szerint - az a sorsa, hogy kidobják és eltapossák... Mécseset sem azért gyujtanak, hogy a yéka alá rejtsék.., Halljátok hát újra a parancsszót, Krisztus elhívó szavát, a tanítványi megbízatást: gyertyatartóba azzal a mécsessel, hiszen az emberek látni akarják az Istent dicsőítő jócselekedeteiteket. -

Abbol indultam el, hogy drága nap ez a mai vasárnap a gyulai gyülekezet életében. A konfirmáció is, ez a testvéri közösség is. Drága nekünk, de különösen is drága Istennek, aki egyszülött Fiát adta, hogy közülünk senki el ne vesszen, hanem tanítványa legyen és teremje nap mint nap az Istent dicsőítő jócselekedeteiket már itt és már most, - majd pedig egykor szentől szembe mindöröké.

Bach János Sebestyénnek közi smert az a szokása, hogy minden műve, kompozíciója végére odairt 3 nagybetűt, egy S-t, egy D-t és egy G betűt, rövidítését annak a latin mondatnak, hogy Soli Deo Gloria - magyarul: egyedül Istené a dicsőség!

A kistarcsai temetőben van egy öreg sir. A köbevéssett betűk még világosan olvashatók pedig a halottja már régen elköltözött e világból. A felirat mindössze ennyi: dr.Tibold József községi or-

vos, született 1892-ben, meghalt 1949-ben. A siremléket a jó orvosnak és igaz embernek állította a hálás közönség".

Élsz-e, jársz-e, munkálkods-e ugy, Testvérem, hogy minden cselekedeted Istent dicsőíti s azok, akik veled élnek, melletted vannak hálás szívvel áldják Istent teéretted.

... mert ez a tanítványi megbizatas - számodra is és a számomra is... nemcsak a gyülekezet szük határain belül, hanem a templom küszöbén túl is, ... ott, ahol közülünk ki-ki él és munkálkodik.

K Ö R L E V E L E K .

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától - KISTARCSA

80/2/1963.szám.

"Adjátok azért szeretete-
teknek bizonyosságát!"

II.Kor.6:24.

Nagytiszteletli Lelkész Ur!

Kedves Testvérünk!

Az egyházi esztendő utolsó vasárnapjainak tanítása különös súlyt ad a diakoniai szolgálatnak. És bizony, hogy amiképen a hit nem lehet meg cselekedetek nélkül, azonképen az, egyház sem lehet meg diakonia nélkül. A ránk tartozó munkaterület egyik szolgálati helye a kistarcsai Özvegy Papnék Otthona. Létrejötte és fenntartása az egyház diakoniai szolgálatának bizonyossága. Ez késztet arra, hogy egyszer egy évben felkeressük a gyülekezeteket, vezetőit és hiveit s az apostol szavával elismételjük: "adjátok azért szereteteteknek bizonyosságát!" Ehhez sok drága tapasztalat adja a reménységet is.

Az egymás terhét hordozó szeretet indít arra is, hogy az elmúlt évben élvezett adományokért, a pénzbeli és természetbeni segítségért Otthonunk igazgatótanácsa nevében köszönetet mondjunk azon gyülekezetek, lelkészek és hivek felé, akik szívből hordozták intézményünk szolgálatát. Ezek az adományok tették lehetővé, hogy a nagyon szükséges javítási munkálatokat elkezdhetjük. Kérjük: támogassák Otthonunk fenntartását, szolgálatát akár pénzádománnyal, akár természetbeni juttatással.

Otthonunk ügyét testvéreink és gyülekezetünk áldozatos szeretetébe ajánljuk.

Kistarcsa, 1963. november. Testvéri szíves köszö-
téssel.

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától - Kistarcsa

43/1964.szám.

"Ügyeljünk egymásra, a szeretetre". Zsid.lev. 10:24.

KEDVES PAPNÉ-TESTVÉRÜNK!

Az őszi mindig mozgalmas időszak életünkben. A gyermekes családokban újra kezdődik az iskolai munka... Nem egy fiú vagy leány indul ilyenkor faluról városba tanulmányai folytatására... A kertekben fokozottabb tempóban folyik a termékek betakarítása... A háziasszony gondos előrelátással készülget a téli napokra... Az épületek külső tatarozása, tetők javítása, tüzelő beszerzése, tárolása mind-mind hozzátartozik a ránk köszöntő őszi mozgalmas idejéhez.

Erről a mozgalmas időről tanuskodik Otthonunk élete is. Sárguló leveleken törik meg már a nap fénye. Lassan lekopaszodik a kert... Nagy tüzelőszállítmány vár raktározása... Végéhez közeledik a kazánjavítás... Befejeződött a mandzárt-szobák hőszigetelése, az épület hatalmas tetőzetének teljes javítása... Az éléskamra feltöltése lesz most soron. Hisszük, hogy ami szükséges mindazt kirendeli számunkra az ajándékozó Isten. "Csak ügyeljünk egymásra, a szeretetre" - hangzik felénk is az ige üzenete. Az Otthon hátvédjét jelentő 14 gyülekezet papnéja sok szeretettel és buzgósággal hordozza intézményünk ügyét. Az évről-éyre szokásos szupplikáció eredménye tanuskodik róla. Ez az Otthon azonban az ország valamennyi evangélikus papnéját keresi közös szolgálatra! Így indult el. Erről tanuskodik a múltja. Szükség is lenne erre a jelenben. Nemesak karácsony táján keres minket Is-

ten szolgáló-szeretetre hívó szava. Ügyelnünk kell egymásra mindenkor. Ez a szüntelen figyelem juthatná kifejezésre most, amikor hosszú időre gondolva az éléskanra feltöltése a háziasszonyok gondja. Nekünk is gondunk. A 16 egyházmegye papméi nyújthatnának ebben segítséget akár közösségben, akár külön-külön. Élelmiszer - legyen az burgonya, hagyma, bab, mák, dió, liszt, cukor, gyümölcs, szárasztészta, tojás - kis mennyiségben is, de segítség. A gazdasági udvarban oljaink lakói is táplálékra szorúlnak: buza, árpa, kukorica - mind hasznosítható. Bármilyen küldemény a puszta, rideg anyagnál nekünk többet jelent, mivel az egymás terhet hordozó sziv bizonyossága. Kérjük Papné-testvéreinket, keressék meg Otthonunk felé a bizonyoságtézés alkalmait.

Otthonunk is szeretné Papné-testvéreink felé az egymásra gondolás utját járni. Vendégszobát rendeztünk be vidékről Budapestre utazó papnék elszállásolására. Mindazokat hívjuk és várjuk, akiknek a nagyvárosban ügyes-bajos dolguk akad és szállásraszorúlnak. Otthonunk a Keleti pályaudvar érkezési oldalánál induló gödöllői HÉV vonattal könnyen megközelíthető, mindössze 40 perc az útja, a returjegy /budapesti villamosjeggyel együtt/ csak 5.- Ft. Jó pihenőhelyet, csendet és ellátást is biztosíthatunk. Örülnénk annak, ha Papné-testvéreink igénybevennék ezt a lehetőséget. Megismernék Otthonukat, lakóit, azt a szolgálatot, amelynek valamennyien elkötelezett munkásai vagyunk. Érkezésről előzetes tájékoztatást kérünk, hogy a vendéget a vonatnál várhassuk. Ez az elgondolás és készség kifejezése annak, amire az ige minket is figyelmeztet: "Ügyeljünk egymásra, a szeretetre!"

Isten áldo kegyelme fedezze be életüket, otthonaikat, áldja meg családtagjaikat, a gyülekezetet. A Szentlélek Isten pedig vezessen mindannyi-

unkat azon az úton, amelyre az ige figyelmeztet:
"Ügyeljünk egymásra, a szeretetre".

Az Ur kegyelme legyen Mindnyájukkal!

Kistarcsa, 1964 évi szeptember hó 1-én.

PH. Kende György sk.
lelkész

Az Evangélikus Özvegy Papné Otthonától - Kistarcsa

3/1/1965.szám.

"Az Ur az én pásztorom".
23.zsolt.1.v.

KEDVES PAPNÉ-TESTVÉREK!

Szokásos körlevelünket bocsátjuk útjára. Bekopogtatunk vele minden paplakra. Keressük az evangélikus papné nagy családjának tagjait. Otthonunk mindig szimboluma az evangélikus papné nagy családjának!... És keressük az idézett zsoltáryerssel. Boldog vallomásként hangzott el a zsoltárhoz ajkán a fenti ige. Nemcsak az ő kiváltsága volt az a békeség és öröm, amely megszólal benne. Ez a tapasztalat megszámlálhatatlan sokak kincse. Igaz ez az egyes ember életében és igaz ez a közösségi életben... Otthonunk élete is ezt erősíti.

Erre a pásztoroló szeretetre emlékeztette Otthonunk 19 lakóját az a tény, hogy intézményünk legrégebbi lakója: S á n t h a Ilonka néni ez év júliusában élhette meg 90.születésnapját. Ünnepi alkalom volt számunkra ez az évforduló. Vendégek, barátok, családtagok, régi jó ismerősök voltak együtt azon a kedves szerda délutánon. Sokan szorongtunk a közös ebédlőben. Ilonka néni életén át Otthonunk élete is megelevenedett, hiszen 31 éve lakója intézményünknek, aki a szép napokban is és a próbás időkben is mindig megelégedett volt. Ezen a családi együtt emlékezhettünk személyekre, drága életekre, akiknek a felelőssége, szeretete, áldozatkészsége és hűsége öltött testet Otthonunkban. S ami az emlékek gazdag világát összefogta az éppen ez a pásztoroló szeretet volt.

Az idei év kiemelkedő eseményei közé tar-

tozik több kirándulás. Régóta terveztük már, hogy közös kirándulásra visszük az Otthon lakói közül a vállalkozókat, valamint az önkéntes és hivatásos munkásokat. Volt egy rövidebb út Budapestre. Megtekintették az új Erzsébet-hidat, a Margit-szigetet, megpihentek a Jánoshegyen és gyönyörködhetek Budapest szépségében a Gellérthegyről. - A másik út hosszabb volt, a Mátrába vezetett. Ez teljes egynapos kirándulást jelentett. Pihenőt a mátrai egyházi üdülőkben élvezhettünk.

Mindig nagy örömet jelentenek a látogatók. Hivunk is mindenkit a nagy család tagjai közül. Nemcsak az idősebbeket, hanem a fiatalokat, az egyeseket és a gyülekezeteket is. Kedves volt néhány budapesti papné látogatása, akik gyermekeiket is magukkal hozták... És nagyon jó volt a dunántúli diákoniai lelkészekkel együttlenni.

Hálásan emlékezünk az egymás terhére hordozó szeretet bizonyosságairól. Legyen az virágmag, élelmiszer vagy üdvözlő levél, pénz vagy természetbeni adomány - nekünk mind a pásztoroló szeretetről támaszkodik. Köszönünk minden velünk való törődést, szolgálatunkért való imádságot, kicsinyen való hűséget, odaadó sáfárságot egyeseknek, közösségeknek, kicsiny gyülekezeteknek, nagy egyházközségeknek!

Amikor a jövődöt nézzük, feladatainkat, szolgálatunkat mérlegeljük, arra a Pásztorra tekintünk, Aki eddig is hordozott, védett, áldott és szeretett. S amikor Otthonunkat szeretetükbe ajánljuk, azt kérjük: lehessünk mindannyian mindenkor bizonyosságai annak a zsolttáros vallomásnak: "Az Ur az én Pásztorom!"

Isten áldo kegyelme fedezze be életüket, otthonaikat, áldja meg családtagjaikat, a gyülekezeteket. - Az Ur kegyelme legyen Mindnyájukkal!

Kistarcsa, 1965. november 10. Kendei György sk.

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától - Kistarcsa

3/1/1966.szám.

"Ajtak hálát az Urnak".
Ezs.kve 12:4.v.

KEDVES PAPNÉ-TESTVÉREK!

Otthonunkban egészen szokatlan kép fogadja a látogatót: halomba rakott állványozolétrák, pallok, homok, soder, mész, stb. - mindmegannyi jele annak, hogy 9 héten át renoválás folyt. Új köntöst kapott Otthonunk. Nagyon szükséges volt ez a megifjítás, hiszen a régi vakolatot már sok helyen kikezdte az idő. Az állványozolétrák leszerelésével azonban a szorgos munkának még nincs vége. Az elvonulásra készülődő kőművesek mellett asztalos, liveges, lakatos tevékenykedik az épületben, hiszen az ablakok és ajtók mind-mind rászorulnak az általános karbantartásra. S ha ők végeztek munkájukkal, átadják helyüket a festőknek és mázolóknak. Valanennyiük közös munkája szükséges ahhoz, hogy a nagy épület ne csak kívülről, hanem egy kissé belülről is jó állapotba kerüljön. Így vált Otthonunk nyüzsgő hangyabollyá. Természetes, hogy ez a zajos, nem egyszer sok piszokkal, sőt kellemetlenséggel járó munka kizökkenti az életet a maga megszokott kereteiből. Még 2-3 hét és elcsendesedik a szokatlan zaj, elvonulnak mind a mesterek és megújított Otthonunkban folyhat a csendes közös élet tovább. Ismét gazdagabb lett az életünk hálaadásra!

Az Otthon felavatásának éppen 35 éves évfordulójára történik mindez. Ez év november 25-én lesz ugyanis 35 éve annak, hogy az evangélikus papnék országos összefogásából a Kistarcsán létesült EVANGÉLIKUS ÖZVEGY PAPNÉK OTTHONA bensőséges ünnep keretében megkezdte szolgálatát. Kezdetől fogva özvegy papnék

és egyedül maradt idős nőtestvérek nyertek benne elhelyezést... Kezdetől fogva a papnők és gyülekezetek közös szeretetszolgálatának volt csendes munkahelye ez a Budapest határánál létesült intézmény. Ma is így van. Papnők és gyülekezetek hordozzák áldozatos szeretettel az Otthon 20 idős gondozottját.

Az évforduló mellett nem is mehetünk el szó nélkül. Közös hálaadásra hívjuk mindazokat, akiknek szeretete, imádsága, áldozatkészsége beleműt az Otthon épületébe, szolgálatába és életébe. Isten iránti hálaadásunkban emlékeznünk kell azokra is, akik 35 évvel ezelőtt engedelmes eszközök voltak az elhívó Ur kezében a közös feladat vállalására. Példájuk kell, hogy világítson!

A közös hálaadásban gondolunk azokra a testvérszivekre is, akiknek szeretete ezt a jelentős és halaszthatatlan renoválási munkát lehetővé tette. Segítőkészségük az egymás terhére hordozó szeretet drága bizonyossága. A feladatból azonban még megoldásra vár jó néhány probléma. Ehhez kérjük a papnők és gyülekezetek segítő szolgálatát.

S amikor közös hálaadásra, együltörvendezésre hívjuk Papnő testvéreinket, egyházunk sok gyülekezetét, hálás szívvvel emlékezünk azokra, akik ma is hordozzák intézményünk ügyét, részt kérnek szolgálatából hónapról-honapra és esztendőről-esztendőre történő megenlékezésükkel. Minden adományért, örömszerzésért Istené legyen a dicsőség.

Azzal a reménnyel küldjük levelünket Papnő testvéreinknek, hogy a rövid beszámolon túlmenően közösen áldhatjuk Istenünket és kérhetjük az Egyház Urát arra, hogy amit 35 évvel ezelőtt nekünk ajánlékozott és eddig megtartott - áldja meg naponként megújuló kegyelmével további szolgálatra.

Papnő-testvéreink életét, szeretteit, otthon-

nát, szolgálatát és a gyülekezetet Isten oltalmá-
ba ajánlva

testvéri szívvvel köszönjük.

Kistarcsa, 1966. november hó.

id.Kendeh György sk.
lelkész

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától - Kistarcsa

3/2/1967.szám.

"Áldjad én lelkem az Urat!"
103.zsolt.1.v.

KEDVES PAPNÉ-TESTVÉREK!

Az idézett rövid ige a közismert zsoltárversek közé tartozik. Mostanság, az ebéd után tartott közös áhitatainkon a Zsoltárok könyvét olvassuk folyamatosan s így gyakran keres bennünket a felhívás: "Áldjad én lelkem az Urat!"... Az is bizonyos, hogy nem ok nélkül keres. Nagyon feledékeny emberek vagyunk. Ezért erre a figyelmeztetésre szüntelenül szükségünk van. Általános tapasztalat: hamar megfeledkezünk arról, hogy áldjuk Istent minden jótéteményéért. - A terített asztal mindenkor jó bizonyág arról, hogy Isten mennyi hűséggel és gondoskodással hordozza mindennapi életünket. Csak észre kell vennünk, meg kell látnunk. Isten szerető gondoskodása sohasem a rendkívüli és nagy ajándékokban tükröződik, hanem mindenekelőtt a naponként kijáró, megszórt, fel nem becsült javaiban jut kinek-kinek osztályos részül. A kicsiny gyermeknek csakugy, mint az öregnek, az egészségesnek éppen ugy, mint a betegnek. Ilyen eléggé meg nem becsült adomány a kenyér, az étel, a ruházat, az otthon, stb.... mindaz, ami életünk fenntartásához elengedhetetlenül szükséges. Ha az ebéd után tartott közös áhitatainknak nem is lenne más jelentősége csak éppen az, hogy elvezet a naponkénti hálaadásra, már is felbecsülhetetlen kincssel ajándékozza meg életünket!... Csak a hálás szív lehet boldog szív!... Így lesz hálás szívünk boldog vallomása a zsoltáros ige: "Áldjad én lelkem az Urat!"...

Éppen egy esztendeje fejeződött be Otthonunk removálasa. Éppen egy éve annak, hogy örvendező hálaadásra gyűltünk össze kápolnáunkban. Az eltelt rövid idő tapasztalatai a megújított intézményben ugyancsak hálaára indítanak. A szabad mozgást nyújtó nyári időben még jobban élvezhetjük megcsinosított Otthonunkat s nemcsak mi magunk gyönyörködünk benne, hanem vendégeink és látogatóink is velünk örvendeznek. Áldjuk Istent hozzánk való jóságáért!

Otthonunk szolgálatát szívélyesen hordozó papné közössége mintha erősödnék. Míg 1965-ben összesen 126 papné hordozta valamilyen formában intézményünk ügyét, addig 1966-ban összesen 158-an /a déli egyházközségtől 80-an, az északi egyházközségtől 78-an/ voltak segítségünkre támogató szeretetükkel! Áldjuk ezért is Istent!... És hányan lesznek 1967-ben?... Otthon-lakóink növekvő száma nemcsak több munkát, hanem még nagyobb felelősséget is helyez ránk. Jelenleg 21 gondozottunk van, akik közül 6 özvegypapné és 7 paplány, Az érdeklődés, a felvételleket kérők pedig állandóan sokasodnak.

Otthonunk elnyitott énekeskönyveit 19 papné megértő áldozatvállalásával új könyvekkel cserélhetjük ki. Az a vágyunk, hogy ezeknek a szép és jó nagybetűs énekeskönyveknek a használatával is áldjuk Istent azért a hiséges és szerető gondoskodásért, amivel hordozza intézményünk szolgálatát napról napra, esztendőről-esztendőre.

A hála szív szeretetével mondunk köszönetet mindazoknak, akik az egymás terhére szívesen és örömmel hordozó lélekkel vették magukra Otthonunk szolgálatát s juttatták el segítségüket intézményünkhöz. Pénzadományok, szeretetsomagok készítenek erre a hálaadásra!

A hívogatás szavát is elmondjuk minden Papné-testvérünk felé: Jöjjenek, keressék fel, lá-

togassák meg intézményünket. Otthonunk a papnék Otthona, a papnék közös diakoniai szolgálatával 36 évvel ezelőtt létesült!

Ádvent küszöbén, utban karácsony felé Papné-testvérink életét, szeretteit, otthonát, szolgálatát és a gyülekezetet Isten oltalmába ajánlva testvéri szívvvel köszöntjük.

Kistarcsa, 1967.dec.3. ádvent 1.vas.

id.Kendeh György sk.
lelkész

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthona - Kistarcsa.

3/4/1968.szám.

Szolgálatok az Urnak ör-
vendezéssel" 100.Zsolt.2.

KEDVES PAPNÉ-TESTVÉREK!

Amikor 37 évvel ezelőtt - 1931.november hó 25.-én - Otthonunk felavatása megtörtént, a fenti zsoltárvers öltött testet a papnék országos diakoniai munkájában. Ma már mind kevesebb azoknak a száma, akik ebben az örvendő szolgálatban résztvettek és arra visszaemlékezhetnek. Egy nyomtatásban megjelent kis füzet azonban színes beszámolójával tanúsítja azt az egyházunk egészét felölelő megmozdulást, amelynek drága gyümölcse volt az intézmény megvalósulása. Kis és nagy gyülekezetek papnéi buzgon fáradoztak abban, hogy a nagányos, özvegypapné ügyét és életét, felkaroló Otthon terve valora váljék. Az ünnepi orával nem zárul le az egymás terhét hordozó szolgálatnak az utja, sőt az épület belső átalakítása, majd az Otthon-lakok fogadása, elhelyezése, a mindennapi élet kialakítása és az intézmény fenntartása nagyon sok hűséges szolgálatot kívánt. A szomszédos gyülekezetek mellett minden egyházközségből részt kértek az örömszerző szolgálatból. Ezzel a közös és tervszerű szolgálattal olyan Otthon valósult meg, amely betöltheti hivatását azok felé, akik rászorúlnak a hordozó szeretet szolgálatára. A gondozottak létszáma időnként változott. Ma minden szobánk benépesült. 22 Otthon-lakunk van, akik közül 6 özvegypapné, 6 paplány és 2 volt gyülekezeti munkás, - a felvételiüket kérők száma azonban nem csökken. A gondozottak legtöbbje

80. évnél idősebb, a legidősebb 90. esztendejében, jár, s van egy asszony-testvérünk, aki már 19 év óta lakója intézményünknek. Nagy segítség számunkra a rendszeres orvosi-ellátás. A "doktorbácsi" hetenként keresi fel Otthonunkat, tart rendelést a gyengélkedőknek, vizsgálja "öregjeinket", figyelemmel kíséri egészségi állapotukat, tanácsol, receptet ír, s ha szükséges nap-nap után, beállít hozzánk, hogy kezelje, segítse a rászorulókat. A súlyosabb betegeket vagy a kivizsgálásra szorulókat az, illetékes budapesti kórházba szállítják s ott gyógyítgatják őket. Van időszak, amikor elég gyakran áll meg Otthonunk kapuja előtt a fehér mentőkocsi.

Mindig nagy öröm Otthonunkban, ha látogató érkezik. Jönnek családtagok, rokonok, ismerősök, és az sem egészen ritka, ha egy-egy papné vagy gyülekezeti tag kopogtat ajtonkon. -

Az Otthon közösségi életében mindig drága alkalom a vasárnapi gyülekezeti istentisztelet és a péntek délutáni gyülekezeti biblióra. A helyi fiokgyülekezettel való közösségünket ápolják és mélyítik az adventi és böjti áhítatok alkalmai. Az épületen belül kialakított kis templomot könnyen felkereshetik a gondozottak és a hideg téli időben is kellemes meleget biztosít a központi fűtés. Ez év januárjában D. Dr. Ottlyk Ernő püspök ur látogatta meg Otthonunkat és végzett istentiszteleti szolgálatot, februárban pedig szép egyházzenei áhítattal szolgált Trajtler Gábor lelkész-organaművész.

Intézményünk életében sem ismeretlenek a háztartási problémák. Az évi 230-250.000.- Ft-s keret hién tükrözi a méreteket. Gondozottaink hozzájárulása mellett nagy szükségünk van a segítő szeretet szolgálatára. A kijelölt 14 gyülekezet hiúságosan hordozza évről-évre intézményünket. Egyéni adakozók és gyülekezetek adománya mellett sok há-

lával gondolunk Pappé-testvéreinkre, akik közül 1967 évben 171-en juttatták el, pénzben, természetbeni adomány formájában hordozó szeretetüket. Istené legyen minden dicsőség a megtapasztalt hűségért és gondoskodásért!

Otthonunkat az ország evangélikus papnéinak közös szolgálata hívta életre és tartotta meg mindmáig. Erre a közös szolgálatra hívjuk és kérjük most is Mindannyiukat.

Advent küszöbéhez érkezünk, az örömszerző karácsony ünnepére készülődünk... Pappé-testvérünk életét, szereteteit, otthonát, szolgálatát és a gyülekezetet Isten áldó kegyelmébe ajánlva

testvéri szívvvel köszöntjük.

Kistarcsa, 1968 évi november hó 15-én.

id. Kende György sk.
lelkész

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától - Kistarcsa

3/2/1969.szám.

"Mindeddig megsegített
minket az Ur!" I.Sám.7:12.

KEDVES PAPNÉ-TESTVÉREK!

Gyakorta elismételt vallomás ez az őszövet-ségi ige. Először Sámuel ajkán hangzott el. Nem titkon, hanem népe előtt, akkor, amikor nagyon is nyilvánvalóvá vált életutjukon az Isten kegyelme. Nagy események árjában, esztendők fordulóján, határkövek mellett szívesen vesszük mi is ajkunkra ezt a bizonyágtételt. Most, amikor az egyházi esztendő végéhez közeledünk, számadásra kényszerülünk. Szükséges ez a visszapillantás! Hadd legyen nyilvánvalóvá az Isten kegyelme! Ne sikkadjanak el a bizonyágok, hiszen erőforrások a vándoruton. - Otthonunk életében ez az esztendő jelentős határkövet jelent. 40 évvel ezelőtt vásárolták meg a papnék ezt a hajlékot s láttak hozzá az épület belső átalakításához. Otthonunk 40 esztendő szolgálatra tekinthet vissza. Ki tudja felmérni a megtett utat?... Ki tudja számbavenni ennek a szolgálatnak rejtett és nyilvánvaló gyümölcseit?... Sokak hálás vallomásaként vehetjük ajkunkra az ígét: "mindeddig megsegített minket az Ur!" De el kell ismételnünk a mának papnéi számára az elkötelező örökséget: Otthonunkat 40 évvel ezelőtt a papnék egymás terhét hordozó szeretete hívta életre. Az evangélikus papnék evangéliumi testvéri közösségének nem pusztán szimboluma ez a kívülről-belülről megújított intézmény, hanem az állandó feladatról, a közös felelősségről, az összekapcsoló munkáról is kell hogy tanuskodjék.

A 40 határköve mellett erre emlékezni és ebben a testvéri szolgálatban megerősödni nagyon szükséges. Hiszen 22 Otthon-lakunk van, akik között 6 özvegy-papné, 7 paplány és 2 volt gyülekezeti munkás található. És ha arra is gondolunk, hogy jelenleg 3 özvegy-papné várja az Otthonunkba való beköltözés lehetőségét, - a jövedő szolgálata világos, az egymás terhére hordozó papnék szeretetszolgálatára nagy szükség van.

Különösen is kedves esemény volt ebben az évben 2 gyülekezetnek Otthonunkban tett látogatása. Nem pusztán az ismerkedés lelke vezette őket a nagy uton - hiszen messziről jöttek! - hanem az emlékező, hálás szeretet, amit kifejezésre akartak juttatni az Otthonunkban lakó 2 özvegy-papné iránt. Csodálatos gyümölcse van az ilyen bővülködő szeretetnek! Esztendő végén, amikor visszatekintünk és számbavesszük a megtett utat, a cselekedeteket éppen úgy, mint a mulasztásokat, nagyon ránk tör a nyomasztó valóság: több időt, nagyobb teret kellett volna biztosítsunk egymás terhére hordozására, a szeretet szolgálatára.

Hálásan gondolunk mindazokra, akik Otthonunk közegyházi szeretetszolgálatában részt kértek. Hordozták imádságban, munkával, adománnyal. Küldtek süteménycsomagot, fonottkalácsot, gyümölcsöt, konyhára való élelmiszert, jószágnak való takarmányt, postáztak pénzt, néhányan havi megajánlással juttatták kifejezésre együttl munkálkodásukat. Segitettek a hordozásban, papnék, kis és nagy gyülekezetek, önkéntes diakoniai munkások rendszeres szolgálattal. Csinosodnak a szobák, gondozott a ház tája, megoldodnak a problémák... Mind nért Istené legyen a dicsőség és a hálaadás!

Ebbe a szolgáló papnék közösségébe hívjuk az ifju-papnékat. Hívjuk ismerkedésre, látogatásra,

felelős szeretetszolgálatra. A papnők mindenkor "több műszakos" szolgálatban álltak s ebben helye volt a sajátos elhivatásnak. Ennek bizonyossága az immár 40 éves PAPNEK OTTHONA! Erre a közös testvéri szolgálatra hívjuk és kérjük egyházunk papnőit, kedves Mindnyájukat!

Papné-testvérünk életét, szereteteit, otthonát, szolgálatát és a gyülekezetet Isten áldo kegyelmébe ajánlva

testvéri szívvvel köszöntjük.

Kistarcsa, 1969. november 23-án.

id. Kende György sk.

lelkész

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától - Kistarcsa

3/3/1972.szám.

"Mindemben hálákat adjatok"

I.Thes. 5:18.

KEDVES PAPNÉ-TESTVÉREK!

Otthonunk ablakaiból megnőtt a kilátás. Egészen lombját hullatta az épületet környező vadgesztenye, meg az akác. Világosabbak lettek a szobák is. Az őszi idő hozza ezt mindig magával. Ez csak annak jele, hogy év vége felé járunk. És valóban, mire e sorok kézbe kerülnek, az egyházi esztendő utolsó napjai virradnak mireánk. Az esztendő vége pedig számadásra készítet. Jo és szükséges a számadás. Az egyes embernek is, meg a közösségnek is. Otthonunknak is. Otthonunk életében ez a számadás mindig azzal jár, hogy meggyitja a láthatárt. Világossá teszi Istenünk gondoskodo szeretetét. Az aggodalmaskodás, a gond, a töprengés levelei lehullanak és, látjuk: milyen, nagy és gazdag volt ismét az a napról-napra hordozo szeretet! Az apostol intelme szerint cselekszünk: "mindemben hálákat adunk!" Istent áldjuk és magasztaljuk azért a megújulo kegyelemért, amelynek sok és drága bizonyosága vesz körül!

E körlevél útján most sokakhoz fordulunk. Erre indit a megenlékező hálás szeretet. Keressük azokat, akik résztvettek az egymás terhét hordozo szolgálatban. Gondolunk papnékra, barátokra, hitestvérekre, gondolunk kis és nagy gyülekezetekre, akik különböző adományaikkal szolgáltak. A beérkezett csomagok mind-mind a szeretet követői voltak. Nemesak az értékes tartalmuk, hanem a csomagolás módja is sok-sok figyelemről tanuskodtak. Er-

kezett Petöfi Sándor összes költeményeinek kétkötetes kiadása s mellékelve hozzá Petöfi keresztelési anyakönyvi kivonata annak bizonyságául, hogy a nagy költőt 1823 január 1-én a kiskörösi gyülekezetben keresztelték. Egyesektől és gyülekezetektől érkezett természetbeni adomány. Erkeztek pénzküldemények: a papnéktól, személyektől, a hátvéd-gyülekezetektől és a támogató gyülekezetektől, Gondozotaink befizetései mellett ez a szolgáló szeretet biztosítja évről-évre a költségvetési előirányzathoz a hiányzó fedezetet. Köszönjük a szolgáló-szeretetet!

Az Őszi időszak Otthonunk életében is a begyűjtés ideje. Most folyik a szokásos szupplikáció.. Es érkeznek az adományok, szállítjuk a terményeket, telik a kamra, feltöltődik a raktár. Mérleget még hozzávetőlegesen sem készíthetünk. Ami azonban szemünk elé tárul, amit nap mint nap számba kell vegyünk, - az mindenben hálaadásra késztet.

Örömmel adunk hírt arról, hogy Otthonunk új igazgatótanácsában a papnék képviselője is kinevezést nyert, Keve Lajosné iklandi papné kapott megbízást és vállalt szolgálatot a PAPNÉK OTTHONA vezető testületében. - És arról is örömmel adunk hírt, hogy az Országos Egyház Vezetősége Otthonunk munkájának megsegítésére átadta az Országos Egyház szolgálatában állt mikrobuszt. A gépkocsi már most ellátja a szállításokat és hasznos segítő lesz az Otthon és a gyülekezetek közötti szeretetszolgálat elmélyítésében.

Az elkövetkezendő esztendő feladataiból megemlítjük, hogy felújításra vár a 103 méter hosszú utcai kerítés drothálózata és nagyon kívánatos az ételhordo-lift beépítése, hogy ne kelljen tálcán kézben fel- és lehordani - a szuterénben levő konyhából az emeletre - ételt és edényt.

Felhívjuk figyelmüket Otthonunk postai irá-

nyitászámára. Címünk tehát: 2143 KISTARCSA.

Otthonunk közegyházi szolgálatát szeretetébe ajánljuk és Pámé-testvérünk életét, szereteteit Istenünk oltalmába helyezve szeretettel köszöntjük.

Az Ur kegyelme legyen Mindannyiunkkal!
Kistarcsa, 1972. november hó.

id. Kende György sk.
az Otthon vezetője.

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától - Kistarcsa

3/3/1973.szám.

"Az Isten szeretet!"

I.Ján.lev.4:16.

NAGYTISZTELETŰ ASSZONY!

Kedves Papné-testvérünk!

Ádventi idő köszöntött ismét ránk. Ez mindig az ünnepre készülődés ideje. Így van ez a kis családi otthonokban és így van ez a mi kistarcsai Otthonunkban is. Ez a készülődés csak megeleveníti a Zsidókhoz írott levél 10.részének 24.versében olyasható igét: "Ügyeljünk egymásra, a szeretetre és a jó cselekedetekre való felbuzdulás végett!"

Ez az ige vezette az evangélikus papnékat, amikor 1929 őszén megvásárolták az OTTHON épületét és fokozatosan valora váltották azt a régóta melegengetett tervüket, hogy helyet készítsenek magányos öregek számára. És hogy ez az egymásra ügyelés, a szeretetre és jócselekedetekre való felbuzdulás meg ne lankadjon évről-évre küldjük levelünket Papné-testvéreinkhez. Erre indít, kötelez az a tény, hogy a papnék közös szolgálata hozta létre az OTTHON-t és hordozzák évről-évre szeretetükkel. Az elmúlt évben 16.144.- Ft volt a dományaik összege. - És írjuk e levelet sokak kérésére is, mert - megítélésük szerint - tartozunk egy rövid, beszámolóval, tájékoztatóval az OTTHON-ról, munkájáról, életéről, örömeiről és gondjairól. - Az OTTHONBAN folyó szeretetszolgálat jelenleg 22 személy életét hordozza. - Van közöttük 6 lelkészözvegy, 5 paplány, 3 volt egyházi munkás és 8 gyülekezeti tag, valamennyien nők s a legidősebb 94 esztendő. - Ebben a szolgáló szeretetben buzgokolnak a fenntartó gyüle-

kezetek, számszerint 18-an.- Ebbe a szolgáló közösségbe tartoznak az önkéntes adományt felkínált személyek és szép számban gyülekezetek az ország minden vidékéről. A szolgáló szeretetnek ez az összefo-
fomodása, nyújtja a 350.000.- Ft-s évi szükségletnek a hiányzó fedezetét. S ebből a fedezetből még olykor-olykor arra is jut, hogy egy-egy lépést tegyünk a modernizálás útján s ezzel könnyítsünk a munka terhén. Ez évben 80 méter hosszú utcai drotfonatos kerítést ujithattunk fel s nyert ezzel védelmet a házunk tája. - A beruházási tervek között első helyen szerepel az ételhordo-lift beépítése. Nagyon fáradságos a szuterénben levő konyhából felhordeni földszintre és emeletre az edényeket meg az ételt. Ezt a nehéz helyzetet kellene mielőbb megkönnyíteni.

Az OTTHON csendes életét színes események élénkítik. Ilyen esemény minden látogatás. Jönnek a rokonok, barátok, ismerősök, gyülekezetek asszonyai, konfirmandusok, kíséző- és vendég-igehirdetők, s ők valamennyien követői az egymásra, ügyelő, az egymást hordozó szeretetnek.- Nagyon jó munkatárs a "KATA", a VW-mikrobusz. Építési és mélyítési kirándulások lebonyolításával Otthonunk és a fenntartó gyülekezetek közötti kapcsolatot, - magára vállal sok-sok terhet és szorgos néhecske módjára gyűjtögeti a szeretetek bizonyosságait.

A bővülő kegyelem eltölti nap mint nap örömmel a szívünket és naponként ujul a mi hálaadásunk is: mindazért, amivel hordozza Isten az életünket, - és mindazokért, akik drága eszközök szeretetre és jöcselekedetekre az Isten kezében... Így gondolunk a papnákra, gyülekezetekre, hivekre, barátokra, szívből szolgáló életetekre... Így kérjük Isten áldását, a szolgáló szeretetre és a jó cselekedetekre való felbuzdulásra!

Papné-testvérünk életét, szeretteit, otthonát,
a gyülekezetet Isten oltalmába helyezve, - Ottho-
nunk - a PARNÉK OTTHONA - szolgálatát szeretetébe
ajánlom.

Szeretettel köszönti

2143 Kistarcsa, 1973 évi december 15-én

id. Kende György sk.
lelkész

Az Evangélikus Özvegy Pappnék Otthonától - Kistarcsa

3/4/1974.szám.

"Gyámolítsátok az erő-
teleneket!"

I.Thes. 5:14.

NAGYTISZTELETŰ ASSZONY!
Kedves Pappné-testvérünk!

"Az Evangélikus Özvegy Pappnék kistarcsai Otthonának története" c. füzetet lapozgatom. Intézményünk szomszédságában élő egyik ismerősünk adta. Költözködésük közben került kézbe. A füzetet borítolapján Otthonunk fényképe díszíti, majd 7 lapon a "régimódi" yaloraválásának története. Végül pedig az adományozók hosszú-hosszú sorban, köztük személyek és gyülekezetek.

Nagyon megfogytak már azoknak a papnéknak a száma, akiknek a neve és szolgálata beleszáradt az OTTHON magvalóságának a történetébe. Elköltöztek közülük már sokan. A helyükbe lépő új papnéknak emelen ki a kisfüzet maradandó mondanivalóját.

Éppen 45 évvel ezelőtt - 1929.áprilisában - vásárolták meg a papnék az épületet. Vételára 13.500 pengő volt, amit kölcsönből fizettek ki. Az épületen belül átalakításokra volt szükség, sok nehézség terhelte a dolgok szép rendben való haladását. Így érthető az a nagy öröm, amelyről a kisfüzet első gondolatai tanuskodnak. Ez olvasható: "Akkor e kedves hajlék küszöbét ma léptétek át először, oldjátok le saruitokat, hogy minden, ami az élet mehez küzdelmében, létért való harcában reátok tapadt, kívül maradjon!... Ide csak a szíveteket hozzatok el, azt a szívet, melyet a mi Megváltó Urunk és Jé-

zusunk parancsa tölt be: "Szeresd a te felebarátodat, mint tennagadat". Testvérem! ha ezzel az érzelmmel jöttél, akkor fogd meg a többi testvéred kezét, - szálljon együtt a mi hálaink a mennyei édes Atyához azért a nagy kegyelemért, hogy ezt az örömlanepet megéraink engedte"...

Bizonyos, hogy 45 év alatt nagyon sok hálaimádság szállt a mennyei Atyához az Otthonért és az Otthonból. Most sincs másként. Az egymás terhét hordozó szivek bizonyosságai vesznek körül. Az erőtelenekeket gyámolító szeretet érkezik hozzánk a legkülönbélebb adományokban - van köztük sütemény, gyümölcs, ruhanemű, könyv, élelmiszer, - és érkezik nemcsak egyes személyektől, papméktől, hanem gyülekezetektől is évről-évre 45 esztendőn át megszakitás nélkül! Hát ne legyen tele a szívünk hálával?... Ne dicsőítsük a mennyei Atyát?... Ne mondjunk őszinte köszönetet a hozzánk érkező adományért?... Ez a levél nagyon szerény eszköz arra, hogy tolmácsolja Otthonunk köszönetét mindazok felé, akik gondolnak szolgálatunkra és támogatják közegyházi intézményünk munkáját. Kérem, fogadják el így szeretetükért, a nekünk erőforrást jelentő gyámolításért köszönetünket!

Otthonunk belső életét színesíti minden látogató, Különös örömet jelentenek a gyermekek és a fenntartó gyülekezetek asszonyainak csoportos megjelenése. Ez évben 4 haláleset figyelmeztetett arra, hogy valamennyien utban levő vándorok vagyunk. Hazament - többek között - Kaposi Sáríkanéni, Otthonunk legidősebb tagja, 92 éves korában (22 évet lakott Otthonunkban), és elkísértük Perl Jánosné lelkészözvegyet a keszöhidegkuti temetőbe. Minden alkalommal megelevenedett az apostoli figyelmeztetés: "Amíg időnk van, cselekedjünk jót"...

Épületünk karbantartása, házuk-tája minduntalan foglalkoztat. Rendbehozathattuk a nagy raktárhe-

lyiséget, Otthonunk épülete elé fákat telepíthetünk és megvalosulás felé halad az ételhordolift.

Mire eljut e rövidke levél papméminkhoz már adventi idő előtt állunk valamennyien és örömszerző készülődés vágya tölti el a sziveket. Ebben az igaz törekvésükben gondoljanak öregjeinkre, a rák bizotakra, az OTTHON szolgálatára, hiszen intézményünk az EVANGÉLIKUS PAPNEK OTTHONA! A "régi álom" valoraválása most is folyik. Sziveket keres, szolgáló szeretetet, hogy "gyámolithassuk az eröteleneket!"

Eletét, szeretteit, munkáját Isten oltalmába ajánlva Otthonunk üdvözetét tolmácsolom és szeretettel köszöntöm.

2143 Kistarcsa, 1974 évi november hó.

id.Kendeh György sk.
lelkész

Az Evangélikus Özvegy Pannék Otthonától - Kistarcsa

ad 3/3/1977.szám.

"Szeretettel szolgáljatok
egymásnak!" Gal.lev.5:13.

KEDVES PANNÉ-TESTVÉREK!

Az őszi idő köszöntött ránk. Otthonunk kertjében is lekopaszodtak a fák, szinét veszítette a virág s az élet beszorult a falak közé. A napsütéses órák ugyan még sétára hívogatják gondozottainkat, de a vállalkozók száma csekély. És ez nem is különös, hiszen magas életkorúak. A 20 gondozott között 5-en vannak 90 év fölött, akiknek már nem egyszer nehéz a mozgás és probléma a lépcsőn való közlekedés. A mindennapi élet azonban megy tovább és csukott ablakok mögött most jelentős helyet kap az emlékezés. Emlékezés az elmúlt nyárra, a tovatűnő évre, az eseményekre, feledhetetlen órákra, örömteli találkozásokra.

Nemcsak gondozottaink emlékeznek, hanem emlékezik Otthonunk is. Hálás szívvel emlékezik arra a szeretetre, amely intézményünk szolgálatát magára vette, elmélyítette, gazdagította! Felsorolhatatlan a sok drága emlék. - Hálásan emlékezünk egyházunk papnéira, akik gazdag, áldozatos szeretettel hordozták Otthonunk közegyházi diakoniai szolgálatát. Levelek és személyes látogatásaik, pénz- és természetbeni adományaik voltak feledhetetlen bizonyosságai szeretetszolgálatunknak. - Hálásan emlékezik Otthonunk a bájti, és adventi áhitatok szolgálóira, a teológiai nőhallgatók ismételt diakoniai munkájáram a látogató gyülekezeti asszonyokra, konfirmandusokra, a már megkonfirmált lányok nyári találkozására. - És a hálás szívü megemlékezésben ott vannak a gyülekezetek, az Otthonunk közelében élők csakugy, mint a tőlünk távolabb fekvők, köztük kicsik

és, nagyok, a városiak és a falusiak, a szórványok és fiókegyházak, mindazok, akik áldozatos szeretettel kérték részt Otthonunk szolgálatából. Isten iránti hálával van tele a szívünk a megtapasztalt egymásnak szolgáló szeretetért!

Azonban emlékezésünkben nemcsak az elmuló esztendő elevenedik fel, hanem a csendes szolgálatnak az a hosszú útja is, amely visszavezet messze a múltba. Éppen a hálás emlékezés készített arra, hogy felkészüljünk Otthonunk szolgálatának közeledő 50 éves évfordulójára. A karbantartási munkálatok mellett főfeladat a központifűtés rekonstrukciója. Fűtési rendszerünk elavult, felszerelésünk a hosszú szolgálatban erősen leromlott. Ennek a felújítási munkálatoknak az érdekében keressük és kérjük a szolgáló szeretetet segítségét! Hisszük, hogy az a kegyelmes és áldo Isten, aki eddig csodálatosan és gazdag ajándékaival hordozta intézményünket, - ezt a most előttünk álló munkát is megsegíti. Megajándékozza intézményünket szeretettel szolgáló életekkel. Bizakodva és hálása szívvvel készülünk a jubileum örömlünnepeire!

Otthonunk közegyházi szeretetszolgálatát szeretetébe ajánlom és Papné-testvérünk életét, szeretteit, otthonát, gyülekezetét Istenünk oltalmába helyezve szeretettel köszöntöm.

Az Ur kegyelme legyen Mindannyiukkal!

Kistarcsa, 1977 évi november hó.

id. Kende György sk.
lelkész
az Otthon vezetője.

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától - Kistarcsa

ad 3/3/1979.szám.

"Boldogok lesztek, ha cselekeditek ezeket".

János ev.13:17.

KEDVES PAPNÉ-TESTVÉREK!

A böjti idő minden üzenete-
eseménye Isten embert mentő szeretetéről szól! - A
tanítványok ezzel a jó hírrel széledtek szerteszét
a világba. Krisztus követőinek élete is mindenkor
ezt kell tanusítsa. Kérdés: vajjon ennek a mentő
szeretetnek a szolgálatában áll-e ma OTTHONUNK?...

Amikor 50 évvel ezelőtt - 1929 évi márci-
usban - a papnék megvásárolták a félig kész épüle-
tet - az irgalmas cselekedet lelke vezette őket. A
nyers épület átalakításában, szobák kiképzésében, be-
rendezésében is az a szempont volt a döntő, hogy me-
nedékhely, OTTHON legyen megfáradt vándorok részére.

A múlt évben is ez a szándék indította el a
régii központi fűtés felújításának nagy munkáját. Ma
nár a próbaév vége felé járunk és a tapasztalatok a-
lapján jó reménység tölt el. Sok segítő szeretet ép-
ült bele a meleget árasztó munkába. Fenntartó- és
támogató-gyülekezetek, barátok, ismerősök, külföldi
testvérek segítségével a papnéktól 38.620.- Ft
önkéntes adomány érkezett. Istennek legyen hála
mindezért!

A szeretetszolgálat hordozói voltak a gyüle-
kezetekből jött látogató asszonyok, a konfirmandus
lányok, az ismerkedő gyermekek és levelek, csomagok,
kedves találkozások. - Ennek az örömszerző szeretet-
nek volt közvetítője az a 9 drb bébicsomag, amit
Otthonunk küldött papicsaládok ujszülöttjeinek.

A szeretet azonban nemcsak örömszerző, hanem a gyászterhet is hitben elhordozó szeretet. Az elmúlt évben 6 lakosk-gondozottunk költözött az örök otthonba. Ez a bucsuzásnak sok drága alkalma volt.

Az egymást hordozó szeretetre ez évben is feladat, szolgálat vár. A jubileumi ünnepségre szeretnénk felujítani a lakoszobákat (parkettázás, festés, mázolás). Nyáron befejeznénk a központi fűtéshez kapcsolódó melegvízszolgáltatást. A fürdőszobákban zuhanyozokat képeznénk ki az idősek számára nehézkes és veszélyes fürdőkádak helyett. S mindezt úgy, hogy az élet legyen szép, csendes és békességes.

A PAPNÉK OTTHONA hívja és várja az evangélikus papnékat ismerkedésre, találkozásra, látogatásra, az 50 évvel ezelőtt közösen vállalt irgalmas cselekedet gyakorlására, Isten embert mentő szeretetének szolgálatára.

Minden megtapasztalt szeretetért hálás szívvel magasztaljuk Istent!

Életét, szeretteit, otthonát, gyülekezetét Isten oltalmába helyezve kívánok áldott és örvendező husvéti ünnepszentelést.

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthona
nevében:

2143 Kerepestarcsa, 1979 április - husvét.

id. Kendei György sk.
lelkész
az Otthon vezetője.

A kerepestarcasai Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától.

ad 3/3/1979.szám.

"Az Istennek pedig legyen
hála". II.Kor.lev.9:15.

KEDVES PARNÉ-TESTVÉREK!

Hálaadásra buzdít az apostol. Ez nem ritka írásaiban. Egyeseket és gyülekezeteket biztat újra meg újra hálaadásra. Bátorító szava most a magyarországi evangélikus papnékat keresi. Az ösztönzést nem magától vette. Jézustól tanulta. A hálaadás - és ez nemcsak Pál apostol tapasztalata - elengedhetetlen életünkben, mivel Isten mélyebb megismeréséhez vezet.

Ez az év Otthonunk életében hálaadásra készítő eseményekben gazdag esztendő. Hálára indít valamennyiünket. Most volt 50 éve annak, hogy az EVANGÉLIKUS PARNÉK közös szolgálattal - 1929 tavaszán - megvásárolták Otthonunk épületét. Igaz, hogy az első lakók fogadásához még hosszú hónapokra volt szükség, de megindult a fészek készítése, az átalakítás s beruházás nagy munkája, ablakok cseréje, ajtók beállítása, válaszfalak felhuzása, a központi fűtés bevezetése, És ez mind-mind jelentős anyagi erőt és szolgáló szeretetet kívánt a papnéktól és a gyülekezetektől...

A folyó évi emlékezetes események sorába tartozik az a szép ünnepség is, amely február 18-án volt Otthonunkban. E napon meglátogatta intézményünket D.Dr.Ottlyk Ernő püspök és az istentiszteleti szolgálata után tartott ünnepi alkalommal méltatta B l a t n i c z k y Jenő nyugalomba vonult Bp-cinkotai lelkésznek intézményünk életében évtizedeken át nyújtott hűséges és áldozatos szeretetmunkáját,

közegyházi diakóniai szolgálatát. Az igazgatótanács elnöki tisztének betöltésére S o l y m á r Péter csömöri lelkész kapott megbízatást a Diakóniai Osztálytanácstól.

Ebben a jubileumi esztendőben ugyancsak sok beryházási és felújítási munka folyt Otthonunkban. Valóra vált a konyha és a fürdőszobák központi melegviz szolgáltatása. A fürdőszobák új köntöst kaptak zöld csempéből és zuhanyozokat képeztünk ki a nehézkes és nem egyszer veszedelmet is rejtő fürdőkádak helyett. Az épület alagsorában most folyik a központifűtés vezetékeinek a hőszigetelése. Az a reményünk, hogy ezzel a munkával teljessé tesszük a fűtésrendszerünket. Tervez felüli munka volt az épület erősen korrodált csatornáinak a felújítása. Sok hálával gondolunk arra a segítő szeretetre, amely a papnéktól, egyes személyektől, valamint gyülekezetektől áradt Otthonunk felé és tette lehetővé a korszerűsítő és karbantartási munkák elvégzését!

A gondozottak száma változatlanul 20 személy. Közösségi életünket az év első negyedében 4 halálest terhelt. A bucsuzás még akkor is nehéz, ha Krisztusba vetett hitünk reménységével bocsátjuk el magunk közül a szerető sziveket. Az Isten iránti hálas szív azonban mindig békeséges szív. - A látogatók - nemcsak a gondozottak hozzátartozói, hanem a gyülekezetekből jött asszonycsoportok is - mindig minden alkalommal az örömszerzés követői voltak. A nyári hónapokban köztünk időző konfirmandus-lányok és a teológiai hallgatók sok színt, fényt, derűt jelentettek közösségi életünkben.

A jövő év tervei a megrendezendő jubileumi ünnepség köré csoportosulnak. Közös hálaadásra készülünk! Intézményünk 50 éves multja, szolgálata szívbeli hálaadásra kötelez valamennyiünket, első

helyen az evangélikus PAPNEKAT. Az ünnepi alkalomig még folytatnunk kell a felújítás munkáit. Épületünkben van még festést és mázolászt igénylő rész. Még csinosíthatjuk a szobákat, tehetünk célszerűbbé berendezéseket. Kérjük is segítő, hordozó szeretetüket, hogy a méltó hálaadásban, egyik legyünk.

Amikor megköszönöm Otthonunk igazgatótanácsa nevében áldozatos és szolgáló szeretetét, életét, szereteteit, otthonát, gyülekezetét Isten oltalmába helyezve kívánok kedves Mindnyájuknak áldott adventi időt és örömszerző karácsonyi ünnepszentelést szeretettel:

2143 Kerepestarcsa, 1979. november hó

id. Kende György sk.
lelkész
az Otthon vezetője

Az Evangélikus Özvegy Papnék Otthonától - Kistarcsa

ad 80/1/1963.szám.

"Adjatok azért szeretete-
teknek bizonyosságát!"

II.Kor. 6:24.

KEDVES PAPNÉ-TESTVÉREK!

A Kistarcsai Özvegy Papnék Otthona nevében kopogtatunk sorainkkal. Intézményünk életében régi szokás az esztendő végefelé kibocsátott körlevél. Célja: beszámolót nyújtani azok részére, akiknek szívére helyezte Isten az Otthon szolgálatát. - Örömmel adunk hírt arról, hogy az éf volyamán megkezdhattuk a nagyon szükséges javítási munkálatokat. Így kifestettük a kápolnát, az ebédlőt, néhány lakosztobát, - rendbehozhattuk a konyhát, a fürdőszobát és a mellékhelyiségeket, - javításra került a kazán, - helyreállítottuk a baromfiudvart. Mindezt sokak szeretete tette lehetővé. A papnék, a felelősséget érző személyek adományai mellett a gyülekezetek segítsége és hittestvérek támogatása nyújtott fedezetet. Konyhánk szolgálatát nagymértékben támogatta a papiházaiktól és gyülekezetektől érkezett természetbeni segítség is. Baromfiudvarunk 6 tyukkal és 6 jércével is papi házak és gyülekezetek adományából népesült be. Az egymás terhét hordozó szeretetért, a kicsiny és nagy adományokért, a pénzbeli és természetbeni segítségért itt mondunk köszönetet mindazoknak, akik Isten előtti felelősséggel hordozzák Otthonunk ügyét és szolgálatát. Kérjük is Papné-testvérünket, hogy Otthonunk munkáját és ügyét hordozza szíven és "adja meg szeretetének bizonyosságát".

Eletét, otthonát, szereteteit Isten oltalmá-

ba ajánlva

szeretettel köszöntjük.

Kistarcsa, 1963. november hó.

Blatniczky Jenő sk.
igazgató

id. Kende György sk.
lelkész

A D A L É K O K

a kistarcsai EVANGÉLIKUS ÖZVEGY PAPNÉK OTTHONA történetéhez. Gyűjtötte és egybeszerkesztette, az 50 éves, jubliumi ünnepségen felolvasta id.Kendeh György, diakoniai lelkész, az Otthon vezetője.

"Akik e kedves hajlék küszöbét ma léptétek át először, oldjátok meg saruitokat, hogy minden, ami az élet nehéz küzdelmében, létért való harcában rátapadt, kívül maradjon! - Ide csak a szíveteket hozzátok el, azt a szívet, melyet a mi amegváltó Urunk és Jézusunk parancsa tölt be: "Szeresd felebarátodat, mint tennem-gadat!"

Ez volt a b e v e z e t ő mondata annak a beszédnek, amelyet az OTTHON megnyitásának ünnepén néhai Blatniczky Pálné cinkotai papné, mint az Evangélikus Papnék Országos Szövetségének főtítkára mondott.

És én illőnek és nagyon méltónak tartom azt, hogy ugyanez legyen a bevezető mondata a mi dálaadásunk ünnepén is annak a megemlékezésnek, amely az OTTHON elmúlt 50 esztendő szolgálatának utját és eseményeit hivatott nagy vonalaiban összesíteni. Ma már nagyon kevesen vannak azok a papnék, akik azon a feledhetetlen november 35-i szerda délután 3 orakor tartott ünnepségen résztvettek. És még kevesebben - talán csak 2-en, 3-an vannak olyanok, akik közülük most is közöttünk vannak a hálaadás oráján...

Az 50 esztendő nagy idő, még a mai ember számára is, hát még egy egyházi intézmény életében!.... Nekünk k e g y e l m i i d ő, amelynek minden

perce, eseménye, öröme és megpróbáltatása ajándék s ezért hálára készlet. Otthonunk multját felederíteni, jelentős apró részleteiben feleleveníteni s kiragadott képekben megrajzolni és a tanulságokat levonni még akkor sem lenne könnyű, ha gazdag és rendezett forrásanyag állna rendelkezésre. Otthonunk esetében az a helyzet, hogy az írásbeli emlékeket nagyon megtizedelté a háború.

Ami az összesítő kép megrajzolásához előkeült az mindenekelőtt egy kicsiny fizet az OTTHON alakulásáról, majd töredékes feljegyzések, családi emlékek s az élő szájhagyomány mellett jelentősnek mondható az a nagyrészt levél-gyűjtemény, amelyet az Evangélikus Parnék Országos Szövetségének utolsó főtitkára, özv. Marcsek Jánosné nagytiszteletű asszony bocsátott készségesen Otthonunk rendelkezésére. Most is hálás köszönetet mondok érte.-

Az eddig begyűjtött forrásanyag alapján az OTTHON 50 éves története 3 időszakra osztható:

Az I. korszakban az OTTHON az Evangélikus Parnék Országos Szövetségének az Otthona. Irányítója, ellenőrzője, gondviselője az Otthon-kisbizottság. Ez 1929 áprilistól 1950 március 6-ig terjedő idő. Összesen 21 esztendő.

A II. korszakban az OTTHON a Budapest-cinkotai gyülekezet irányítása, ellenőrzése és gondozása alatt áll. Ez 1950 márciustól 1971 december 31-ig terjedő idő. Ez is 21 esztendő.

A III. korszakban az OTTHON mint országos diakoniai intézmény a Diakoniai Osztály felügyelete és irányítása alatt áll és felelős szerve az igazgatotanács. Ez 1972 január 1-től napjainkig terjedő idő.

Miről tanuskodnak ezek a korszakok?...

I. AZ OTTHON A PAPNÉK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK OTTHONA.

Az 50 év távlatára indokolja, hogy az OTTHON keletkezésének körülményeit, a szolgálat útján való elindulásának jelenségeit, nem egyszer kiemelkedő személyeiket névszerint is megemlítsük.

A magyarországi evangélikus papnők az I. világháború után első konferenciájukat 1926-ban tartották. Ezen a konferencián nemcsak erősíteni akarták hitüket és szeretetüket, hanem számbavették a szolgálatok lehetőségeit és a sürgető feladatokat. A sok-sok kérdés, amely a négy egyházkerület papnőit foglalkoztatta végül is 1928 novemberében létrehozta az EVANGÉLIKUS PAPNÉK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉT. A Szövetség alapszabálya rögzített célja két irányban határozott: egyrészt az özvegyapnők gondja és hordozása, másrészt a papnők képzés feladata volt. Az alakuló közgyűlés annyira szíven viselte az özvegyapnők mostoha sorsát, hogy külön felterjesztésben fordult az Egyetemes Közgyűléshez és kérte megsegítésüket.

Felelősségérzésük és lelkesedésük azonban nem ismert határt. Nem elégedtek meg a Közgyűléshez intézett felterjesztés benyújtásával, hanem egyhangúlag magukévá tették az özvegyapnők részére létesítendő OTTHON gondolatát, amelynek eszmei elindítója, megvalósítója, haláláig rajongó képviselője és szolgálója néhai Blatniczky Pálné született Jezsovits Lidia volt. Születésének éppen 100 esztendő évfordulóján emlékezünk most rá. Ő személyes ügyének tekintette az OTTHON ügyét. Szoszterinti értelemben szív-ügye volt! Nem is különös akkor az a tény, hogy családjában, ismerőseinek társaságában csak úgy beszélt az OTTHON-ról, mint az ötödik gyermekéről.

Ő az OTTHON ügyében írt, levelezett, tanácskozott, toborzott, buzdított, lehetőségeket tárt fel,

kapukat nyitott meg, fáradhatatlanul mozgosította a papnékat és a gyülekezéseket. És tette ezt annál is inkább, mert 1929 áprilisában az Evangélikus Papnék Országos Szövetsége megvásárolta 13.500 aranypengő értékben ezt az eladásra került magányos kistarcsai épületet. (Az épület az I. világháború előtt egy magánvállalkozó elgondolása szerint épült és bezálló vendéglőnek készült, tekintettel a főútvonal tulsó oldalán működő gyárra illetve annak munkásaira.) Az épület megvásárlása alkalmi vétel volt, hiszen végrehajtás alapján már árverést is tűztek ki rá - de abban a bolettás világban, amikor 1 q búzáért 3 pengőt és 3 pengő értékű bolettát fizetett az állam - a vételár mégis jelentős összeget képviselt. Ennyi pénzük a papnéknak nem volt.

Célratörésüket, lelkesedésüket nem csökkentette a szorító helyzet. A frissen alakult Evangélikus Papnék Országos Szövetségét Dr. Raffay Sándor bányakerületi püspök segítette meg egy évre szóló kölcsön juttatásával. A kölcsön időben történő visszafizetése érdekében pedig gyűjtőivek, kis házi perselyek indultak vándorútra s eljutottak a gyülekezetekbe. Bibliaorák, szeretetvendégségek, istentiszteletek offertoriuma mind a nagy cél érdekében szolgáltak. A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium először 4.000.- majd 2.000.- Pengő kiutalásával segítette papnéinkat nem törekvésükben. Tény, hogy határidőre visszafizették a kölcsönt, sőt! a gyűjtés összegéből még a belső átalakítások költségeire és a külső tatarozásra is jutott.

Az épület célszerű átalakítása és berendezése azonban sok időt jelentett és a nem egyszer hiányzó anyagiak következtében akadozott. Az eredetileg 1930 év őszére tervezett beindulás bizonytalan időre eltolódott. - A kérdések helyes viteléhez nemcsak dr. Bendl Alajos ügyvéd (ő készítette az Ott-

hon épületéről az első fényképet is) és dr. Horváth Károly jogász segítségére volt szükség, hanem az iparosok és műszakiak jól összehangolt munkája is elengedhetetlen volt. Az építkezés munkálatait Kollár Mihály és fia építésivállalkozók, a vízvezeték és központifűtés bevezetését Szepessy Gyula budapesti cég végezte el kifogástalan minőségben. E munkálatokat Otthonunk iránti szeretetből Sándy Gyula nyíregyetségi tanár és Schulek János építész, Erhardt József parafakögyári főmérnök ellenőrizték és tanácsaikkal segítették. A templom oltárát Lingel Károly és János budapesti bútorgyárosok édesanyjuk emlékére készítették el. Az oltárképet ugyancsak édesanyja iránti kegyeletből Vladár Ilona festőművész festette, a harmoniumot pedig Györy Vilmosné adományozta. Az OTTHON fenntartására pedig egyes papi-családok hálás gyermekei Istemben boldogult édesanyjuk emlékére 500-500 pengős alapítványt tettek, hogy annak kamatait az Otthonban lakó özvegyek élvezzék. Ilyen alapítványt a Gratz, a Jezsovits, a Moravesik, a Sárkány és a Thébusz papi-családok tettek.

A megnyitás ünnepélyes alkalma is elérkezett. A szép külsőt nyert nagy épület 1931 november 25-én, szerdán délután sok vendéget és érdeklődőt fogadhatott. Otthonunkba eljött és szolgált a négy egyházkerület püspöke: Geduly Henrik a tiszai egyházkerület, Dr. Raffay Sándor a bányai egyházkerület, D. Kapi Béla a dunántúli egyházkerület és Kiss István a dunamelléki egyházkerület püspöke. Megjelent Radvánszky Albert egyetemes felügyelő, dr. Pesthy Pál a bányai egyházkerület felügyelője, Petri Pál a kultuszminisztérium államtitkára, - jelen volt Kuthy Dezső egyetemes főtítká, Otthonunk melegsívű barátja, itt voltak az Evangélikus Pápmék Országos Szövetségének vezetői és pápmék igen szép számban.

Öröm és hálaadás alkalma volt az a szerda délutáni együttlét!... Istennek különös csodája volt és az is marad, hiszen abban a nagyon nehéz gazdasági helyzetben megvalósulhatott az egymás terhét hordozó szívek álma, vágya, törekvése: az EVANGÉLIKUS ÖZVEGY PAPNÉK OTTHONA! Nem is véletlenül került az épület homlokzatára a felírás: Erős vár a mi Istenünk! - Az esemény pedig túlnötte az egyházi kereteket, nagy nyilvánosságot kapott azzal, hogy a Pesti Hírlap c. napilap Képes Melléklete az első oldalán közölt több képet az épületről, a megjelent vendégekről és az ünnepségről (LIII. évfolyam 22. szám - 1931 november hó 26.)

Az Otthonban akkor, elindulásakor - a földszinten és az emeleten - 18 személy részére kisebb nagyobb szoba, a mandzártban pedig 3 szoba volt, - a földszinten és az emeleten egy-egy fürdőszoba, lent az alagsorban tágas ebédlő, konyha, két személyzeti szoba, mosokonyha, fa- és szénpince és éléskamra volt. Különösen is jelentős volt az az átalakítás, amely, külön imatermet biztosított nemcsak az OTTHON lakói részére, hanem az 1934. esztendő pünkösdi ünnepén Dr. Raffay Sándor püspök szolgálatával megalakult Kerepes-kistarcsai Fiokegyházközség tagjai részére is. Az első istentiszteletet már 1932 május 15-én tartották 17 résztvevővel (köztük az Erhardt-család és Theil Piroska) - beleszámítva a szolgálatot végző Zászkaliczky Pál Budapest-fasori segédlelkészt és a kántori szolgálatot ellátó Koch István cinkotai tanítót is. Az első istentisztelet alapigéje a pünkösdi történet volt azzal a szíveket kereső tanítással "hadd legyen mindig minden egy-akarattal", amely az Egyház Uráé: a Krisztusé!" Istentisztelet ettől fogva 2 hetenként volt. Ugyancsak az Otthon Emlékkönyve tanuskodik arról is, hogy Isten növelte a gyülekezetet. A kopár, ritkán lakott vidéket lassan kis családi há-

zak töltötték be és Otthonunk az idetelepült hivek és másvallásuak számára is kedves menedékhely lett. A vendég-igehirdetők között ott találjuk id. Blázy Lajos ny. lelkészt, Gáncs Aladár, Kolbenhayer Kálmán, Szuchovszky Gyula hitoktató lelkészeket és a mindenkori cinkotai segédlelkészeket: Gerhát Sándor, Blatniczky Jenő és Toth Károly nevét.

Az OTTHON belső életének kialakítása, beindítása, a napi gondok hordozása az OTTHON-KISBIZOTTSÁG feladata volt. Mindebből oroszlámrész jutott az OTTHON első vezetőjére, özv. R é v é s z Sándorné lelkészözvegyre, aki bámulatos erővel, kitartással és odaadással végezte szolgálatát, keresett megoldásokat, csinósított házat, kertet, tette kedvessé, otthonossá a benépesülő lakoszobákat. A családia élet kialakítását segítették a szeretetvendégségek, látogatok, a nyári hónapokra érkezett pihenő vendégek, a papné-találkozók és csoportos kirándulások.

özv. Rávász Sándorné áldott munkáját 9 és fél év múltán nehéz betegség szakította meg, majd leállította véglegesen. Az OTTHON vezetését ekkor W e n i c h Karola vette át és vitte tovább. És most a háborus évek következtek, korlátozások, beszerzési nehézségek. A front közeledtével kritikussá vált a helyzet. Az OTTHON, mint szeretetintézmény, a budapesti svéd követség oltalma alá került. A nagy épület vélt biztonságát sokan keresték még a község lakói közül is. A földszinti helyiségek zsufolódtak. Megszűnt a közös ebédlő. Minden talpalatnyi helyre szükség volt. Isten különös csodája, hogy nagyobb baj, különös tragédiák nélkül vonult el házunk felett a vihar. Épületkárok ugyan keletkeztek, vízprobléma, tüzelőkérdés, élelmezési gondok nem voltak ismeretlenek. Közlekedési nehézségek gátolták az Otthonbizottság működését olyannyira, hogy még a cinkotai gyülekezet is nem egyszer elérhetetlen volt. És mégis - mindig

akadtak hirt vívők és üzenetet hozók. A féltő szeretet nem ismert határt, akadályt. Így indult Wenich Karola beszerző-utrá, ékszereket bocsátott áruba, hogy a legnélkülözhetetlenebb élelem meglegyen. - Ablak és tető-károk vártak mielőbb javításra. A központifűtés kiesését szobákba helyezett kályhák beállításával igyekeztek pótolni. - Személyzeti problémák, anyagi kérdések csak nehezítették az egyébként is gondterhes helyzetet. 1948-ból van az a megjegyzés, hogy Wenich Karola, az Otthon vezetője és Csiki Lajos mindenes-udvaros-vizhordo-favágo-fűtő valami csekély fizetést kaphattak már.

Az élet azonban nem ismer korlátokat, áttöri az akadályokat, legyözi a nehézségeket... OTTHONUNK szolgálata - nagyon megváltozott körülmények között - ment tovább... Sokszor nagyon nehéz uton. Ilyen helyzetben érkezett határköhöz Otthonunk, amikor 1950 március hó 6-án az Evangélikus Pápnék Országos Szövetsége feloszlott. (Kormányrendelet ki-mondotta valamennyi egyházi egyesület feloszlását). Az épület az Országos Egyház tulajdona lett és az Otthon ügyeinek intézését, gondozását - az Egyházi Felsőbbség rendelkezése alapján - a terület szerint illetékes gyülekezet, a Budapest-cinkotai egyházközség vette át. Wenich Karola - 10 évi szolgálat után - megvált az Otthon vezetésétől. Munkája, odaadása, áldozatkészsége, próbás időkben tanúsított helytállása felbecsülhetetlen marad Otthonunk történetében.

II. OTTHONUNK a BUDAPEST-cinkotai GYÜLEKEZET PÁSZTOROLÁSA ALATT.

Az Evangélikus Pápnék Országos Szövetségének megszűnése és a szervezetben történt változás nem jelentette a pápnék félreállítását, nem csökken-

tette a papmék felelősségét és szolgálatát az Otthon életében. A Budapest-cinkotai gyülekezet nem volt idegen az Otthon számára. És az Otthon sem volt idegen a Budapest-cinkotai gyülekezet előtt. Igaz, hogy a pásztorolo cinkotai gyülekezet éppen úgy hordozta az elvonult háboru terheit, mint Otthonunk. Különös anyagi segítséget nem nyújthatott, de a gyülekezet lelkésze: Blatniczky Jenő drága anyai örökségként vette át az Otthonnal kapcsolatos felelős szolgálatot. Személy szerint sem neki, sem a cinkotai gyülekezetnek az OTTHON ügy, munkája nem volt ismeretlen. Szívükhöz nőtt kincs volt. Erre a belső szolgálatra pedig nagy szükség volt, mivel a problémák csak nőttek, nőttön nőttek. A gond azonban megoszlott éppen a szomszédos gyülekezetek papméinak bekapcsolódása folytán.

A minden szempontból nehéz helyzetet mi sem tükrözi jobban, mint az a tény, hogy 10 év alatt 7 személy váltotta egymást az Otthon vezetésében. Hálával kell emlékeznünk néhai Keveházi Ottmárnéra, néhai Simonfay Ferencné, született Héríst Erzsébetre, Papp Ellára, Szabó Mariannára, László Zsuzsannára, néhai Remete Lászlónéra, Válint Jánosnéra, akik rövidebb vagy hosszabb ideig vállalták - a gyakorta erejüket is meghaladó - nehéz otthonvezetői tisztet, szolgálatot. A személyi kérdés bizonytalansága kiküszöbölődött akkor, amikor az Egyházi Vezetőség kényszerintézkedésére 1961 évi november hó 1-vel diakoniai lelkészi szolgálatot vállalt id. Kende György volt Budapest-kelepföldi lelkész az Otthonban. (Egyházi közérdekből történt, kényszeráthelyezés az Északi Egyházkerület Birosága által hozott Véghatározat szerint.)

Nem hagyható szónélkül az a szeretetszolgálat, amit ebben az időben - csaknem 10 éven

keresztül - végzett Otthonunkban Solymár Jánosné csömöri papné és Dr. Wiczián Dezsőné, született Hegedűs Ilonka, teológiai tanár felesége - nem egyszer férjével együtt - akik hétről-hétre 2-3 teljes napot töltöttek Otthonunkban. Résztvettek a főzésben, mosásban, takarításban, ligyeket intéztek, bajokat orvosoltak, bibliacórát tartottak, terheket hordoztak sokszor késő estig terjedő munkával. - És ugyancsak meg kell emlékezni a főtí gyülekezet papnéjáról: id. Zászkaliczky Pálnérol, aki távolságoktól nem rettenve szíve szeretetét és keze munkáját nyújtotta Otthonunkban éppen a legnehezebb időkben. - A papnék szolgálata Otthonunkban nem szenvedett törést, sőt! a helytállásnak és áldozatvállalásnak olyan friss bizonyosságait nyújtották, amely arról tanuskodott kifelé is, de befelé is, hogy sem a lelkesedésben, sem a terhek hordozásában nincs változás, továbbra is szívügyük az OTTHON.

A papné-szívek szolgálatán keresztül pedig mozdul a gyülekezet! A csömöri bibliacórás asszonyok a bibliacórára vitték magukkal a zöldséget, a burgonyát, a hagymát, a babot - mindazt a terményt, amit Isten éppen akkor adott. S ez a friss adomány, kb. 1 hétre szülő konyhai szükséglet kizikosarakba rakva másnap a gyülekezet papnéjának vezetésével - nem egyszer cipekedésével - került át Csömörről az Otthonba. És ez így folyt hétről-hétre, nonaprol-hónapra.

A főtí gyülekezet - minekutána megszűnt a gyülekezet árvaháza - mindazt a szeretetet és adományt, amivel az elárvultakat hordozta, most a magányos öregek felé irányította s kapcsolódott be az egymás terhét hordozó munkába. Ebbe a napról-napra való gondoskodásba kért helyet a cinkotai és a nagytarcsai gyülekezet is.

A nehéz helyzetből kivezető út nyílt meg

Otthonunk számára azzal, hogy az Egyházi Vezetőség a szeretetotthonok közelében fekvő gyülekezeteket, mint hátvéd-gyülekezeteket a szeretetintézmények mögé állította. Így került Otthonunk közelebbi kapcsolatba a régi pesti felsőegyházmegye gyülekezeteivel. Ezek a gyülekezetek a következők: Acsa Erdőkírttel, Aszod, Budapest-Cinkota Mátyásfölddel és Kistarcsával, Csomád Örbottyánnal, Csömör, Csövár Pencsel, Domony Vácegressel, Fót Mogyoróddal, Galgagyörk Váckisujfalual, Gödöllő Veresegyházával, Hévizgyörk, Iklad, Nagytarcsa és Vác Ráddal. Ebben a 24 anya- és fiokgyülekezetben évről-évre szupplikáció folyik Otthonunk szolgálatának megsegítésére és intézményünk fenntartására. A szupplikáció alkalmával az istentisztelet offeroriუმát és a gyűjtés útján felajánlott természetbeni adományokat nyújtja a gyülekezet Otthonunknak. Ezt a szolgálatot Otthonunk életében Mezei József nyugalmazott lelkész kezdte el és végezte nagy hűséggel, amíg ezt testi ereje megengedte.

A segítő szeretet jelentős megnyilatkozását vette Otthonunk a külföldi testvérektől is. Jelentős mennyiségben tartosított élelmiszert, ágyneműt, meleg pokroccokat és háztartási gépet juttattak el intézményünk részére.

A mélyponton tuljutott Otthonunk. Kezdték rendeződni a problémák. Megoldódott a vízszolgáltatás, beindult a központifűtés, a gondozottak elhelyezése is megnyugodott, nem csurgott be többé a tető, a konyhakert gazdaságosan termelt, baromfi állomány települt, a sertés állomány növekedett, zavartalan lett az ellátás és nyugodt az élet.

Mindez számunkra jel volt, kétségbevonhatatlan bátorítás, sőt! bizonyossága annak, hogy Isten nem hagyja övéit, utja van számtalan, esz-

köze még több. Aki a 60-as évek elején látta Otthonunkat kívülről, azokat a vakolattal megfosztott falakat, vagy szemlélte a szobák és folyosók állapotát, - az megérti, hogy Otthonunk vezetősége kéréssel fordult az Egyházi Felsőbbséghez: eszközöljön ki a Lutheránus Világszövetségnél az épület teljes tatarozását biztosító segítséget. Reménységünk nem csalatkozott. Felhívást kaptunk a teljes tatarozást magába foglaló költségvetés összeállítására és benyújtására. És néhány hónap múltán kiszállt Otthonunkba Paul Hansen lelkész, a Lutheránus Világszövetségnél a Kisebbségi Egyházak Osztályának titkára és személyesen győződött meg kérésünk nagyon indokolt voltáról. Elmenőben csak annyit mondott: "Lelkész Ur! várhatják a Világszövetség segítségét!" S ez a rövidke mondat nekünk akkor elég volt ahhoz, hogy mozgósítsuk erőnket a felkészülés és utegyengítés munkájára. A cseréptető teljes átrakása, az elnyúlt bádogos elemek, padlásablakok és csatornák maradéktalan kicserélése, az épület külső felületének új vakolása, az egész belső tér, tehát a szobák, a folyosók, konyha, kamra, fürdők és egyéb mellékhelyiségek festése, ajtók és ablakok mázolása az utolsó fillérig felemésztette a 120.000.- Ft-s segílyt. A templomot azonban saját erőnkől újítottuk fel. Otthonunk épülete kívülről-belülről teljesen felfrissült, visszanyert valamit eredeti szépségéből. Ez 1964-ben történt. Ezt a nagy munkát lakottan elhordozni nem volt könnyű. Az iparosoktól csakugy, mint az Otthon lakóitól nagyon sok megértést és türelmet kívánt. De megértte!... És most is kimondhatatlan hálával gondolunk a segítséget nyújtó testvérszivekre! Ebben a megszépült Otthonban örömmel fogadtuk a hátvédgyülekezetekből érkezett látogató asszonyokat vagy az ismerkedésre és tanulmányi hétre jött konfirmandusokat. Ezek a szép ta-

lálkozások növelték és mélyítették azt a kapcsolatot, amely évről-évre közelebb vitte egymáshoz az Otthont és a gyülekezeteket.

És egészen idetartozik az a segítség is, amit a Budapest-kispesti gyülekezet asszonyai papnájuk: Bonnyai Sándorné vezetésével és irányításával Otthonunk életében vállaltak. Senki sem hívta vagy kérte őket. Valamennyiüket a szívük hozta. Évenként 2-3 alkalommal "megszállták" Otthonunkat - hiszen jöttek 10-en, 15-en és szolgáltak. Ki-ki úgy, amint ereje engedte. Készítettek száraztésztát, tisztítottak babot, rizsát, mostak ablakot, takarítottak templomot, nem egyszer még a kerti szerszámokhoz is akadt kéz. Néha még férfiak is jöttek, hogy az ipar és a technika segítségével is szolgáljanak. Az pedig természetes volt, hogy a savanyukáposzta eltevését csakis a kispesti testvérek - férfiak és asszonyok közös szolgálattal - végezhetik el. Ehhez a munkához a kronikás megjegyzését hadd fűzhessem hozzá: munkájuk ize, zamata, minősége - a vecsési káposztával vetekszik! Nem különös tehát, hogy még a házon kívüliek is szívesen vásárolták - ha jutott eladásra. És a kép teljességéhez az is hozzátartozik, hogy ugyancsak a kispesti asszonyoktól érkezett karácsonykor, húsvétkor és pünkösdkor 4-4 ünnepi torta. Ez is az örömszerző szív szolgálata!...

III. OTTHONUNK ORSZÁGOS INTÉZMÉNY.

Mindez már a mához tartozik. Nem különös, merthiszen egybekapcsolódnak a dolgok. Otthonunk élete, munkája nem mutatta kifelé senkinek, hogy 1972 januárjával - az életbeléptetett Diakoniai Szabályrendelet alapján - országos intézménnyé lett. Eddig is az volt, hiszen az ország evangélikus papnői álltak az intézmény mögött. A régi Otthonbizottság helyébe az IGAZGATÓTANÁCS lépett, amely hivatalból és

kinevezett tagokból áll és változatlan szeretettel szolgál. Az intézkedés azonban annak bizonyosága, hogy Országos Egyházunk pásztoroló szeretével kívánja erősíteni és védeni Otthonunk szolgálatát.

A pergő friss események sorából nem maradhat ki az Otthonunk életében jelentős segítséget biztosító munkatárs: a KATA, az Országos Egyháztól használatra kapott VW-mikrobusz említése. Súlyos mitét után került hozzánk. Ezért egy kis bizonytalansággal néztünk rá. Nem is volt éppen fiatal... Egy gépkocsinál 7 esztendő - már lefelé ivelő pályát jelent. És megjelenése Otthonunk életében mégis új perspektívát nyitott. Aki látta és figyelte mozgását, munkabírást, fűrgeségét, hasznos jelenlétét, - az hamar megállapította, hogy pompás munkatárs, drága összekötő kapocs az Otthon és a hátvédgyülekezetek között. Ő vállalta magára a szeretet súlyát, terhét, az 50, 70 s legvégül a 110 g súlyt kitevő természetbeni adományok beszállítását! És nem izgatta, nem befolyásolta szolgálatában a sáros ut, a hó, az eső, a szél, - vesztesség mentesen volt közvetítője a sok szív szeretetének. Soha semmit nem tékozolt el. Igaz, - a szeretetet, a gondos ápolást ő is szerette és nagyon meghálálta. Az idő múlásával azonban ő sem dacolhatott, 1979 őszén, szeptember 18-án, átadta helyét "hofehérkének", az 1203-as SKODA-mikrobusznak, de még csinált egy bucsu-menetet, egy tisztelet kört és egy rekordszállítás után Otthonunk munkaközösségéből kivált. - Az új mikrobusz már az Otthon tulajdona. Nem kívánunk többet ettől az új munkatárstól, csak azt, hogy olyan emlékeket hagyjon az Otthon életében és a hátvédgyülekezetek között, mint elődje - a KATA. Ő nem volt személyválogató: szerette a gyermekeket, a konfirmandusokat - milyen sokszor is szállította őket! - szívesen szállította a gyülekezetekből látogatásra jött asszonyokat, és nagyon előzékeny volt az idősök

felé... És hogy HÓFEHÉRKE is jól érezze magát közöttünk, szeretetünk és megbecsülésünk biztonyságaként új garázsépületet is készítettünk részére, hogy teljes nagysága és hossza számára biztosítsunk oltalmat és meleg otthont.

A mához tartozó események sorába tartozik az ételhordolift kialakítása. 1975. szeptember végén megszűnt a tálcák, edények, ételek kézben való felhordása és leszállítása. A lift segítségét mindennapi munkánkban érezzük és értékeljük.

Ugyancsak a mához tartozó események között kell felemlíteni a kronikás hűségével a központifűtés felújítását. Az eredeti, a régi központifűtés - gőzfűtés - felújításra várt. Kazánja megfáradt, csőhálózata cseréire várt, a radiátorok alapos tisztítást igényeltek. Mindezt szem előtt tartva: átépítésre került az egész rendszer. Kőx helyett olajtűzelés, gőzfűtés helyett melegvíz került a rendszerbe. A 2 db földbe elhelyezett tartály 15.000 liter tüzelőanyag tárolásáért biztosítja. A fűtés külön munkát nem igényel, mivel a fűtési rendszer automatizált. E nagy beruházáshoz a Gyülekezeti Segély közvetítésével külföldi testvérek segítségét élvezhetjük. Ugyanakkor sok hálával gondolunk a jelentős beruházásunkat nagy megértéssel és adományokkal támogatókra, mindenekelőtt dr. Karner Ágoston főtitkára, a Gyülekezeti Segély országos elnökjére.

1979. február 19-ike, vasárnap, ugyancsak feledhetetlen alkalom Otthonunk életében. A korábban nyugdíjbavonult Blatniczky Jenő volt cinkotai lelkész adta át az igazgatótanácsban viselt elnöki tisztelet és szolgálatot S o l y m á r Péter csömöri lelkésznek. Több volt ez az ünnepi alkalom egyszerű staféta-átvételnél. Az istentisztelet szolgálatát, a távozó felé a köszönetszavát, az érkező felé a köszöntést D. Dr. Ottlyk Ernő püspök szolgáltatta meg. Az

Otthon egész története rajzolódott nagy vonásokban eléink. Blatniczky Jenő kora ifjúságától fogva benne élt az Otthon közösségében. Édesanyjánál látta, Urától, Megváltójától tanulta: mit jelent egymás terhét hordozni, szeretettel szolgálni másoknak. Együtt nőtt az Otthonunkkal. A szolgálók közösségének évtizedeken át munkás tagja. Szerette is, becsülte is, hordozta is az Otthon ügyét. Személye, szolgálata, emléke ennek az öregedő intézetnek az életében - boldogult Édesanyja emlékével együtt - mindig drága és megbecsült, marad. És az a reménység is éltet, hogy az igazgatótanács tiszteletbeli tagjaként közöttünk és velünk marad, amíg Istenünk e vándorpályán megtartja. - Az igazgatótanács új elnöke: S o l y m á r Péter csömöri lelkész régi ismerőse, sőt már fiatal korában besegítője Otthonunknak. Ő is édesanyja, Solymár Jánosné csömöri papné oldalán nőtt bele az Otthon életébe. Nem voltak ismeretlenek előtte problémáink, ügyünk, szolgálatunk, egész múltja Otthonunknak. Ezért is fogadtuk mindnyájan munkábaállását bizalommal és szeretettel.-

A kronikás az események felsorolásában a záromondathoz érkezett. Ez pedig szerényen, de hálás szívvvel rögzítse még azt a boldog ténnyt, hogy az 50 éves jubileumra ismét megújult Otthonunk. És ebben a felújított Otthonban nagy örömmel készítettünk helyet az 1980 évi szeptember 15-17-ig tartott Országos Diaközziai Konferenciának. Mi gazdagodtunk hitben, szeretetben, a résztvevők pedig örülni tudtak az örülőkkel. Nyugodjék is meg mindenben az Egyház Urának áldása...

Tudom, hogy az OTTHON 2 emlékkönyve sok bejegyzést őriz. Tanuskozik külföldi és beföldi látogatókról, találkozásokról. Ezek száma nagy, fel nem sorolhatók. De nem hagyható megemlékezés nélkül azok munkája, akik segítséget nyújtottak nemcsak Ott-

honunknak, hanem a gondozottak életében is.

Hadd örökítsük meg hálás szívvel dr. Bárdoss István volt községi orvos hajdani segítségét és dr. Pavetics József, körzeti főorvosnak immár Otthonunkban 13 éve folyó segítő munkáját.

Otthonunk dolgozói közül is idekiváncsozik hálás szeretettel Fodor Éva 7 éves, Mihalik Julia 6 éves szolgálata, valamint Hipszki Mária és Mlinarcsek Mária 16 illetve 13 évota tartó hűséges szolgálata... -

x

Az 50 esztendő nagy idő, még a mai ember számára is, - hát még egy egyházi intézmény életében!... A multat járva nekünk ugyancsak kegyelmi idő, amelynek minden perce, eseménye, öröme és megpróbáltatása ajándék... S ez h á l á r a készlet!

Engedjünk is ennek a hálának, hiszen ez Istennek tetsző, Otthonunkhoz méltó!

Az 50 esztendő határköve mellett mondjuk el mi is boldog vallomásban, hogy "mindeddig megsegített minket az Ur!"... Valljuk azt is, hogy az Ur csodásan működik, aki arra méltat, hogy eszközei lehetünk országa építésében, eszközei ebben a veszendő világban mentő szeretetének!...

Isten felmérhetetlen és kibeszélhetetlen kegyelmével megtelt hálás szívünk emlékezzék most mindazokra, akik Otthonunkat létrehozták, hordozták és szeretetükkel ma is szolgálnak.

Hálásan emlékezünk a p a p n é k r a , az Evangélikus Pálmék Országos Szövetségére, különösen is néhai Blatniczky Pálnéra.

Hálásan emlékezünk az Otthonban szolgálót vállalt személyekre, vezetőkre, különösen is Blatniczky Jenőre, az igazgatótanács évtizedeken át volt elnökére.

Hálásan emlékezünk az Otthonunk szolgálatát segítő gyülekezetekre, a kicsinyekre csakugy, mint a nagyokra.

Hálásan emlékezünk mindazokra, akik tanáccsal, személyes szolgálattal, hitük erejével, szeretetük drága gyümölcseivel eszközök voltak az Urnak kezében.

Istené legyen a dicsőség és a magasztalás most is, amiképen az Övé volt kezdetben is, - és legyen örökkön örökké!

A fenti megemlékezést az 50 éves jubileumot ünneplő egyittléten magam olvastam fel.

FELHIVÁS BABY+CSOMAG ÜGYÉBEN

LELKÉSZEK FIGYELMÉBE!

Az Egyházegyetem Szeretetszolgálatát küldi a Lelkészi Hivatalokkal, hogy az 1957. január 1-e után született illetve megkeresztelt gyermekek részére pelenka és gyermektápszer áll rendelkezésre. Felkéri a lelkészi hivatalok vezetőit, hogy a megkeresztelt gyermekeket negyedévenként vegyék listába, feltüntetve a gyermek pontos nevét, születési idejét és lakáscímét s a listát küldjék be a Gyülekezeti Segély egyházmegyei előadojához. A csomagok a lelkészi hivatalok részére fognak megérkezni szétosztásra.

A fenti Felhívás megjelent az EVANGÉLIKUS ÉLET XXII.évf.6-ik számában (1957.április 28.).

Handwritten text at the top of the page, appearing as bleed-through from the reverse side.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script, likely bleed-through from the reverse side of the document.

Handwritten text at the bottom of the page, appearing as bleed-through from the reverse side.

EGYHÁZUNK SZERETETSZOLGÁLATA ÉS A KÜLFÖLDI SEGÉLYEK SZÉTOSSZTÁSA.

Az Egyházegyetem Közgyűlése elé Kendeh György keleti lelkes terjesztette be egyházunk most folyó szeretetszolgálatáról jelentését. Ennek a szeretetszolgálatnak nagy részét a külföldről beérkező segélyek szétosztása teszi ki. Kendeh György jelentésében többek között a következőket mondotta:

I. Az első külföldi segélyszállítmány már 1956. november 3-án megérkezett a magyarországi Ökumenikus Bizottsághoz. Ennek a küldeménynek 25 százalékát kapta meg egyházunk. Ez az élelmiszerszállítmány legnagyobb részt a Nagybudapest területén lakó egyházi alkalmazottak között került kiosztásra. Egy kisebb részből pedig az öt vagy annál több gyermekes lelkescsaládok is részesültek.

Szeretetszolgálatunk munkája új lehetőségekhez jutott az Evangélikus Világszövetség hivatalos kiküldötteinek 1957. februárban hazánkban tett látogatása során. A velük folytatott tárgyalások közben lett nyilvánvalóvá az a komoly segítőkészség, amellyel egyházunkat támogatni kívánják. A Szeretetszolgálat vonalán ez két irányban valósulna meg:

1. általános segítség, 2. gyógyszersegítség formában.

Az Evangélikus Világszövetség kiküldötteinek ígérete alapján már február második felében egy vagon szállítmány érkezett különböző tartalommal. A Vámörségek Országos Parancsnokságánál sikerült biztosítani azt a kedvezményes elbánást, hogy egyházunk a szétosztást utolagosan igazolhatja. A Közlekedési Minisztérium pedig 1957. végéig fuvardíjmentes

szállítást biztosított az egyházunk címére érkező szeretetadományokra vonatkozóan.

Ezen az úton érkezett március 8-ig egyházunk címére 14 vagon küldemény. Ezt a küldeményt különféle nehézségek miatt nem tudtuk azonnal átvenni mindaddig, amíg a Nemzetközi Vöröskereszttel a megegyezés meg nem történt. Ennek megtörténtéig szünetelt a külföldről bejövő segítség átvétele.

Időközben megalakult a magyarországi protestáns egyházakat magába foglaló adminisztratív jellegű egyesülés, a Protestáns Kollégium, amelybe evangélikus egyházunk is bekapcsolódott s egyházi többségünk jóváhagyásával Egyezményt kötött a Nemzetközi Vöröskereszttel. Az Egyezmény értelmében a Nemzetközi Vöröskereszt f.évi június 30-ig vállalta az egyházaknak szánt szeretetküldeményeknek fuvardíjmentes szállítását és vámmentes kezelését, ugyanakkor kötelezte egyházunkat arra, hogy munkájában a genfi konvenció szellemében jár el, s a szétosztás lebonyolítására az általa kívánt módot követi.

A megegyezés után május 3-val indult meg az a jelentős szállítás, amely június 30-val fejeződött be 34 vagon beküldésével. Így összesen egyházunk részére 50 vagon szeretetadomány jött a legkülönbözőbb tartalommal: élelmiszer, bébi-holmi, játék, új és használt ruházat, csukamájolaj, vitamin-tabletták, szirup, stb. A küldemények leltárbavétele folyamatban van. Az adományozók különbözőek. Azt mondhatni: benne van az egész lutheránus világnak a minket hordozó szeretete. Itt emlitem meg, hogy a több mászt kitevő csukamájolaj küldeményt egyházunk felajánlotta az Óbudai Hajógyár munkásainak, akiknek munkájuk végzésénél szükséges védő-gyógyszer a csukamájolaj. A Hajógyár munkásai elfogadták az adományt és hálás szívvel mondtak köszönetet egyházunknak. -

II. A következőkben az elosztásról kívánok jelentést tenni. Az egyházkerületek elnökségeinek közös tanácskozása foglalkozott az elosztás irányelveivel, melyet a Nemzetközi Vöröskereszt is elfogadott. Ennek alapján a szétosztást négy kategória felállításával megkezdtük. A négy kategória a következő:

- a) szeretetintézmények (összesen 27),
- b) valamennyi fizetéses egyházi alkalmazott /aktívak és nyugdíjasok/.
- c) valamennyi önkéntes egyházi munkás /tisztviselők és presbiterek közül csak a rászoruló/,
- d) rászoruló egyháztagok.

Julius 5-ig a következő csomagok kerültek kiosztásra:

337 aktív lelkészcsaládnak	542 csomag,
198 nyugdíjas lelkésznek, illetve özvegynek; . . .	419 csomag,
29 teológiai hallgatonak	49 csomag,
96 fizetéses egyházi alkalmazottnak.	96 csomag,
334 önkéntes munkásnak, ill. gyülekezeti tagnak . . .	341 csomag,
96 gyülekezetnek.	<u>96 csomag.</u>

összesen: 1543 csomag.

Ezen túlmenően a 27 szeretetintézmény 101 csomagot kapott.

III. Az Evangélikus Világszövetség jelentős segítsége az is, amit külföldi gyógyszerek díjmentes küldésével nyújt. Ez először csak lelkészcsaládok szükségleteinek kielégítésére vonatkozott. Kérésünkre tágabb kaput nyitottak és a gyülekezeti tagok felé is vállalták ezt a segítőszolgálatot.

Ujabbán a gyógyszerküldés idejét lényegesen sikerült lecsökkenteni. Az igénylések száma igen nagy, ezeket gyógyszerész, illetve orvos felülvizsgálata után továbbbitjuk. Az Evangélikus Világszövetség a Rád községben fellépett gyermekbénulásos megbetegedésekkel kapcsolatban a pestmegyei közegészségügyi és járványügyi hatóságok részére rendelkezésre bocsátott 1200 kbcm Gamma Globulint. Szeretetszolgálatunk részére is küldött 2600 kbcm Gamma Globulint. A két rendkívüli gyógyszer-adomány értéke 134.000 schilling.-

IV. Nem egyházi forrásból kapott Szeretetszolgálatunk 42 tonna buzalisztet, 25 tonna tejport, valamint 13 tonna ömlesztett sajtot. Ezek szétosztása ugyancsak folyamatban van.

A Szeretetszolgálat munkájának egyik nehez szakasza: a beáramlott küldemények átvétele is leraktározása befejeződött. A szétosztás csak most indulhat meg igazán, hiszen csak most lett nyilvánvalóvá, hogy a minket hordozó szeretet, testvér-szívek szeretete mit kínált fel. A rendelkezésünkre álló anyagnak mielőbb el kell jutnia azokhoz, akik rászorultak. Ennek a szétosztásnak igazságosságra törekvéssel kell történnie, de úgy, hogy sem magyarhoni egyházunk, sem senki más becsületébe ne kerüljön."

Kendeh György.

A fenti JELENTÉS megjelent az EVANGÉLIKUS ÉLET XXII.évf. 18-ik számában (1957.julius 21.).

A SZERETETSZOLGÁLAT munkáját a kelenföldi gyülekezet felnött és ifju tagjai végezték önkéntes szolgálattal! Külön is ki kell emelnem: feleségemet, Villányi Albertné sz.Németh Irén gyül.irodatisztet, Borostyánkőy Lászlóné, özv.Lázár Ermóné, Tischler Jánosné, özv.Gyenes Dezsőné asszonyokat, - Strenge

Frigyes és Jausz Imre presbitereket, valamint Csen-
gödy László és Turcsányi Károly északi illetve dé-
li egyházkerületi lelkészeket, akik az elkészített
csomagoknak vidéki paplakokra és a budapesti posta-
hivatalba történt szállítását végezték önként vál-
lalt szolgálattal. A szállítás a Szeretetszolgálat
és Sajtóosztály részére küldött VW-mikrobuszok fel-
használásával történt.

Mindenkor tanusítom a testvéri szívek cso-
dás szolgálatát!

EGYHÁZUNK KÜLDÖTTSEGE POZSONYBAN.

Lapunk (Evangelikus Élet) április 28-i számában hirt adtunk arról, hogy az Európai Egyházak együttműködésével foglalkozó konferenciát bendeznek május végén a dániai Liselundban. A konferencia háromtagú küldöttsége: D.Ordass Lajos püspök, D.dr.Vető Lajos ny. püspök és Kende György lelkész május 17-én Pozsonyba utaztak, hogy a szlovákiai protestáns egyházakkal közösen készülhessenek fel a dániai konferenciára. A református egyház küldöttsége: Muraközy Gyula lelkész, dr.Czegléd István dékán, dr.Pákozdy László teológiai tanár és Huszti Kálmán lelkész is elutaztak a pozsonyi előkészítő tanácskozásra. Az evangélikus küldöttség örömmel utazott Pozsonyba, hogy a már múlt években megújított baráti kapcsolatokat szorosabbra fűzzék azáltal is, hogy a dániai konferenciára közösen készülnek elő a szlovákiai protestáns egyházakkal. A tanácskozásokon mindazokkal a szlovák egyházi férfiakkal találkoztak, akiket az elmúlt években örömmel üdvözölhattünk hazánkban és egyházunkban.

A megbeszéléseken csehszlovák részről részt vett A.Zsiak egyetemes felügyelő, dr.J.Michalko dékán (evangelikus küldöttség) dr.J.Hromádka dékán, Szoucsek teol. professzor (cseh-morva testvéregyház) és Varga Imre püspök, (csehszlovákiai református egyház). Mint vendéglátó házigazdák vettek részt a megbeszéléseken D.dr.J.Chabada a szlovákiai evangélikus egyetemes egyház püspöke, D.L.A.Katyina és Krcsméry kerületi püspökök, valamint L.Bartho egyetemes titkár.

Lapzárta előtt érkezett vissza a magyar küldöttség Budapestre. Az alábbiakban közöljük D.dr.Vető Lajos ny.püspök és Kende György lelkész nyilatkozatát a tanácskozásokról, amelyet lapunk munkatársának adtak:

"Küldöttségünk a megérkezés napján, pénteken este találkozott először a csehszlovák testvérekkel. A szívélyeshangu találkozóon D.Dr. Jan CHABADA egyetemes püspök köszöntötte a magyar delegációt. Üdvözlő beszédében többek között a következőket mondta:

Nem először találkozunk most ezen a helyen. Örömmel gondolok vissza az elmúlt évekre, mint az evangélikus és református egyházakkal való együttműködés idejére. A közös munkából haszna volt minden egyháznak és minden nemzetnek. Örömmre szolgál, hogy első ízben üdvözölhetem körünkben Ordass Lajos püspököt. Remélem, hogy ezt az együttlétet Isten meg fogja áldani. - Történelmi időket élünk. Rajtunk, keresztyének nagy felelősség van. Ugy végezzük szolgálatunkat, hogy egyházainkban és nemzeteink számára a béke apostolai legyünk.

D.ORDASS Lajos püspök válaszbeszédében hangsúlyozta, milyen nagy jelentősége van ennek a testvéri együttlétnek. Teljes szívvel átérzem - mondotta - hitünknek azt az áldását, hogy Jézus Krisztusban egyek tudunk lenni. Azt hiszem, ha a múltban állottak is fenn ellentétek, azok a közelmúlt években kezdtek feloldodni. Kifejezem azt a szándékomat, hogy a közös múlt drága emlékeivel a közös szolgálatban testvéri kezemet nyújtom - mondotta többek között D.Ordass Lajos püspök. -

A szombati találkozóon a küldöttségek tagjai baráti beszélgetésben cserélték ki értesüléseiket és nézeteiket a készülő liselundi konferenciával kapcsolatban, valamint beszámoltak egyházaik jelenlegi helyzetéről.

Vasárnap küldöttségünk részt vett a nagytemplomban tartott istentiszteleten. D.CHABADA püspök meleg szavakkal mutatta be küldöttségünk tagja-

it a gyülekezetnek és többek között a következőket mondotta: Istentiszteletünk örömébe bele kell foglalnunk azt a tényt is, hogy külföldi kapcsolataink kapui ismét szélesre tárultak. Jele ez annak, hogy nem akarunk megállni azon a jó úton, melyen az elmúlt években egyházaink közeledését munkáltuk és ezen keresztül a népeket is. Hogy ezek a mi drága vendégeink közöttünk vannak, ez annak bizonyítéka, hogy a szomszédos Magyarországon a viszonyok egyházi téren konszolidálódnak. Kérem a Mindenhatót, kísérjen áldásával továbbra is bennünket, hogy munkánk szolgálja Isten dicsőségét, egyházaink virágzását s a tartós béke napjaiban örvendező éy nyugalmas életünket!

D.ORDASS Lajos püspök válaszában János ev. 17:20-21 verse alapján rámutatott az egymásra találásnak nagy fontosságára. "Amikor mi egymásnak a szívét, keressük, akkor Jézus Krisztus rendelkezésének próbálunk eleget tenni. A különbözőségeik ellenére a fenntartás nélküli szeretetben kell kezet nyujtanunk egymásnak. A tanítványok egysége legyen példa a világ számára. Ne felejtsük azonban, hogy nem a mi erőlködésünkön fordul meg a keresztyének egymásratalálása. Szükség van arra is, hogy Jézus mellé letérdeljünk és imádságban kérjük tőle ezt az egységet. Ebben a gyülekezetben is imádkozunk úgy ezért, hogy közben meg vagyunk győződve arról, hogy ezen a gyülekezeten túl világszerte számtalan keresztyén ember imádkozik velünk együtt ezért az egységért" - fejezte be beszédét D.Ordass Lajos püspök.

Egyházi küldöttségünk látogatásának eredményeképpen sok szívélyes és őszinte beszélgetés történt. A találkozó eredményét abban lehet összefoglalni, hogy jó személyes kapcsolatok létre-

jöttét és elmélyülését mozdította elő.

E BESZÁMOLÓ megjelent az EVANGÉLIKUS ÉLET
XXII.évf. 10.számában (1957.május 26.)

Helyesírás, 1936. évi kiadás. Budapest, Magyar Könyvtár Kiadó. 1936.

Szavak a II. részhez.

... az az a...
... az az a...
... az az a...

IV.

UTÓSZÓNAK

... az az a...
... az az a...
... az az a...

2 igehirdetés

... az az a...
... az az a...
... az az a...

... az az a...
... az az a...
... az az a...

Hévizgyörk, 1984. szept. 9. Istennél nem lehetetlen!
Ige: Márk ev. 10:17-27.

Szthság u. 12. vasárnap.

Gyakran hallani faluhelyen is, de városban is azt a kijelentést, hogy a biblia tanítása teljesen idejét mulaszt. Semmit nem ér. A mai élet többet, mást kíván az embertől, mint amiben apáink, öseink felnöttek és boldogultak.

Hogy mennyire hamis és megtévesztő ez a kijelentés, arról szól az imént felolvasott evangéliumi szentlecke. Három területre irányítja a figyelmünket: az ifjúságra, - a pénzre, - és az élet értelmére.... Hát van itt közöttünk csak egy is, aki ne tudná, hogy mind a három terület égető kérdése napjainknak?....

Ugy-e, ennek igazolására elég ha most arra gondolunk, amit magunk körül látunk otthon a családban, az utcán bevásárláskor vagy a munkatársak között a munkahelyen.

Ugy-e, elég ha most arra gondolunk, amiről nap mint nap olvashatunk az ujságban, hallhatunk a rádióban vagy szemlélhetünk a TV-ben...

Ugy-e, elég ha most arra gondolunk, amivel megdöbbennek a statisztikai számok, a rendőrségi jelentések vagy a törvénytörési tárgyalások beszámolói.

Vallom is, hogy aki nem huny szemet az élet napi jelenségei előtt, aki nem dugja be a fülét a körülötte zajló-zugó világban, aki nem altatgatja lelkiismeretét, hanem gondolkodó elmével, felelős szívvel rögzíti az eseményeket és a megoldásra váro égető problémákat, annak szembe kell nézni a kikerülhetetlen valósággal: az ifjúság bajaival, - a moho pénzügytani vágy örültjeivel - és az élet értelmével vivo-

dó öngyilkosokkal...

Azt bizonyosra veszem, hogy ebben a templomozó gyülekezetben van nem egy nyugtalanokodó szív, legyen az szülő vagy nagyszülő, ifjú vagy magányos öreg.

Tudom, hogy 40-50 év alatt sok minden megváltozott, Átalakult a gazdasági érdek, a társadalmi rend, fejlődött a technika, a tudomány, nőtték az igények, változott a külső kép falun is, városban is s ugyanakkor lazultak a kötelékek, süllyedt a közérkölc, a közbiztonság, kiveszöben a tisztesség, a becsületma hűség, sok a tragikus családi élet és egyre nő a gondozásra szoruló apátlan-anyátlan gyermekek száma. Ebben a nagy átalakulásban áldozat, játékszer lett az ember s értelmét veszítette az élet. Ezért a tengernyi baj, gond, nyomasztó félelem. S mindezt tetézi a személyválogatást nem ismerő halál. Más szóval: soha nem felejtheted el, oh ember! hogy nincs itt vég, hogy neked is és nekem is innen tovább kell menni, merthíszén életre és nem halálra tereptettünk.

A helyzetrajzból legyen most ennyi elég.

A kérdés azonban az: van-e megoldás?... hol a segítség?...

Felolvastott evangéliummunkban azt mondja Jézus az előtte letérdelő embernek: Jer! kövess engem!...

Bizonyára vannak itt többen is olyanok, akik előtt jól ismert szakasz ez a felolvastott ige. Sőt! arra is emlékeznek, hogy Jézus mindenkire egyazon követeléssel fordult: "Kövess engem!" - Ugy-e, ez volt az a felhívás, amely kereste Pétert, Jakabot, Jánost és Andrást ott a Jordán melletti pusztában.. Ez szolt Máténak, Zakeusnak a vámszedőasztal mellett, de ugyancsak ez nyugtalanította a gazdag ifjút a maga önhitt jólétében... Bizonyos, hogy más-

ként szól ez a felhívás a vámszedőnek, másként a halászoknak, másként a vitézeknek, másként Nikodémusznak, az írástudoknak és másként a Judásoknak meg a Pilátusoknak. De Jézus ugyanazt követeli egyesektől és közösségektől, népektől és nemzetektől, öregektől és ifjaktól, egyházfőtől és egyháztagtól, szellemi és testi munkásoktól, minden rendű és rangú embertől: te pedig kövess engem! - mert senki sem mehet az Atyához, csak énáltalam. Már pedig ott a helyünk, Nála a végcél, ahová törekednünk kell!

És ha igaz az, hogy keresztyénnek lenni annyi, mint követője lenni a Jézus Krisztusnak, akkor hát észreveszed, Testvérem, hogy mennyire időszerű és jogos ma is a felhívás?... Időszerű, mert egy olyan forrongo világban élünk, amely ezernyi kísértéssel és kérdéssel tör reánk s csábítására megtántorodnak a legkiválóbbak is!... De jogos is a felhívás, hiszen valamennyien - legyünk bár városiak vagy falusiak, testi vagy szellemi munkával foglalkozók - kivétel nélkül egy másik, egy igaz élet után vágyunk! Vess csak egy pillantást a körülötted hullámzó életre, hallgass csak bele a melletted elsietők hangos beszédébe, - hát nem azért olyan gyakori a panasz, a csüggedés, a reménytelenség, a szeretetlenség, a gyűlölet és az irigység, mert az emberi bölcsesség balgatag tanácsán tévelygünk?... Nem is véletlen tehát, hogy nap mint nap vesszük az intést, a figyelmeztetést: keresztyénnek lenni annyi, mint közösségben élni az- zal a Mesterrel, aki mondja: "Kövess engem!"... Bizonyos, hogy másként állna közöttünk az élet ügye, más lenne a jövőendő reménysege, ha több volna ebből a lelkiületből ezen a világon, legalább is több a mi soraink között.

Tudom, hogy keresztyénnek lenni, Krisztust követni nagyon nehéz. Nehéz, mert a kereszt fel-

vállalásával jár. Éppen ezért idekiváncozik a felhívás, ahol nemcsak érte lelkesülő szívek vannak, de vannak tétovázó és elbizakodott lelkek is, - igen: idekiváncozik közénk a történelem sok drága tanúsága, hogy belássuk: nemcsak ma nehéz keresztyémek lenni, de nehéz volt az mindig a múltban is.

Ha pedig a történelem tanuságára hallgatunk akkor könnyen rádöbbenünk arra, hogy azok voltak a hit hősi korszakai, amikor az emberek szívügyüknek tekintették a Krisztust és az ő követésének a kérdését. Az öskeresztyénség azért fénykora az egyháztörténelemnek, mert benne a Krisztusért való szerelemek ez a tüze magasan lobogott. A reformációnak azért volt hodító ereje, mert embereiben visszhangra talált a Krisztus követésére hivatás s megalkuvás, félelem nélkül szegődtek annak nyomába, aki feltétlen ura életünknek!

A keresztyénség közel 2000 esztendő múltjából egy tanítás feltétlenül keres valamennyiünket s ez az a megszivlelendő igazság, hogy lagymatag keresztyénségünknek meg kell tanulnia a Krisztusért való kiállást vagyis a kereszt felvállalását. Vérszegény és hamis vallásosságban él mindaz, akit eltölt az a derűs reménykedés, hogy majd csak megtörik a földön a gonoszság hatalma, de nincs sem bátorsága, sem akarata ahhoz, hogy Krisztus elszánt követője legyen, olyan, aki nem tanácskozik testtel-vérrel, nem tekint szüntelen hátrafelé, nem kacérkodik titkon-nyiltan a világgal, hanem életre-halálra menő tanítványa Mesterének. Nincs is diadalmas jövője a keresztyénségnek, ha az idők és körülmények mostohasága miatt csak panaszkodni tudunk, de ezzel azután be is fejeztük küldetésünket és ölbetett kézzel várjuk, hogy mit is hoz majd a holnap...

Az ilyenek számára hadd utaljak Krisztus

bátor bajvivójára, Pál apostolra, aki nem átallotta kemény szóval is illetni korinthusi gyülekezetét azért, mert közönyösen elnézi soraiban a gonoszság garázdálkodását s kíván több személyes elszánást, bátor kiállást, misszionáló erőt, hűséges munkát a Krisztus követésükben.

Amikor az egyik német császárnak arról panaszkodtak a tanácsosai, hogy nem bírnak az elleneséges propaganda embereivel, mert olyan ügyesek, odaadók és a maguk esze szerint valók, azt kérdezte tőlük a császár: hát hol vannak a mi agitátoraink? .... - Nem gondolod, Testvérem, hogy amikor sokszor lélekzetvisszafojtva csodálkozik el kémlelő tekintetünk azon az ügyességen, kitartáson, céltudatosságon, ravasszágon és nem egyszer a megfélemlítő erőszakon, amellyel a gonosz, a bűn, a világ dolgozik közöttünk, - nem gondolod, hogy joggal kérdezi meg tőlünk, akik szívesen vesszük ajkunkra a vallomást: "követlek, Uram, téged!" - az Egyház Ura: hát hol vannak az én, hűséges követőim, tanítványaim, az evangélium szószolói, Krisztus propagandistái, akikben megvan a lelkesedés, az ügyesség, az elszántság, az a rendíthetetlen hit és bátorság, amely megvolt bennük, az apostolokban, amikor 12-en elindultak meghódítani az egész világot, vagy amely ott izzott Lutherban a wormszi birodalmi gyűlésen a világ leghatalmasabb császárával és pápájával szemben és ajkára adta a bátor vallomást: "itt állok és másként nem tehetek!" Az evangélium hódításra született. A gyertyát nem azért gyújtják, hogy a véka alá rejtésük! ...

Oh ha bele tudnánk hallgatni évszázados templomok esendjébe, - oha ha szemükbe néznénk a gályaraboknak, a pozsonyi és eperjesi vértörvényszékek áldozatainak, vagy ha felfognánk minden sohajt, rejtett panaszt a környezetünkben, ha

látnánk a szívek mélyébe és hagynánk magunkra zudolni mindazt a sok nyomorúságot, amit magános lelkek és családi életek hordoznak titkon, rejtve vagy kitörő jelemetekben, - ugy-e, akkor rádöbbenék arra, hogy a történelem minden lapja, életünk minden napja azt lízeni, szolja, kiáltja, követeli: legyetek követői a Krisztusnak!... Annak a Krisztusnak, aki nem dicséri a szegényeket és nem átkozza el a gazdagokat, de hívja, várja a megfáradtakat és a megköztöztötteket!... Milyen másként állna közöttünk az evangélium ügye, milyen zsufolásig lennének közöttünk állandóan a templomok, hogy zengne-zugna az Istent dicsőítő ének, töltené el szíveket a hálaadás, lenne a munka áldás, a teherhordozás gyönyörűsége - ha... ha bennünk ugyanaz a tűz, rendíthetetlen hit égne, amely őket, a tanítványokat, Pált is, Luthert is, az őseinket is lízte-hajtotta a Krisztusnak életre-halálra menő követésére.

Megfigyeltétek már, hogy milyen gyávák, megalkuvók és számítók vagyunk a Krisztus követésében? Hogy tudunk hallgatni, amikor hitünk legszentebb dolgait kicsinylik, ocsárolják, meggyőződésünket csipkedik és guny tárgyává teszik... Mennyire befolyásol a véleményünkben, cselekedeteinkben, szavainkban az, hogy mit szol hozzá a másik, a szomszéd, a barát vagy az ellenség.... Félvállról vesszük a plakátokat, a frivol beszédet, a nagyhangú káronkodást, a lelket mételyező írásokat és képeket vagyis milyen messze vagyunk attól az élettől, amelyet az evangélium szerint Jézus megkedvelt. Nem is tudja már az ember elképzelni, mi mindennek kellene még történnie, hogy végre arcunkba szökjön a vér, megfeszüljön az izmunk, feltámadjon a becsületérzésünk és feltörjön a szívről mélyéből a nagy vallomás: eddig és, ne tovább!...

Oh hányan tudják azt mi közöttünk, hogy minden kudracunk, emésztődésünk, gyengeségünk, család-

sunk gyökere abban rejlik, hogy testtel-vérrel alkudozunk, a csábító szavára hallgatunk, aranynak-ezüstnek, gazdagodásnak büvkörébe esünk, hirmévvél, modern életvitellel kacérkodunk és nem hallgatunk az új étellel megajándékozó jézusi hívó szóra: "kövess engem!"

Evangeliumunk üzenete, tanításaként nem is mondhatok most mást neked, Testvérem, csak azt, hogy tedd meg te is azt, ami rád tartozik. Jézus itt, most neked mondja azt a felhívást, amivel a mai szentigében eléje boruló embert hívta: "Kövess engem!"

S ez azért döntő, mert csak ha fenntartás nélkül engedjük, hogy Ő irányítsa gondolatainkat, átalakítsa cselekedeteinket, megszabadítsa életünket fogva tartó kötelékeiből - legyen az a pénz-hajszolás emésztő vágya, vagy az ital rabsága, vagy a megtévesztő léha élet nyomorusága - igen: ha Ő szól - mi engedünk néki leszünk, v a g y u n k követői Jézusnak, - leszünk, vagyunk olyanok tehát, akik elnyerik az Isten országát!

Vallom, hogy ezen az úton nem szükségszerűen akadályoz engem a pénzem, a vagyonom, a rangom, az eszem, a tudományom... Ezek akadályá csak akkor válnak, ha eltakarják szemem előtt az Istent, ha odaülnek az Isten trónusára, s nekik szolgálók és semmibeveszem az én megváltó Uramat, a Jézus Krisztust!... -

Most pedig egészen személyes vallomásként mondom, s ebben a vallomásban benne van az egész életem s mondom úgy, hogy te is velem mondjad: Uram! a gazdag ember esetében is megmutattad nekem, hogy tőlem is teljes szívemet igényled!... Igényled minden fenntartás nélkül! Nem lehet más Istenem csak Te, - nem bízhatok sem pénzben, sem vagyonban, sem hatalomban, sem tudományban - csak Te-

benned, senki mást nem szolgálhatok, sem a hiúságot, sem az önzésemet, sem az irigységet, sem a dicsőséget - csak Téged!.. Ha erre nem vagyok kész, akkor "busan" kell napomat, életidőmet végigjárnom. Mert öröm csak akkor tölthet el, ha fenntartás nélkül a Tiéd vagyok!...

... és azt is vallom, Uram, hogy most újra mondtad: szoros az a kapu és keskeny az az út, amely az életre visz! Semmit magammal innen oda nem vihetek, sem aranyat, sem ezüstöt, sem fényűző hajlékot... Oda felbattyuzva be nem léphetek... csak magamban és csak alázatosan, ... bűneim vétkei tartozásának súlya alatt roskadozva - csak Téged követve!..

És ha ez a valóság - már pedig ez a valóság! - akkor ugy-e, megteszed... igen: megteszed Testvérem te is, hogy ott, ahol állsz s úgy amint vagy - ha minden áron, akkor is, ha minden ellen, akkor is - nem akarsz többet és nem akarsz mást, csak azt, hogy kövessék Uram, téged!

Ugy-e, nincs közöttünk senki, aki ne tudná, .. ne látná és ne vallaná: ezen a földön, itt a bűn és halál árnyékának völgyében ma is, számunkra ez az életnek egyetlen lehetősége... Istennél nem lehetetlen, hogy elnyerjük az örökéletet, az üdvösséget - te is és én is!

Keresztyén Gyülekezet! Ki meri azt állítani, hogy ez a jézusi tanítás már nem nekünk szól, ... hogy idejét, multa, ... hogy semmit nem ér, ... hogy kivetni való?...

Ugy-e, nincs ilyen közöttünk, nincs egy sem, hévizgyörki testvérek?!...

Ha élni akarunk - követnünk kell téged, Ur Jézus! Ámen.

Gyula, 1985. ápr. 14.

Ige: János ev. 5:24-25.

Ének: 280.368.

Megújuló élet....

(Tündikénk kántorizált)

Husvét u.l.vasárnap

Ma egy hete az egyetemes keresztyénséggel együtt ez a gyulai gyülekezet is husvét ünnepét ülte. Mindenkit újból keresett a csodálatos hír, a különös üzenet: Krisztus feltámadott!... Krisztus él!...

Hadd kérdezzem meg a most itt egybegyűlt hívektől: hát őriz még valamit a husvétünnep tanításból a sziv vagy talán az örömlüzenetet máris teljesen belepte a hétköznapiak pora?... Hát husvét ünnepé csak olyan nosztalgikus emlékezés volt?...

S ezt annál is inkább kérdezem, mert tudom, hogy husvét nem tartozik a "hangulatos" ünnepek közé. Ennél az ünneplésnél semmi helye nincs a romantikának. Nincs pedig azért, mert a lényege rettenetesen komoly és döbbenetesen mély. Tanítása, üzenete pedig kockázatos, tulságosan merész, az értelmünk kategóriáit messze túl haladja. Nem is különös, hogy az ünnep jelentőségének megítélése tekintetében nagyon különbözők a vélemények.

Ez a véleménykülönbség csak azért lehetséges, mert sokan úgy beszélnek Jézusról, mintha bizony Jézus csak egy 2.000 évvel ezelőtt élt személy volna, akinek szerepe a mennybemenetellel le is zárult. Amíg ez a vélekedés tölt el minket is, addig az egész keresztyénség Jézussal és minden tanításával, szokásával együtt nem több és nem egyéb, mint egy közönséges történelmi emlék, aminek a jelentősége és értéke hovatovább egyre csökken.

A mi keresztyén hitünk alapja azonban nem egy ilyen egyre szintelenedő történeti emlék, hanem az a tény, hogy Jézus él! Nemcsak 2.000 évvel ezelőtt élt, hanem feltámadott és most is él! Nekünk élő Urunk van! Ennek pedig nemcsak az üres sziklásir a bizonyossága, hanem még inkább az a valóság, hogy ma is megmutatja erejét, hiszen sokakat vonz magához ellenállhatatlanul, támaszt új életet, teremt emberi szívekben új világokat!

Vagyis a husvétii hír nemcsak egy történeti emlékmű eseménye, hanem evangélium, örömhír a szürke hétköznapiakra is! Éppen ezért újra kérdezem: hát jelent valamit mindennapos életünkben a husvétii üzenet, az, hogy élő Urunk van?...

János evangélista az imént felolvasott igében röviden azt mondja el, hogy aki meghallja és befogadja az Ő szavát annak élete már itt e földön megújul! Ez pedig minket kereső tanítás.

Ugy-e, tudod te is és vallom én is: egy megújulásra nagy szükségünk van. Egyszerűen azért, mert az élet így nem mehet tovább! Hát nem erről irnak szüntelenül az újságok? Hát nem ezért tartanak konferenciákat, tudományos értekezleteket... Hát nem, erről vitatkozik nyilvánosan a rádió?... Az a valóság, hogy pusztulás, leépülés halál van ott, ahol életnek kellene lenni?! ... Hát nem erről hangzott el felelős felszólalás a parlamentben is?...

S mindezt most Jézus mondja. Nem könnyelműen, felelőtlen szóval, hanem ünnepélyesen, az eskü szavainak súlyával. Figyeljünk is, rá teljes komolysággal, hiszen a tanítás nekünk szól, minket keres, nekünk van szükségünk rá, ha élni akarunk.

Igen: minket keres az evangélium üzenete, minket, akik mindannyian kivétel nélkül egy olyan, világnak vagyunk érző, eleven tagjai, amely világról Jézus csak annyit állapít meg, hogy "halott világ!"

S ez igaz annak ellenére, hogy dolgozunk, lélekeziünk, sírunk vagy mosolygunk, építünk és fejlődik a technikánk. Mégis! - halott világ!... Nem orvosi, biológiai értelemben, hanem bibliai jelentésben,

Szentírásunk egyöntetű tanítással szól arról, hogy ennek az egész világra kiterjedő nyomorúságnak oka, magyarázata a bűn. És ez a bűn nem is valami elvont magasságokban, precízen megfogalmazott tételekben, büntető törvényekben, hanem egyszerűen hétköznapi módon, durván, nyíltan, a mindennapi életben ezer és ezer formában megtalálhatóan.

A bűn annyira hozzátartozik ehhez a világhoz, annyira rányomta mindenre a maga bélyegét, hogy már észre sem vesszük a jelenlétét. Nagyon durva formában kell megmutatkozzék, hogy rádöbbenjünk, hogy felemeljük tiltakozó szavunkat és kárhoztassuk az elkövetőjét.

S ez azért van így, mert hatalmába vette egész bensönket! Nemcsak szavaink és cselekedeteink tanuskodnak arról, hogy a bűn mireánk is elhátott, de még inkább ezt tükrözik gondolataink, a vágyaink, az érzéseink, a mi benső emberünk. Vagy talán úgy dondod, Testvérem, hogy ez tulságosan sötétén látás?... Oh gondold, csak a bűn valóságát tükröző statisztikákra, a bírói tárgyalásokra, a rendőri jelentésekre, a büntetőintézetekre, pszichológusok és orvosok ténymegállapításaira. Ugy-e, külön-külön és együttesen igazolják, hogy sötét világ tárul elénk. Nincs az, aki leírja, nincs, aki felmérje... Súlyát, következményét azonban a gótgótai kereszt elárulja.

Ez a bűn pedig nemcsak az egyes ember egyéni életét rontotta meg és ütötte rá minden megnyilatkozására a halál bélyegét, de türehetetlen helyzetet teremtett az embereknek egymáshoz való viszonyában is. Ugy-e, ha nézzük és számbavesszük

a társas együttélés nagy világát, a közlekedést, a bérházakat vagy a piacokat - ugy-e, mindenfelé az igazságtalanság és a szeretetlenség jelenségeivel találkozunk. Ez mérgezi meg a közös életutat, ez teszi nehezzé a közös munkát, ez teszi elhordozhatatlanná a közös életet. Önzés, siketség, vakság, irigység, harag, civodás, zsörtölődés, fukarság, testi-lelki sötétség, kinzó nyomoruság, türhetetlen világ... eleven pokol kint is... bent is... Valóban olyan állapot, hogy minden megújulásra vár.

A tragikus nem is az, hogy ez a halált jelentő nyomoruság mindenekre elhatott és hatalmába kerítette a fehér és színesbőrű embert, a férfit meg a nőt, a műveltet és a műveletlent, a gyermeket és felnőttet egyaránt, - az a tragikus, hogy teljességgel tehetetlenek vagyunk a bünnel szemben! Hiába jó-szo, szelidség, szigor vagy törvény, büntetés vagy ígéretés, hiába pénz, hiába kultúra, hiába technika, hiába az egymást válto pedagógia, - nem is egyesekkel van csak baj, hanem mindenekkel, nem is a külső körülményekről van szó, hanem a bensőnk-ről, a lelkünk-ről a szívünk-ről! - És nemcsak mi, ma élő emberek vagyunk tehetetlenek, de ugyanígy, szenvedett a bűn rabságában előttünk élt generációk hosszú sora és bizonyos, hogy ugyanígy fog gyötrődni az utánunk következő új nemzedékek sokasága is. Ezért mondja Jézus olyan határozottan, hogy "halott ez a világ!"

Bizonyos, hogy ebből a labirintusból nincs is számunkra kiút. Képtelenek és tehetetlenek vagyunk életünk újjárendezésére. Oh hányszor próbáltunk már nagy elhatározással, szent fogadkozással újat kezdeni, lezárni a múltat, minden terhét és gyalázatát s kezdeni valami igazat, szépet, emberhez méltót. Ugy-e, sok szomorú tapasztalat érteti meg velünk a felolvasott ígét: "Aki az én beszédemet

hallja és hisz annak, aki engem elküldött, az általment a halálból az életbe!

Nem is merem azt állítani, hogy ez új tanítás. Oh hányszor vettük már eddig is azt a figyelemztetést, hogy fontos dolog az Isten igéjének a meghallása! Ez a hajlék is azért épült, hogy hallhassuk az Isten üzenetét!... Ugy-e, a bibliát is azért fordították le nagy áldozattal, hogy Isten szava közközen foroghasson és olvashassa minden ember... Isten üzenetének meghallása a bűn és halál világában számunkra nélkülözhetetlen, mert csak általa támadhat bennünk hit. Hit nélkül, Isten közbelépése nélkül pedig nem támadhat bennünk új élet!

Lehet, hogy ami az Isten igéjében ismeret vagyis értelemmel elsajátítható az még legtöbbször számunkra közkeletű kincs... Az is lehet, hogy az Ige tanítását - mi templomozó hívek - már megszoktuk, meg is unhattuk. Hányszor vesszük annak bizonyosságát, hogy el is felejtettük az evangélium üzenetét: Krisztus é r e t t ü n k halt meg! A baj abban van, hogy ez az igazság nincs benne a szívünkben. Vagyis: nem az ismeret hiányzik, hanem a hit! Az hiányzik, hogy b i z z a m abban, akit az Írás Istennek nevez, és ettől az Istentől fogadjam el én is a bűnbocsátatot és az örökéletet!... Hiába tanulod meg a Hiszekegyet, a Kiskátét, a bibliai történeteket. Ez magában még nem elég. Ez még nem ment meg! Ehhez még az szükséges, hogy egyszer az Ige hallása közben, Isten ajándékából, a Szentlélek munkájára a szívedben hit támadjon. És ezzel a hittel egyszerre rányilik tekinteted az Isten közelségére, áldott jelenvalóságára, - egyszerre megízleled az Ő vigasztalását, üdvözítő szeretetét és Krisztus megtanít téged arra is, hogy kicsoda és milyen ez a mi gazdag és élő Istenünk, - egyszerre érdekessé, fontossá válik minden, amit Ő mond igéjében önmagáról, terolad és erről

az egész világról...

Ahol pedig a szívben hit támad és Isten Isten lesz, Teremtő, Ur, szerető Atya a Jézus Krisztus által - o t t egyszerre m á s s á lesz minden!... Más lesz a vágy, más lesz az akarat, más lesz a cél... Ott meghal az önző ember, ott megismétlődik Zakeus története, ott a tékozló fiú mind hazatalál, ott Saulból Pál lesz, ott a síró megvigasztalodik, a fáradt megújul, a csalódott reményességben él, ... ott elnyeletett a halál, a koporso nem rettent többé, a bűnre van kegyelem, a bűnösnek van bocsánata!...

Tudom, hogy ez az u j j á l e v é s , ez a halálból életre támadás történhet hirtelen, nagy megrázkodtatással, mint Pál apostolnál a damaszkuszi uton, - de lehet évekig tartó fejlődési folyamat eredménye is. Egy bizonyos: akár így, akár úgy történik is, csak azért lehet boldog valósággá, mert Krisztus feltámadott és él! - szava, igéje élő beszédként hangzik miközöttünk és keresi a bűn rabságában halott embert, hogy örökéletre elvezesse.

Ez a feltámadott és élő Krisztus számtalan "halott" leánynak mondja ma is miközöttünk: "leányom, néked mondom, kelj fel!"... És számtalan ifjúnak is mondja: "Ifju, néked mondom, kelj fel!".... Számtalan szorgos Mártának is mondja: "Mária a job-bik részt választotta!"... És megkérdezi számtalan meggyógyult beteg-től: "a kilence pedig hol van?"... És megtérít számtalan gonosz Sault a maga veszedelmes utjáról!... És elmondja számtalan blünbáncó szívnek: "még ma velem leszel a paradicsomban!" -

Testvérek! A ránk nehezedő kérdés ezekután csak az: vajjon mi valósul meg mindebből a mi életünkben?... Halott vagyok-e, a bűn rabságában elvezett ember? - vagy pedig feltámadtam új életre hit által a Jézus Krisztusban?...

.... a kérdés nem is itt dől el, hanem a templom küszöbén túl!... -

Ma egy hete az egyetemes keresztyénséggel együtt mi is húsvét ünnepét ültük. Valamennyiünket újból keresett a csodálatos hír, a különös üzenet: Krisztus feltámadott!... Jézus él!...

Tudod-e, hogy ez nemcsak egy történeti emléknap eseménye volt, hanem evangélium azaz örömhír a szürke hétköznapiakra is.

Ma is azért vagyunk itt együtt, hogy legyen azzá a te életedben is és a te szolgálatodban is... Hiszen tudod te is, vallom én is: az életünk így nem lehet tovább!... Ebből az életstílusból elég volt!... Ő azt akarja, hogy te, aki halott voltál a bűnben - élj Vele diadalmas, új életet!

Tedd ezt, - kezd el ezt újra mindennap!... hallgass a szavára... higgy benne...

És így - ha hallgatsz szavára, hiszel benne és követed Őt - így - hidd el - lesz új élet a családban is, ... a munkahelyeden is, amíg tart itt a földi vándorpálya! Ámen.

Ez a két igehirdetés még a XVI. kötetbe tartozna. Azt a kötetet már lezártam, mikor e két igehirdetéssel szolgáltam. Hogy egymástól nagyon távol ne essenek e kötet anyagához csatoltam.

I G E H E L Y E K: Kérd. sz. Oldal.ÓSZÖVETSÉGBŐL -

I.Sám.kve	7:12.	-	158.
Jób kve	16:22.	-	111.
23. Zsolt.	1.	-	147.
31. Zsolt.	6.	-	114.
100. Zsolt.	2.	-	155.
103. Zsolt.	1.	-	152.
Példb.kv	3:1-6.	-	57.
Ezs. kv.	12:4.	-	149.

UJSZÖVETSÉGBŐL -

Máté ev.	5:13-16.	-	133.
	11:28.	-	47.
	21:19.	-	89.
	28:20.	-	97.
Márk ev.	10:17-27.	-	211.
Lukács ev.	10:25-37.	-	15.
	. . . . .	-	33.
	. . . . .	-	40.
János ev.	1:44-52.	-	3.
	5:24-25.	-	219.
	<u>13:14.</u>	-	111.
	13:17.	-	172.
	13:34-35.	-	63.
	. . . . .	-	70.
Ap.Csel.kv	<u>7:59.</u>	-	118.
Róm. lev.	<u>14:7-8.</u>	-	106.
	<u>14:8.</u>	-	126.
I.Kor.lev.	15:11-20.	-	9.

II.Kor.lev.	6:24	-	143.
	9-15	-	177.
	9-15	-	174.
Gal. lev.	5:13	-	170.
I. Thes. lev.	5:14	-	167.
	5:18	-	161.
I.Tim. lev.	6:6-12	-	21.
Titus lev.	2:11-14.	-	77.
	3:4-8.	-	84.
Zsid. lev.	10:24	-	144.
I.Péter lev.	2:5.	-	27.
I.János lev.	2:17	-	52.
	<u>2:24-25.</u>	-	122.
	4:16	-	164.
Jel. kve	<u>14:13</u>	-	102.

---

az aláhuzott ige temetési textus.

TARTALOMJEGYZÉK:

Oldal.

I. Igéihirdetések gyülekezeti közösségben.

1. "Jer és láss"	3.
2. Husvét - Isten tette.	9.
3. "Te is akként cselekedjél!"	15.
4. Kenyér-bűnök.	21.
5. Mi a templom szolgálata?	27.
6. Vádlottak padján.	33.
7. Adventi szolgálatunk.	40.
8. Jöjjetek Jézushoz	47.
9. Ami el nem mulik.	52.
10. Boldog élet	57.
11. Szeressétek egymást!	63.
12. Mire kötelez advent?	70.
13. Megjelent a kegyelem	77.
14. Karácsony szolgálata.	84.
15. Van-e gyümölcs?	89.

II. Evangélium örülőknek és síróknak.

16. Jézus bátorit	97.
17. Boldog halottak	102.
18. A lét értelme Isten szolgálata.	106.
19. Szeretet - élet	111.
20. Kezetre bizom lelkemet.	114.
21. A hit szava	118.

	oldal
22. Maradjatok meg abban	122
23. Az Uréi vagyunk.	126
<u>III. Gyülekezeti és diakoniai szolgálatban.</u>	
24. Konfirmandusok megbízatása	133
25. Körlevelek a Papnék Otthonától	
Adjátok szeretetetek bizonyosságát	143
Ügyeljünk egymásra, a szeretetre	144
Az Ur az én pásztorom	147
Adjátok hálát az Urmak.	149
Áldjad én lelkem az Urat.	152
Szolgáljatok az Urmak	155
Mindeddig megsegített	158
Mindenben hálát adjátok	161
Az Isten szeretet	164
Gyámolítsátok az erőtelenekeket	167
Szeretettel szolgáljatok.	170
Boldogok lesztek, ha...	172
Az Istennek - hála.	174
Adjátok szereteteket.	177
26. Adalékok a Papnék Otthona történetéhez	179
27. Felhívás bébi-csomag ügyében.	197
28. Külföldi segélyek szétosztása	199
29. Egyházunk küldöttségével Pozsonyban	205
<u>IV. Utószónak - 2 igehirdetés</u>	
30. Istennél nem lehetetlen	211
31. Megújuló élet	219
IGEHELYEK	227
TARTALOMJEGYZÉK	229
FÜGGELEK	231

IV.

FÜGGELÉK

43/1964.szám.

"Ügyeljünk egymásra, a szeretetre"
Zsid. lev. 10:24.

Kedves Papné-testvérünk!

Az őszi minlig mozgalmas időszak életünkben. A gyermekes családokban újra kezdődik az iskolai munka. Nem egy fiú vagy leány indul ilyenkor faluról városba tanulmányai folytatására... A kertekben fokozottabb tempóban folyik a termékek betakarítása... A háziasszony gondos előrelátással készülget a téli napokra... Az épületek külső tatarozása, tetők javítása, tüzelő beszerzése, tárolása mind-mind hozzátartozik a ránk köszöntő őszi mozgalmas idejéhez.

Erről a mozgalmas időről tanuskodik Otthonunk élete is. Sárguló leveleken törik meg már a nap fénye. Lassan lekopaszodik a kert... Nagy tüzelőszállítmány vár raktározásra... Végéhez közeledik a kazánjavítás... Befejeződött a mansard szobák hőszigetelése, az épület hatalmas tetőzetének teljes javítása. Az éléskamra feltöltése lesz most soron. Hiszünk, hogy ami szükséges, mindazt kirendeli számunkra az ajándékozó Isten. "Csak Ügyeljünk egymásra, a szeretetre" - hangzik felénk is az ige üzenete. Az Otthon hátvédjét jelentő 14 gyülekezet papnéja sok szeretettel és buzgósággal hordozza intézményünk ügyét. Az évről-évre szokásos szupplikáció eredménye tanuskodik róla. Ez az Otthon azonban az ország valamennyi evangélikus papnéját keresi közös szolgálatra! Így indult el. Erről tanuskodik a múltja. Szükség is lenne erre a jelenben. Nemcsak karósony táján keres minket Isten szolgáló-szeretetre hívó szava. Ügyelnünk kell egymásra mindenkor. Ez a szüntelen figyelem juthatna kifejezésre most, amikor hosszú időre gondolva az éléskamra feltöltése a háziasszonyok gondja. Nekünk is gondunk. A 16 egyházmegye papnéi nyújthatnának ebben segítséget akár közösségben, akár külön-külön. Élelmiszer - legyen az burgonyahagyma, bab, mák, dió, liszt, cukor, gyümölcs, szárastészta, tojás - kis mennyiségben is, de segítség. A gazdasági udvarban őljaink lakói is táplálékra szorulnak: buza, árpa, kukorica - mind hasznosítható. Bármilyen küldemény a puszta, rideg anyagnál nekünk többet jelent, mivel az egymás terhet hordozó szív bizonyossága. Kérjük Papné-testvéreinket, keressék meg Otthonunk felé a bizonyágtétevés alkalmait.

Otthonunk is szeretné Papné-testvéreink felé az egymásra gondolás útját járni. Vendégszobát rendeltünk be vidékről Budapestre utazó papnék elszállásolására. Mindazokat hívjuk és várjuk, akiknek a nagyvárosban ügyes-bajos dolguk akad és szállásra szorulnak. Otthonunk a Keleti p.u. érkezési oldalánál induló gödöllői HÉV vonattal könnyen megközelíthető, mindössze 40 perc az útja, a retúrjegy /budapesti villamosjeggyel együtt/ csak 5.- Ft. Jó pihenőhelyet, osendet és ellátást is biztosíthatunk. Örülünk annak, ha Papné-testvéreink igénybevennék ezt a lehetőséget, megismernék Otthonunkat, lakóit, azt a szolgálatot, amelynek valamennyien elkötelezett munkásai vagyunk. Érkezésről előzetes tájékoztatást kérünk, hogy a vendéget a vonathál várhassuk. Ez az elgondolás és készség kifejezése annak, amire az ige minket is figyelmeztet: "Ügyeljünk egymásra, a szeretetre".

Isten áldó kegyelme fedezze be életüket, otthonaikat, áldja meg családtagjaikat, a gyülekezeteket. A Szentlélek Isten pedig vezessen mindannyiunkat azon az úton, amelyre az ige figyelmeztet: "Ügyeljünk egymásra, a szeretetre".

Az Ur kegyelme legyen Mindnyájukkal!

Kistarcsa, 1964. évi szeptember hó 1-én.

Blatniczky Jenő sk.
igazgató

Kendeh György sk.
lelkész

Készült a Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem /Budapest, VIII. Üllői-ut 24./ sokszorosító gépén. Enged. szám: 4140.

EVANGÉLIKUS PAPNÉK OTTHONA
KISTARCSA

ad 3/3/1972.szám.

Kistarcsa, 1972. november hó

"Mindenben hálákat adjatok!"

I.Thes.5:18.

Kedves Papné-testvérek!

Otthonunk ablakaiból megnőtt a kilátás. Egészen lombját hullatta az épületet környező vadgesztenye, meg az akác. Világosabbak lettek a szobák is. Az őszi idő hozza ezt mindig magával. Ez csak annak jele, hogy év vége felé járunk. És valóban, mire a lebrok kézbekerülnek, az egyházi esztendő utolsó napjai virradnak mireánk. Az esztendő vége pedig számadásra készlet. Jó és szükséges a számadás. Az egyes embernek is, meg a közösségnek is. Otthonunknak is. Otthonunk életében ez a számadás mindig azzal jár, hogy megnyitja a látóhatárt. Világossá teszi Istenünk gondoskodó szeretetét. Az aggodalmaskodás, a gond, a töprengés levelei lehullanak és látjuk: milyen nagy és gazdag volt ismét az a napról-napra hordozó szeretet! Az apostol intelme szerint cselekszünk: "mindenben hálákat adunk!" Istent áldjuk és megasztaljuk azért a megújuló kegyelemért, amelynek sok és drága bizonyossága vesz körül!

E körlevél útján most sokakhoz fordulunk. Erre indít a megemlékező hálás szeretet. Keressük azokat, akik résztvettek az egymás terhet hordozó szolgálatban. Gondolunk papnékra, barátokra, hittestvérekre, gondolunk kis és nagy gyülekezetekre, akik különböző adományaikkal szolgáltak. A beérkezett csomagok mind-mind a szeretet követői voltak. Nemcsak az értékes tartalmuk, hanem a csomagolás módjuk is sok-sok figyelemről tanuskoztak... Erkeztek könyvek, olvasni-nézni valók. Külön is megemlítjük a Kiskőrösről érkezett Petőfi Sándor összes költeményeinek kétkötetes kiadását s mellékelve hozzá Petőfi keresztelési anyakönyvi kivonata annak bizonyosságául, hogy a nagy költőt 1823 január 1-én a kiskőrösi gyülekezetben keresztelték. Egyesektől és gyülekezetektől érkezett természetbeni adomány. Erkeztek pénzküldemények: a papnéktól, személyektől, a hátvéd-gyülekezetektől és a támogató gyülekezetektől. Gondozottaink beérkezései mellett ez a szolgáló szeretet biztosítja évről-évre a költségvetési előirányzathoz a hiányzó fedezetet. Köszönjük a szolgáló szeretetet!

Az őszi időszak Otthonunk életében is a begyűjtés ideje. Most folyik a szokásos szupplikáció... Es érkeznek az adományok, szállítjuk a terményeket, telik a kamra, feltöltődik a raktár. Mérleget még hozzávetőlegesen sem készíthetünk. Ami azonban szemünk elé tárul, amit nap, mint nap számba kell vegyünk, - az mindenben hálaadásra készlet.

Örömmel adunk hírt arról, hogy Otthonunk új igazgatótanácsában a papnék képviselője is kinevezést nyert, Keve Lajosné iklandi papné kapott megbízást és vállalt szolgálatot a PAPNÉK OTTHONA vezető testületében. - És arról is örömmel adunk hírt, hogy az Országos Egyház Vezetősége Otthonunk munkájának megkönnyítésére átadta az Országos Egyház szolgálatában állt mikrobuszt. A gépkocsi már most ellátja a szállításokat és hasznos segítő lesz az Otthon és a gyülekezetek közötti szeretetszolgálat elmélyítésében. - Az elkövetkezendő esztendő feladataiból megemlítjük, hogy felújításra vár a 103 méter hosszú utcai kerítés dróthálózata és nagyon kívánatos az ételhordólift beépítése, hogy ne kelljen tálcán kézből fel- és lehordani - a szuterénben levő konyhából az emeletre - ételt és edényt.

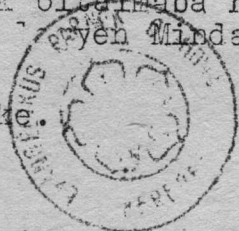
Felhívjuk figyelmüket Otthonunk postai irányítószámára. Címünk tehát: 2143 KISTARCSA.

Otthonunk közegyházi szolgálatát szeretetébe ajánljuk és Papné-testvéreink életét, szeretetét Istenünk oltalmába helyezve szeretettel köszöntjük.

Az Ur ... gyűlése ... Mindenkiükkel!

Blatniczky Jenő sk.
az igazgatótanács elnöke.

id.Kendeh György sk.
az Otthon vezetője.

Készült a Magyarorsz. Evang. Egyház-
egyetem /Budapest, VIII. Üllői-út 24./
sokszorosító gépén. Enged.sz.: 4140.

Nagytiszteletű Asszony!
Kedves Papné-testvérünk!

Ádventi idő köszöntött ismét ránk. Ez mindig az ünnepre készülődés ideje. Így van ez a kis családi otthonokban és így van ez a mix kistarciai Otthonunkban is. Ez a készülődés csak megeleveníti a Zsidókhöz írott levél 10. részének 24. versében olvasható ígét: "Ügyeljünk egymásra a szeretetre és a jó cselekedetekre való felbuzdulás végett!"

Ez az ige vezette az evangélikus papnékat, amikor 1929 őszén megvásárolták az OTTHON épületét és fokozatosan valóra váltották azt a régóta melengetett tervüket, hogy helyet készítenek magányos öregek számára. És hogy ez az egymásra ügyelés, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás meg ne lankadjon évről-évre küldjük levelünket Papné-testvéreinkhez. Erre indít, kötelez az a tény, hogy a panék közös szolgálata hozta létre az Otthon-t és hordozzák évről-évre szeretetükkel. Az elmúlt évben 16.144.- Ft volt adományaik összege.- És írjuk e levelet sokak kérésére is, mert - megítélésük szerint - tartozunk egy rövid beszámolóval, tájékoztatóval az OTTHON-ról, munkájáról, életéről, örömeiről és gondjairól.- Az OTTHON-ban folyó szeretetszolgálat jelenleg 22 személy életét hordozza.- Van közöttük 6 lelkészözvegy, 5 paplány, 3 volt egyházi munkás és 8 gyülekezeti tag, valamennyien nők s a legidősebb 94 esztendő.- Ebben a szolgáló szeretetben buzgolkodnak a fenntartó gyülekezetek, számszerint 18-an.- Ebbe a szolgáló közösségbe tartoznak az önkéntes adományt felkinált személyek és szép számban gyülekezetek az ország minden vidékéről. A szolgáló szeretetnek ez az összefonódása nyújtja a 350.000.- Ft-s évi szükségletnek a hiányzó fedezetét. S ebből a fedezetből még olykor-olykor arra is jut, hogy egy-egy lépést tegyünk a modernizálás útján s ezzel könnyítsünk a munka terhén. Ez évben 80 méter hosszú utcai drótfonatos kerítést ujithattunk fel s nyert ezzel védelmet a házunk tája. - A beruházási tervek között első helyen szerepel az ételhordó-lift beépítése. Nagyon fáradságos a szuterénben levő konyhából felhordani földszintre és emeletre az edényeket meg az ételt. Ezt a nehéz helyzetet kellene mielőbb megkönnyíteni.

Az OTTHON csendes életét színes események élénkitik. Ilyen esemény minden látogatás. Jönnek a rokonok, barátok, ismerősök, gyülekezetek asszonyai, konfirmadusok, kiségitő- és vendég-igehirdetők, s ők valamennyien követik az egymásra ügyelő, az egymást hordozó szeretetnek. Nagyon jó munkatárs a KATA, a VW-mikróbusz. Építési és mélyítési kirándulások lebonyolításával Otthonunk és a fenntartók közötti kapcsolatot, magára vállal sok-sok terhet és szorgos méhecske módjára gyűjtögeti a szeretet bizonyosságait.

A bővülő kegyelem eltölti nap mint nap örömmel a szívünket, és naponként ujul a mi hálaadásunk is: mindazért, amivel hordozza Isten az életünket, - és mindazokért, akik árgáa eszközök szeretetre és jó cselekedetekre az Isten kezében... Így gondolunk a papnékra, gyülekezetekre, hívekre, barátokra, szívből szolgáló áletekre... Így kérjük Isten áldását a szolgáló szeretetre és a jó cselekedetekre való felbuzdulásra!

Papné-testvérünk életét, szeretteit, otthonát, a gyülekezetet Isten oltalmába helyezve, - Otthonunk - a Papné Otthona - szolgálatát szeretetébe ajánlom.

Szeretettel köszönti:

2143 Kistarcsa, 1973 évi december 15-én.

lelkész.

ad 3/3/1979. szám.

"Az Istennek pedig legyen hála" II.Kor.9:15.

Kedves Papné-testvérek!

Hálaadásra buzdít az apostol. Ez nem ritka írásaiban. Egyeseket és gyülekezeteket biztat újra meg újra hálaadásra. Bátorító szava most a magyarországi evangélikus papnékat keresi. Az Ősztűnzést nem magától vette. Jézustól tanulta. A hálaadás - és ez nemcsak Pál apostol tapasztalata - elengedhetetlen életünkben, mivel Isten mélyebb megismeréséhez vezet.

Ez az év Otthonunk életében hálaadásra készítő eseményekben gazdag esztendő. Hálára indít valamennyiünket. Most volt 50 éve annak, hogy az EVANGÉLIKUS PAPTÉK közös szolgálattal - 1929 tavaszán - megvásárolták Otthonunk épületét. Igaz, hogy az első lakók fogadásához még hosszú hónapokra volt szükség, de megindult a fészek készítése, az átalakítás a beruházás nagy munkája, ablakok cseréje, ajtók beállítása, válaszfalak felhuzása, a központi fűtés bevezetése. Ez ez mind-mind jelentős anyagi erőt és szolgáló szeretetet kívánt a papnéktól és a gyülekezetektől...

A folyó évi emlékezetes események sorába tartozik az a szép Ünnepe is, amely február 18-án volt Otthonunkban. E napon meglátogatta intézményünket D.Dr. Ottlyk Ernő püspök és az istentiszteleti szolgálata után tartott ünnepi alkalommal méltatta B l a t n i c z k y Jenő nyugalomba vonult Bp-cinkotai lelkésznek intézményünk életében évtizedeken át nyújtott hűséges és áldozatos szeretetmunkáját, közegyházi diakóniai szolgálatát. Az igazgatótanács elnöki tisztének betöltésére Solymár Péter csömöri lelkész kapott megbízást a Diakóniai Osztálytanácstól.

Ebben a jubileumi esztendőben ugyancsak sok beruházási és felújítási munka folyt Otthonunkban. Valóravált a konyha és a fürdőszobák központi melegvíz szolgáltatása. A fürdőszobák új köntöst kaptak zöld csempéből és zuhanyozókat képeztünk ki a nehézkes és nem egyszer veszedelmet is rejtő fürdőkádak helyett. Az épület alagsorában most folyik a központi fűtés vezetékének a hőszigetelése. Az a reményünk, hogy ezzel a munkával teljessé tesszük a fűtésrendszerünket. Tervez felüli munka volt az épület erősen korrodált csatornáinak a felújítása. Sok hálával gondolunk arra a segítő szeretetre, amely a papnéktól, egyes személyektől, valamint gyülekezetektől áradt Otthonunk felé és tette lehetővé a korszerűsítő és karbantartási munkák elvégzését!

A gondozottak száma változatlanul 20 személy. Közösségi életünket az év első negyedében 4 haláleset terhelte. A bucsuzás még akkor is nehéz, ha Krisztusba vetett hitünk reménységével bocsátjuk el magunk közül a szerető szíveket. Az Isten iránt hálás szív azonban mindig békeséges szív. A látogatók - nemcsak a gondozottak hozzátartozói, hanem a gyülekezetektől jött asszonycsoportok is - mindig minden alkalommal az örömszerzés követői voltak. A nyári hónapokban köztünk időző konfirmanduslányok és ateológiai hallgatók sok színt, fényt, derűt jelentettek közösségi életünkben.

A jövő év tervei a megrendezendő jubileumi ünnepek köré csoportosulnak. Közös hálaadásra készülünk! Intézményünk 50 éves múltja, szolgálata szívbéli hálaadásra kötelez valamennyiünket, első helyen az evangélikus PAPTÉKAT. Az ünnepi alkalomig még folytatnunk kell a felújítás munkáit. Épületünkben van még festést és mázolást igénylő rész. Még csinosíthatjuk a szobákat, tehetünk célszerűbbé berendezéseket. Kérjük is segítő, hordozó szeretetüket, hogy a méltó hálaadásban egyek legyünk.

Amikor megköszönöm Otthonunk igazgatótanácsa nevében áldozatos és szolgáló szeretetét, életét, szeretteit, otthonát, gyülekezetét Isten oltalmába helyezve kívánok k. Minnyájuknak áldott adventi időt és örömezerző karácsonyi ünnepszentelést

2143 Kerepestarcsa, 1979 november hó

szeretettel
Kerepestarcsei Evangélikus
PAPTÉK
lelkész
az Otthon vezetője

